מדינת ישראל

משרדי הממשלה

19

משרד

מחלקה

מס. תיק

פינוי סיני

מ- 8/80 - 3/88

פיתוח מקורי - 000307

19

מס. תיק

מחלקה

משרד

שם תיק: לשכת היועץ המשפטי -פינוי סיני

מזהה פיזי: גל-48387/19

מזהה פריט: 000dere

כונס: 77-777-77-777

תאריך הדפסה 24/01/2019

שר האוצר

ירושלים ז' בחשון תשמ"ב
4 בנובמבר 1981
מס' 58

לכבוד
מר ריבלין
מנכ"ל ק.ק.ל

הנדון: זיקים בי - פנוי שיני

כידוע לך לא הסכמתי לאשר למושב דיקלה הלוואה מעבר לסכומי הפצויים; מאחר ולא יתכן שהממשלה גם תבנה בתקציביה, גם תפצה על מה שבנתה מתקציביה ועוד תיתן הלוואה על אותם נכסים.

אין בכוונת משרדי לאשר, הלוואות כלשהן בקשר למתישבים מחדש של המתפנים מעבר למיסגרת הפצויים.

אני מקווה שקרן קיימת אינה מתכוונת להיות מתוון שיקום על אחריותו קידומי הלוואות ומימונים כלשהם.

בברכה
מ. אמיר
יורם ארידור

העתק:
סגן ראש הממשלה - ש. ארליך
סגן ראש הממשלה - ד. לוי
היועץ המשפטי לממשלה פרופ' זמיר
מנכ"ל משרד התקלאות בן מאיר
הממונה על התקציבים . גדיש
צבן - ק.ק.ל

שר האוצר

ירושלים, ז' בכסלו תשמ"ב
~~4 בדצמבר 1981~~

מס' 578

אל
מנכ"ל משרד החקלאות

הנדון: מצוי מיוחד - מיצויים

א. הוריתי לחשב משרד החקלאות לבדוק לפי העקרונות שקבעה הממשלה כל חשבון סופי של חתישבי מיוחד לתשלום.

הממשלה הטילה על מינהל המצוי בראשותן ובהשתתפות נציגי האוצר והחטיבה להתישבות לפנות את המתישבים ולמצותם כך שכל חריגה מהעקרונות חייבת לעבור אשור מינהל הביצוע.

ב. בהתאם לסיכום שנקבע אצל ראש הממשלה יתחמו המסכמים עם סעיף בוררות כפי שיגושתו ע"י היועץ המשפטי לממשלה.
בכל ברור החורג מהעקרונות שנקבעו ע"י הממשלה ובכל התחיבות כספית יש לשתף את נציג האוצר א. שנערי כפי שנקבע גם בועדת השרים בהחלטתם מיום 10.9.81.

ב ב ר כ ה

יורם ארידור

העתק:
סגן ראש הממשלה ש. ארלין
סגן ראש הממשלה דוד לוי
מנכ"ל האוצר ע. סדן
המשנה א. רף
המנוה על התקציבים י. גדיש
מרכז צוות חקלאות א. שנפירי
חשב משרד החקלאות מ. כהן

ש ר ה א ו צ ר

התשמ"ב

1981

מס' 518

אל: קמ"ט האוצר, איזור יהודה ושומרון

<u>אצילת סמכויות</u>

בתוקף סמכותי לפי סעיף 19 (ג) לחוק התקציב לשנת הכספים 1981, התשמ"א-1981, הריני אוצל לך את סמכויותי לפי סעיפים 9(א) (1) ו-19(א) לאותו חוק, להעביר סכומים מפרט לפרט בתקציב מינהל יהודה ושומרון, בכפוף להגבלות הבאות:

1. לא יועבר מפרט לפרט סכום העולה על 100,000 שקלים.

2. כל העברה תעשה בירוזמת או בהסכמת המפקדה באזור.

3. לא יועברו סכומים מסעיפי משכורת או שכר עובדים ארעיים לסעיפים אחרים ולהיפך.

4. לא יועברו סכומים לסעיפי אחזקת רכב, דלק לרכב, רכב שכור והוצאות חד פעמיות.

יורם ארידור

4.10

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המנהל הכללי

ג' בתשרי תשמ"ב
1 באוקטובר 1981

אל: מר שמחה ארליך, סגן ראש הממשלה, שר החקלאות, יו"ר ועדת שרים לפיצוי מפגעי סיני

518

כבוד השר,

רצוף בזה נוסח ההסכם עם תושבי אופירה.

בהסכם זה מקבלים תושבי אופירה ופרקליטיהם (בניגוד לאנשי המת"ת) את מסמר העקרונות של משרד השיכון לגבי העסקים בתיקון סעיף הבוררות. נוסח התיקון אושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

השינוי המהותי היחיד בהסכם זה הוא בסעיף הפיצוי עבור דיור (סעיף ד'):

בסעיף זה הסכמתי להמיר הלוואה בלתי צמודה ל-18 שנה בסך 300.000 שקל לפיצוי בשני תנאים:

א. סכום המענק של 300.000 שקל יהיה צמוד למדד תשומות הבניה שפורסם ב-15.9.81 במקום ל-15.4.81 אליו הוסכם להצמיד את סכום ההלוואה. כיון שמדד תשומות הבניה עלה בחודש מרץ 1981 בלמעלה מ-13%, יהיה סכום המענק שיקבלו תושבי אופירה גבוה בכ-15% מסכום ההלוואה.
בכך תפחת ההוצאה המידית של האוצר, ומאידך, יש לשער שגם אם האינפלציה תלך ותפחת בשנים הבאות, לא יוחזר לאוצר במריצת 18 השנים של גביית ההלוואה הבלתי צמודה, סכום העולה ריאלית בהרבה על אותם 15%.

ב. התנאי השני הוא שהמענק יינתן לזכאים רק לאחר הפינוי.
הסדר זה יכול לשמש תקדים לגבי מגזרים אחרים, ובותן סיכוי סביר לפינוי מסודר של התושבים. הדבר חשוב במיוחד באופירה, נוכח התחייבותנו למסרה למצרים בשלמותה.

הנמקה נוספת להסכמתי להמיר את ההלוואה במענק אמסור ליועדת השרים בעל פה.

2/..

באשר לסכום המענק, יושם נא לב לעובדה שתושבי ימית אשר ניתן להם לרכוש את דירותיהם במחיר מסובסד ובהשקעה מינימלית מצדם, מקבלים היום פיצוי של בין 14-10 מיליון ל"י כבעלי רכוש, והסכום של 3 מיליון ל"י (צמוד, כאמור, ל-15.5.81), הניתן לתושבי אופירה אשר נשללה מהם זכות הרכישה וגרו בדירותיהם במעין שכירות מוגנת (לא פורמלית אבל עובדתית), הוא סביר ביותר.

אודה לך אם תואיל לזמן את ועדת השרים בהקדם האפשרי לצורך אישור הסכם זה. האישור דרוש לי, בין היתר, כנימוק חשוב בהתדיינות עם תושבי ימית ופרקליטיהם, השוללים כידוע את מסמך עקרונות הפיצוי של משרד השיכון.

ב ב ר כ ה ,

מתי שמואלביץ

<u>העתקים:</u> מר דוד לוי, סגן ראש הממשלה, שר השיכון
מר יורם ארידור, שר האוצר
פרופ' יצחק זמיר, היועץ המשפטי לממשלה

משרד ראש הממשלה
ירושלים

המנהל הכללי

ג' בתשרי תשמ"ב
1 באוקטובר 1981

אל: מר שמחה ארליך, סגן ראש הממשלה, שר החקלאות, יו"ר ועדת שרים לפיצוי
מפוני סיני

518

כבוד השר,

רצוף בזה נוסח ההסכם עם תושבי אופירה.

בהסכם זה מקבלים תושבי אופירה ופרקליטיהם (בניגוד לאנשי ימית) את מסמך העקרונות של משרד השיכון לגבי העסקים (בתיקון סעיף הכוררות. נוסח התיקון אושר על ידי היועץ המשפטי לממשלה).

השינוי המהותי היחידי בהסכם זה הוא בסעיף הפיצוי עבור דיור (סעיף ד'):

בסעיף זה הסכמתי להמיר הלואה בלתי צמודה ל-18 שנה בסך 300.000 שקל למענק בשני תנאים:

א. סכום המענק של 300.000 שקל יהיה צמוד למדד תשומות הבניה שפורסם ב-15.5.81 במקום ל-15.4.81 אליו הוסכם להצמיד את סכום ההלואה. כיון שמדד תשומות הבניה עלה בחודש מרץ 1981 בלמעלה מ-13%, יהיה סכום המענק שיקבלו תושבי אופירה נמוך בכ-15% מסכום ההלואה.
בכך תפחת ההוצאה המידית של האוצר, ומאידך, יש לשער שגם אם האינפלציה תלך ותפחת בשנים הבאות, לא יוחזר לאוצר במרוצת 18 השנים של גבית ההלואה הבלתי צמודה, סכום העולה ריאלית בהרבה על אותם 15%.

ב. התנאי השני הוא שהמענק יינתן לזכאים רק לאחר הפינוי.
הסדר זה יכול לשמש תקדים לגבי מגזרים אחרים, ונותן סיכוי סביר לפינוי מסודר של התושבים. הדבר חשוב במיוחד באופירה, נוכח התחיבותנו למסרה למצרים בשלמותה.

הנמקה נוספת להסכמתי להמיר את ההלואה במענק אמסור לועדת השרים בעל פה.

2/..

באשר לסכום המענק, יושם נא לב לעובדה שתושבי ימית אשר ניתן להם לרכוש את דירותיהם במחיר מסובסד ובהשקעה מינימלית מצדם, מקבלים היום פיצוי של בין 10-14 מיליון ל"י כבעלי רכוש, והסכום של 3 מיליון ל"י (צמוד, כאמור, ל-15.5.81), הניתן לתושבי אופירה אשר נשללה מהם זכות הרכישה וגרו בדירותיהם במעין שכירות מוגנת (לא פורמלית אבל עובדתית), הוא סביר ביותר.

אודה לך אם תואיל לזמן את ועדת השרים בהקדם האפשרי לצורך אישור הסכם זה. האישור דרוש לי, בין היתר, כנימוק חשוב בהתדיינות עם תושבי ימית ופרקליטיהם, השוללים בידוע את מסמך עקרונות הפיצוי של משרד השיכון.

ב ב ר כ ה ,

מתי שמואלביץ

<u>העתקים:</u> מר דוד לוי, סגן ראש הממשלה, שר השיכון
מר יורם ארידור, שר האוצר
פרופ' יצחק זמיר, היועץ המשפטי לממשלה

וועד תושבי אופירה

י"ח באלול תשמ"א
17 בספטמבר 1981

לכבוד
מר מתי שמואלביץ
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
ירושלים

א.נ.,

להלן סיכום אשר הגענו אליו בעקבות האספה הכללית אשר התקיימה באופירה ביום שבת 12.9.81.

מסמך העקרונות לפיצוי בעלי העסקים בסיני והוראות החוזים שנחתמו בין המתיישבים לממשלה מקובלים ומוסכמים על המתיישבים בכפוף לשינויים שיפורטו להלן. המתיישבים מתחייבים כי בסיכום דברים זה יש משום מיצוי כל תביעותיהם לפיצוי וכי אם ובמידה שיאושר על ידי ועדת השרים, הם יראו את הסדר הפיצוי הכולל לגביהם כסופי, ולא תהיינה להם כל תביעות נוספות לעריכת שינויים כלשהם בהסכם הפינוי.

להלן השינויים המוצעים בהסדר הפיצוי למתיישבי אופירה:

א. עסקים

בסעיף 3 למסמך עקרונות לפיצוי בעלי עסקים בסיני תבוא ההוראה הבאה, לפני סעיף קטן (א):

א. הקריטריונים שיובאו להלן לפיצוי בעלי עסקים זכאים בסיני מתבססים על הערכה ריאלית של סידור חלוף לבעל העסק באיזור ממוצע באילת ואיזור טוב בערד.

ב. מיסוי

עקרונות המיסוי שיחולו על החקלאים יחולו גם על תושבי אופירה.

ג. בוררות

במקום סעיף 16 במסמך העסקים בנושא הבוררות יבוא הסעיף הבא:

(1) הנושאים שניתן לקיים לגביהם דיון בבוררות הם שאלת זכאות המתיישב לפיצוי והערכת השמאי הממשלתי על גובה הפיצוי וכל זאת במסגרת הקריטריונים שנקבעו במסמך זה.

(2) באישור היועץ המשפטי לממשלה, ניתן יהיה לקיים בוררות לענין פירוש הקריטריונים, וכל זאת בכפוף לסעיף קטן (1).

(3) דחה השמאי הממשלתי ראיות שהגיש מתיישב להוכחת אובדן הכנסה או שווי השקעותיו בנכס, יהיה המתיישב רשאי להביא להכרעת בורר את השאלה האם הראיות שהביא הינן קבילות על פי שיטות מקובלות בראיית חשבון להוכחת תביעתו.
קבע הבורר כי הראיות אינן קבילות תדחה תביעת המתיישב לענין אותן הראיות.
קבע הבורר כי הראיות קבילות יוחזר הענין לועדת הזכאות לצורך ביצוע השמאות על בסיס העקרונות של מסמך זה.

(4) קיום כל בוררות בהתאם לסעיף זה יהיה כפוף לאישור היועץ המשפטי לממשלה, והוא יאשר גם את נוסח שטר הבוררין והבורר שיפסוק בבוררות.

2/..

ד. <u>דיור</u>

במקום האמור בסעיף 8(ג) להסכם הפינוי בין הממשלה לבין תושבי אופירה בנושא זכאות להלוואה לפתרון דיור, יבוא ההסדר הבא:

(1) מאחר והתושבים הזכאים באופירה התגוררו בשכירות ולא נתנה להם האפשרות לרכוש את הדירות בהן גרו, תתן הממשלה למשפחה זכאית מענק לצורך פתרון דיור בסכום של 300.000 שקלים (שלוש מאות אלף שקלים), כאשר סכום זה צמוד למדד מחירי תשומות הבניה עד ליום מתן המענק; המדד הבסיסי לצורך חישוב ההצמדה כאמור הוא המדד שפורסם ביום 15 במאי 1981.
המענק ישולם למשפחה זכאית תוך 7 ימים מיום פנויה מאופירה באותה דרך שניתנת הלוואה עפ"י תעודת זכאות בהתאם להסכם הפנוי.

(2) לתושב זכאי שאינו בעל משפחה ינתן מענק כאמור בפיסקה (1) לעיל בסכום של 241.285 שקלים (מאתיים ארבעים ואחד אלף מאתיים שמונים וחמישה שקלים) כאשר סכום זה צמוד כאמור.

(3) לגבי תושב זכאי שמימש תעודת זכאות ממשרד הבינוי והשיכון לפני הפינוי והחל לפרוע את ההלוואה עפ"י תעודה זו, יקבל מענק כאמור לעיל בניכוי סכום ההלוואה הבלתי נפרע כשסכום זה צמוד מיום מימוש ההלוואה ועד ליום קבלת המענק. הממשלה תסלק את סכום ההלוואה הבלתי נפרע והיתרה תשולם ישירות לתושב הזכאי.

(4) המענק לפי סעיף זה יבוא במקום כל תעודת זכאות ממשרד הבינוי והשיכון שהתושב זכאי לה לפי הסכם הפינוי או בתור סיוע לזוגות צעירים או בודדים.

ב ב ר כ ה ,

יגאל קרני
וועד תושבי אופירה

<u>העתק:</u> עו"ד אמיתי)סלונים

מדינת ישראל

משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, י" באלול התשמ"א
9.9.1981

מס. 4-365

לכבוד
מר שמחה ארליך,
סגן ראש הממשלה ושר החקלאות,
יו"ר ועדת השרים לענין הפיצויים למתיישבים בסיני.

אדוני סגן ראש הממשלה ושר החקלאות,

הנדון: פיצויים למתיישבים בסיני

בקשר לדיונים המתנהלים בנדון אני מבקש להפנות תשומת לבה של ועדת השרים לנושא הפיצויים למתיישבים בסיני לענייניים הבאים:

1. היועצת למעמד האשה בלשכת סגן ראש הממשלה שלחה אלי ביום 3.8.81 תזכיר התומך בתביעתן של תושבות ימית הנשואות לאנשי צבא לקבל מענק ביטוס כפי שיינתן לשאר התושבים שיפונו מימית. אני מצרף צילום התזכיר. ביקשתי תגובתו של היועץ המשפטי למערכת הבטחון, והוא שלח אלי מכתב, ביום 24.8.81, ובו הוא מביע התנגדות מטעם מערכת הבטחון לתשלום המענק כאמור, ומנמק התנגדות זאת. אני מצרף צילום מכתבו.

השאלה אם לשלם לתושבות ימית הנשואות לאנשי צבא מענק ביטוס, או תשלום שייקרא בשם אחר כפיצוי על ישיבתן בימית או על עקירתן מימית, אינה שאלה משפטית. לשון אחרת, מבחינה משפטית אין חובה לשלם מענק זה או פיצוי אחר ואף אין איסור לשלמו. השאלה צריכה הכרעה על יסוד שיקולים מדיניים, כלכליים וחברתיים. בין יתר השיקולים יש לייחס משקל למענה של מערכת הבטחון, כפי שבאה לידי ביטוי במכתבו של היועץ המשפטי למערכת הבטחון, כי אם ישולם המענק או פיצוי אחר במקרה זה, "לא יהא מנוס מיצירת נורמה חדשה שלפיה כל אימת שחייל עוקר, עם משפחתו, מדירת שירות שהועמדה לו מטעם הצבא - תוקנינה למשפחתו זכויות כלשהן בגין עצמת הנפש הכרוכה בניתוק ממקום המגורים".

כיוון שנמסר לי כי ענין זה נדון בעבר במערכת הבטחון, וכי סגן שר הבטחון, הרמטכ"ל וראש אכ"א החליטו בענין בשלילה, מן הראוי, לדעתי, שועדת השרים תבקש לשמוע את עמדתו של שר הבטחון לפני שתחליט בענין.

2. אם יוחלט על תשלום מקדמות נוספות למתיישבים, צריך יהיה לנקוט בצעדים משפטיים לפני שישולמו המקדמות, כדי להבטיח, במידה שניתן מבחינה משפטית, כי המתיישבים ייפנעו מלחפריע לביצוע העבודות הדרושות לקראת הפינוי ויפנו את מקומותיהם בדרך הראויה במועד שייקבע.

ב ב ר כ ה,

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

העתקים:
סגן ראש הממשלה ושר הבינוי והשיכון
שר האוצר
מנכ"ל משרד ראש הממשלה
היועץ המשפטי למערכת הבטחון

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

[illegible]

[illegible]

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

מדינת ישראל

משרד הבטחון
היועץ המשפטי למערכת הבטחון
כ"ח באב התשמ"א
תאריך 28 באוגוסט 1981
מספר: 3093 /י

ד ח ו ף

פרופ' יצחק זמיר - היועץ המשפטי לממשלה

מר ח. ישראלי - עוזר שר הבטחון

הפצ"ר

הנדון: תביעת פיצויים של תושבות ימית הנשואות לאנשי צה"ל

מכתבך מס' 4-365 מיום 16.8.81

1. א. למקרא מכתבה בנדון של הגב' ניצה שפירא-ליבאי, סבור אני שכדאי להבהיר תחילה מהו הדיור הצבאי בצה"ל ואילו זכויות מוקנות לאדם שקיבל דיור צבאי בצה"ל.

ב. הדיור הצבאי נועד להקל על חיילי הקבע המשרתים הרחק ממקום מגוריהם הקבוע והמבקשים להתגורר בקרבת מקום השירות יחד עם בני משפחותיהם. הקצאת דיור צבאי אינה מקנה לחייל כל זכות בנכס שהועמד לרשותו, פרט לזכות לגור בו כל עוד נמשכת זכאותו לדיור באותו מקום. משמועבר החייל לשרת במקום אחר, פוקעת זכותו לדיור הצבאי, הוא חייב לפנותו תוך פרק זמן קצוב ואין הוא זכאי לפיצוי כלשהו, יהא משך תקופת מגוריו באותו מקום - אשר יהא. לעניין זה אין כל הבדל בין חייל המתגורר בדיור צבאי בימית לבין חברו הזוכה לדיור צבאי בצפון הארץ.

ג. החיילים, שנשותיהם פנו לד"ר שפירא-ליבאי, נהנו משך שנים מהטבות דיור מפליגות מטעם צה"ל. הם גרו בדירות בימית ולא שילמו שכר דירה. אלה מביניהם שבבעלותם דירות - החזיקו גם בדירותיהם הפרטיות והיו רשאים להשכירן לאחרים תמורת שכר דירה מלא. הם ידעו שצה"ל רשאי בכל עת להעבירם לשרת בכל מקום אחר, בהתאם לצרכי הצבא; או - אז יהיה עליהם לעזוב את העיר ימית ללא כל פיצוי.

2. אם אכן תתקבל גישתה של היועצת למעמד האישה, לא יהא מנוס מיצירת נורמה חדשה שלפיה כל אימת שחייל עוקר, עם משפחתו, מדירת שירות שהועמדה לו מטעם הצבא - תוקנינה למשפחתו זכויות כלשהן בגין עגמת הנפש הכרוכה בביתוק ממקום המגורים.

3. כפי שבואר לעיל, הרי אשת החייל וילדיו נהנים מזכויות הדיור שמוקנות לחייל עצמו. אין לדעתנו סיבה המצדיקה להפוך זכות זו שבגרירה - למקור אשר עליו ניתן יהא לבסס תביעה לפיצוי. אין אנו גורסים את האבחנה שמציבה הד"ר שפירא-ליבאי לעניין הפינוי מימית. העובדה כי הפינוי הינו תולדה של הסכם מדיני ולא של צורך צבאי שגרתי - אינה רלבנטית; שהרי כך או כך - השבות בדיור הצבאי היבה ארעית מעצם טיבה וטבעה וזוהי העובדה הקובעת.

3. א. רואה אני לנכון לשוב ולהדגיש :משפחות אנשי צבא קבע, דרך כלל, הועברו לדירות השירות של משרד הבטחון בימית רק עקב שירותם של ראשי המשפחות בקבע באיזור הסמוך לימית.

ב. אין,לדעתנו, דרך אחרת לבחון זיקת קבע של אדם למקום מגורים, אלא על סמך ביטויים חיצוניים, והמובהק שבהם-רכישת זכות קניינית במקרקעין. משלא נתקיימו אותם ביטויים חיצוניים במקרה שבנדון ולנוכח המאפיינים של מוסד הדיור הצבאי כפי שהוסבר לעיל-תומכים אנו בעמדה לפיה אין לזכות את משפחות אנשי צבא הקבע בימית במענק הביסוס. דווקא האמור ברישא לסעיף 3 במכתבה של הד"ר שפירא-ליבאי, תומך בעיקרון שהצבנו, לאמור: כאשר קיים ביטוי חיצוני מובהק לזיקה של קבע -מן הראוי לפצות בגינו: לפיכך בצדק זכו אותן נשים של משרתי הקבע בימית בפיצוי עבור חיסול עסקיהן בימית. האבחנה בין השקעה בעסק פרטי בימית שמזכה בפיצוי לבין רישום גרידא כתושב המקום בתעודת הזהות-ברורה, צודקת ואינה טעונה הסברים.

ג. אציין כי העמדה שהובעה לעיל היתה והינה עמדתה העקיבה של מערכת הבטחון.

ב ב ר כ ה,

משה קוחנובסקי
היועץ המשפטי למערכת הבטחון.

לשכת סגן ראש הממשלה
יועצת למעמד האשה

חביעה למענק ביסוס עבור תושבות ימית הנשואות לאנשי צה"ל

חברות הועד המייצגות את תושבות ימית הנשואות לאנשי צה"ל פנו אלי לאחרונה בבקשה לפעול למען הכרה במעמדן כאדם שווה זכויות לצורך קבלת מענק ביסוס.

עיקרי העובדות הן אלו:

הוועד מייצג קבוצה של כ-65 משפחות שהתיישבו בימית בשלבים הראשונים להקמתה במטרה לבנות בה את ביתם. המייחד משפחות אלו מאחרות בימית הוא שירותם של הבעלים בצבא קבע. המניע לשירותם הצבאי בימית היה: עידוד מצד שלטונות צה"ל לעבור ליחידות מקומיות; הענות הצבא לבקשות אישיות של חיילים להשתקע במקום; או התגיסות לצה"ל מחמת העדר מקורות פרנסה אזרחיים בימית. במקביל, נשותיהם של אנשי צבא אלה עברו לחיות בימית מתוך רצון להיות שותפות בעשייה החלוצית ובכוונה לקשור את חייהן וחיי ילדיהן בעיר העתיד.

רב המשפחות נמנו כאמור על הקבוצות הראשונות שהתיישבו בעיר. הנשים על ילדיהן תרמו במידה מכרעת ליצירת ההוויה האזרחית של העיר, וזאת בעיתות הקשות של פעילות בניה עניפה ומחסור בשירותים חיוניים. הילדים היוו את חוט השדרה של מוסדות החינוך, ואילו הנשים השתלבו במערך העבודה האזרחי כגננות, מורות, מזכירות, בעלות עסקים ועובדות בכירות בגופים מקומיים (מרפאה, מועצה מקומית וכו'). כתוצאה מכך הקימו הנשים מערכת עצמאית ובלתי תלויה של קשרי עבודה, רעות, סביבה ותרבות עבורן ועבור ילדיהן.

המשפחות התגוררו בדירות שהושכרו להן על-ידי משרד הבטחון. משרד השיכון סירב להשכיר להן דירות אזרחיות עקב היותן זכאיות לשכירות ממשרד הבטחון. ההבטחה של משרד הבטחון לאפשר למשפחות אלו לרכוש בתנאים מועדפים את הדירות שהושכרו להן - בדומה לאפשרות שניתנה לגבי דיור אזרחי בימית - לא מומשה. לעומת זאת, הוכרה זכותן של הנשים להשתתף במכרזים שיועדו לתושבי ימית בלבד, ועל-סמך הצלחתן במכרזים, לרכוש חנויות במרכז המסחרי.

החלטת הממשלה לפנות את ימית פגעה קשות בנשים אלו מבחינה נפשית וכלכלית כאחד. לאחר דיונים ממושכים הוכרה זכותן של הנשים לפיצויי פיטורים מוגדלים ולפיצויים עבור עסקים. אולם עד כה לא נתקבלה חביעתן למענק ביסוס עבורן ועבור ילדיהן, חרף העובדה שזכות זו עומדת לכל אחד מתושבי ימית האחרים.

מענק הביסוס מהווה פיצוי כספי בגין עוגמת הנפש שבעקירה המאולצת מימית וקשיי ההשתקמות במקום חדש. הטבה זו מחושבת לפי מספר הנפשות במשפחה, גילם של בני המשפחה ומשך שהותם בימית. לפי חישוב זה מסתכם מענק הביסוס של אשה ושלושת ילדיה, למשל, אשר השתקעה בימית באוקטובר 1977, בסכום של 162,000 שקלים לערך.

תביעתן של חושבות ימית הנשואות לאנשי צה"ל להכיר בהן כתושבות שוות זכויות לענין מענק הביסוס נראית לי צודקת מהסיבות הבאות:

1. מהותו של מענק הביסוס ודרך חישובו משקפים את המימד האישי של הפיצוי. הטבה זו מיועדת לפצות על עוגמת הנפש וקשיי הקליטה האישיים של כל אחד מבני המשפחה הנאלץ לעקור מביתו וסביבתו. התחשיב של המענק מבוסס לפיכך על מספר הנפשות המתגוררות בימית, תוך התחשבות בגילן ומשך שהותן. מכאן שתושבות ימית וילדיהן זכאים באופן אישי ועצמאי למענק ביסוס, אפילו נשללה זכות זו מהבעלים והאבות. (תביעתן הנידונה איננה כוללת תוספת ניקוד עבור אישן).

2. נשותיהם של אנשי צה"ל שהשתקעו בימית היו בפועל תושבות לכל ענין ודבר: הן עבדו וניהלו עסקים בימית, גידלו בה את ילדיהן, ולקחו חלק בפעילות החברתית והתרבותית. הן נשאו בנטל החובות המקומיות, כמו שמירה ותשלומי מיסים לצורך ההקמה, ועמדו להן הזכויות המקומיות, כמו השתתפות במכרזים שיועדו לתושבי ימית בלבד. בתעודת הזהות שלהן הן נרשמו כתושבות ימית. מן הראוי, לפיכך, להעניק להן זכויות שוות לאלו של תושבי ימית האחרים גם לענין מענק הביסוס.

3. זכותן של הנשים הנ"ל להסבות בגין פינוין הצפוי ממקום מושבן אושרה לא מכבר בהתיחס לפיצויי פיטורים מוגדלים ולפיצויים עבור רכוש ועסקים. לא זו בלבד אלא שלאחרונה אושר גם מענק ביסוס למספר נשים הנשואות לאנשי צה"ל אשר קיבלו הכרה בזכותן לפיצויים בגין חיסול עסקיהן. לנוכח זאת קשה שלא לתמוה מדוע יגרע חלקן של נשים המועסקות בשכר בניהול בית-ספר או מרפאה למשל, לעומת אלו המנהלות עסק פרטי כמו פיצריה למשל. הבחנה תמוהה זו מבטאת ביתר שאת את הקיפוח שכאן מתן מענק ביסוס לכל אחת מתושבות ימית. (ראוי להזכיר כי מענק ביסוס מיועד לפצות על עגמת הנפש שבניתוק ממסגרת חיים ולא על אובדן זכויות שכירות או בעלות בדירה, ביחוד לנוכח העובדה שאלו האחרונות נמנעו ממשפחות אנשי צה"ל).

3/...

לשכת סגן ראש הממשלה
יועצת למעמד האשה

4. העובדה שהנשים הנדונות נשואות לאנשי צבא קבע ולילדיהן אבות המשרתים בצה"ל אינה מפקיעה את המעמד האזרחי של הנשים והילדים. מערכת הזכויות והחובות של צה"ל חלה על המגויסים לשורותיו בלבד. לנשותיהן ולילדיהן מעמד עצמאי ובלתי תלוי במערכת זו. הם אזרחים או תושבים שווי זכויות לכל ענין ודבר. מהלך חייהם בימית היה זהה במהותו לזה של נשים וילדים שבעליהן ואביהם עסקו בעבודה אזרחית. הילדים היוו חלק אינטגרלי במערכת החינוך האזרחית ואילו הנשים עשו לביתן ולעצמן חוך פיתוח מעמדן בעבודה ובחברה המקומית. האם לאחר שהשקיעו אנרגיה נפשית, פיזית ומקצועית כה רבה בימית סביר לטעון שסבל הפינוי של נשים אלו וילדיהן נופל מזה של נשים וילדים שבעליהן ואביהם אינם משרתים בצה"ל? סבורתני שההיפך הוא הנכון.

5. הפרשה המצערת של פינוי ימית שונה ביסודה מהתופעה השכיחה של שינוי מקום השירות של איש צבא קבע. בעוד ששינוי מקום השירות של איש צה"ל אין בו בהכרח כדי לגרור בעקבותיו את עקירת משפחתו ממקום מושבה, אין הדבר כך לגבי המשפחות בימית. אלו חייבות לעקור מביתן לא בשל העובדה שהבעל והאב יעברו לשרת במקום אחר. אילו זו היתה הסיבה ניתן היה לנשים ולילדים לבחור אם להמשיך את חייהם במקום שהסכינו לו מתוך רצון וחדווה. לא אחת קורה שעם שינוי מקום השירות של הבעל בוחרת המשפחה להשאר במקום מושבה מתוך התחשבות בסביבה החברתית, בלימודי הילדים או בעבודתה של האשה. במקרה זה הם שוכרים או רוכשים מקום מגורים כתחליף לדיור הצבאי שהועמד לרשותם קודם לכן. זכות בחירה זו נשללת מתושבות ימית וילדיהן. הן חייבות לעקור ממקום מושבן לא בעקבות בעליהן אלא בעקבות החלטת הממשלה לפנות את ימית על כל תושביה. אי לכך, אין במתן מענק ביסוס לתושבות העומדות להתפנות מימית כאמור לעיל משום תקדים מחייב לפיצוי נשים המתלוות לאנשי צה"ל שהועברו לשרת במקום אחר.

אשר על כן אני בדעה שיש להענות לתביעה של תושבות ימית הנשואות לאנשי צה"ל ולאשר להן מענק ביסוס עבורן ועבור ילדיהן.

ד"ר ניצה שפירא-ליבאי

יב' תמוז תשמ"א
14 ביולי 1981

ר"ס

5/8

KOCHAV HASHOMRON LTD.
כוכב השומרון בע"מ יזמים ובוני ערים

בתשובה נא להזכיר
מ-(79)

8.9.81

לחלן נוסח המברק שנשלח למנכ"ל משרד השיכון
מר אשר וינר בתאריך 8.9.81

משרד האוצר
נתקבל
10-9-1981
מס'
הארכיון המרכזי

עבור
מנכ"ל משרד הבינוי והשיכון
מר אשר וינר
בנין כלל
ירושלים

א.נ.,

כיון שאני פונה לכבודו כשלושה וחצי חודשים על מנת להפגש בנושא עמנואל ודירות להשכרה ובכל פעם אני נדחה בלך ושוב, עלי לומר לך ישירות את הדברים הבאים:

1. לא עולה על הדעת שחברה שעד כה השקיעה כ-7 מיליון דולר בעיר בשומרון וזאת ללא עזרתה של הממשלה, תקבל יחס כה מחפיר.

2. בזאת אתה גורם ישירות להרחקתם של יזמים ברוכים מלהשקיע בארץ דבר שסותר את עמדותיך המוצהרות.

3. אינני מתכונן יותר לפנות על מנת להפגש עמך. לדעתי מיצית את כל האפשרויות החוקיות העומדות לי כאזרח במדינת ישראל.

4. כיון שבשבוע הבא תתכנס מסיבת עתונאים בנושא עמנואל ישמע עם ישראל וישפוט.

בברכה,

מרדכי זיסר;
מנכ"ל החברה
כוכב השומרון

העתקים: ראש הממשלה
שר השיכון והבינוי
✓שר האוצר
שר על לענייני כלכלה
עוזר שר הבטחון לענייני התישבות
מרכז השקעות

"בית כוכב השומרון" בני ברק, מיקוד 51272 רח' ר' עקיבא 42 טל. 03-795690 "Beit Kochav Hashomron" Bnei Beraq, 51272, 42 Rabbi Akiva St. Tel.

ר"ק

מדינת ישראל

משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, א' באלול התשמ"א
31 באוגוסט 1981

15/51/1

לכבוד
מר יורם אריידור
שר האוצר
ירושלים

578

אדוני שר האוצר,

הנדון: פיצויים למתיישבים במגזר החקלאי בפיתחת רפיח

כידוע לך, בהתאם להחלטה שנתקבלה בישיבה של ועדת השרים לענין הפיצויים למתיישבים במגזר החקלאי בפיתחת רפיח, בהשתתפותו של ראש הממשלה, נמסרה להכרעתו של בורר שאלת המועד לניכוי החובות של המתיישבים למוסדות המיישבים.

הבורר, השופט בדימוס שלמה אשר, לשעבר שופט בית המשפט העליון, פסק בענין זה לטובת המתיישבים. כלשונו (סעיף 18 לפסק): " התוצאה היא שאני מקבל את תביעת התובעים ומצהיר כי המדינה רשאית לזכות מן הפיצויים המגיעים לתובעים את חובותיהם למוסדות המיישבים רק לפי חשבון שיעשה נכון ליום הפינוי וללא תוספת הצמדה או רבית על חובות אלה ".

.... אני מצרף צילום של פסק הבורר.

ב ב ר כ ה,

יצחק זמיר

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

העתק: שר החקלאות
שר המשפטים

פסק - בורר

בענין

311 מתישבי המיגדר החקלאי בסיני ששמותיהם מפורטים ברשימה הרצופה לשטר הבוררין - להלן - "התובעים" ;

נגד

מדינת ישראל - להלן - "המדינה" ;

מבוא

1. עם כריתת הסכם השלום בין ישראל למצרים קם הצורך לפנות ממקום מושבם את תושבי ישראל שהתיישבו באזור פתחת רפיח והקימו שם משקים חקלאיים. המדינה היתה ערה לחובתה הציבורית לפצות את המתפנים על נזקיהם והחלה במו"מ עם נציגיהם. במהלך המו"מ חתמו רבים מהמתישבים, והתובעים בתוכם, על "חוזה סטנדרטי" עם הממשלה שדוגמתו צורפה לכתב התביעה. חוזה זה כולל שלושה מסמכים דלקמן :

א. הסכם ראשון

ב. הסכם נוסף

ג. תוספת להסכם

עם חתימת כל אחד מהמסמכים הנ"ל קבלו התובעים מקדמות על חשבון הפיצויים שסכומם המדוייק טרם נקבע. עמדת המדינה, כפי שנטענה בכתב התשובה, היא שתפקידו היחידי של החוזה הסטנדרטי היה להסדיר את תשלום המקדמות, וכי יש לקרוא את תכנו לאור הפקיד זה. התובעים כופרים בעמדה הנ"ל ודעתם ש"החוזה הסטנדרטי" כולל הוראות רבות בעלות חשיבות כללית, מעבר להסדר תשלום מקדמות. יחד עם זאת מודים התובעים שאין לראות ב"חוזה הסטנדרטי" הסדר מלא ומושלם, כי נאמר בו במפורש שהממשלה עומדת לגבש "עקרונות להסדר ההעברה של המתישבים המפונים על מנת לפצותם בגין ועקב פינויים" (להלן - "עקרונות" או "העקרונות") שממילא יבואו להשלים את האמור ב"חוזה הסטנדרטי" גופו.

2. רצוי להסביר כבר בשלב זה שבנוסף לענין זכותם של המתישבים לקבל פיצוי נזכרת ב"חוזה הסטנדרטי" גם שאלת החובות המגיעים מהם. נאמר שם שלמתישבים חובות שונים - לאגודה, למוסדות בנקאיים ולחטיבת ההתישבות - וכי חובות אלה תפחית המדינה מפיצויים בהתאם למה שייאמר ב"עקרונות". כפי שיתברר בהמשך הדברים מקצות השאלות הכרוכות בנכוי החוב לחטיבת ההתישבות (או כפי שהיא מכונה בהסכם הבוררות "המוסדות המישבים") את נושא הבוררות דנא.

3. אחרי מו"מ ארוך ומיגע עם נציגי המתישבים עיבד משרד החקלאות בשיתוף נציגי האוצר הצעת "עקרונות" והגישה לאישור הממשלה. בתאריך 16.11.1980 דנה הממשלה בהצעה ובהחלטתה מס. 177 "אישרה את העקרונות וחייבה את האמדנים הנכללים בהם", אך נראה שלדעתה לא ענתה הצעת "העקרונות" על כל השאלות הכרוכות בהסדר הפיצויים, ואף ניסוחה לא נראה לה מושלם דיו - כי באותו מעמד החליטה להקים ועדה שרים כדי שזו תדון ותחליט בנושאים הבאים :

(א) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים, וכן את הצעדים המתחייבים מכך ;

(ב) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במידה שיועלו לפניה על ידי היועץ המשפטי לממשלה ;

(ג) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים, כאשר העקרון הקובע על פי החלטת הממשלה הוא, כי המתישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

4. ועדת השרים שנתכוננה בהתאם להחלטה הנ"ל דנה בנושאים שונים, ובין היתר גם בשאלת "המועד הנכון לניכוי חובות המתישבים לחטיבת ההתישבות". בהחלטה פר/4 שתאריכה 15.2.81 נאמר בנושא זה כי חישוב שיעור הפיצויים שהמתישב זכאי לו "בניכוי סכומי החובות שהוא חייב לפרוע למוסדות המיישבים" ייעשה נכון ליום 1.8.79". כדי שתובן משמעות ההחלטה הזאת עלי להסביר שסכום הפיצויים המגיע למתישב הוצמד לפי "העקרונות" למדדים שונים, וכתוצאה מהחלטת פר/4 עתיד חישוב הסכום הצמוד להעשות באופן שמסכום הפיצוי המוערך ליום 1.8.79 ינוכה תחילה סכום החוב המגיע מהמתישב למוסדות המישבים, ורק היתרה שתשאר אחרי ניכוי זה תהיה צמודה מאותו יום והלאה.

החלטתה הנ"ל של ועדת השרים אושרה על ידה פעם נוספת בהחלטתה פר/5 שתאריכה 15.2.81 וזכתה לניסוח סופי בהחלטתה פר/8 מיום 25.5.81, אך לאור מחאותיהם של המתישבים נכלל באותה החלטה סעיף נוסף המכריז כי שאלת המועד לחישוב ניכוי חובות המתישבים למוסדות המישבים מסכום הפיצויים המגיע להם תוכרע ע"י בורר. הממשלה אימצה את ההחלטה פר/8 הנ"ל ביום 13.7.81 (החלטה מס. 764) וביום 14.7.81 נחתם ע"י נציגי התובעים והיועץ המשפטי של הממשלה הסכם בוררות הממנה את הח"מ להכריע במחלוקת שהוגדרה במלים אלה :

"מחלוקת בין הצדדים בשאלת המועד לחישוב ניכוי חובות המתישבים למוסדות המישבים ולגופים ממשלתיים אחרים מסכום הפיצויים המגיעים להם".

מהות הסכסוך כפי שהיא מתבטאת בכתבי הטענות שהוגשו ע"י הצדדים במסגרת הבוררות

5. "החוזה הסטנדרטי" לרבות החלטת הממשלה 177 ונוסח "העקרונות" שאושר בהחלטה זאת מהווים את הבסיס לטענות התובעים בכתב תביעתם. נטען שם שלפי "ההסכם הראשון" ו"ההסכם הנוסף" התחייבו התובעים לפנות את בתיהם ומשקיהם, ותמורת מילוי התחייבות זו הובטח להם פיצוי שייקבע ע"י הממשלה בעקרונות להסדר ההעברה הם הסמיכו את הממשלה להפחית מסכום הפיצויים את חובותיהם, ובתוכם

החובות לחטיבת ההתישבות (המסמכים והעדויות מתיחסים ל"חטיבת ההתישבות" גם בשם "המוסדות המישבים" או "הסוכנות" וגם אני אשתמש בשמות אלה באותה כונה), והם גם הסכימו שתנאי הניכוי יוסדרו בהתאם ל"הסדר העברה" - אך ברור היה להם כי מדובר בחובות כפי שהם מופיעים ב"תיק הרכוש" של חטיבת ההתישבות. לדעתם אין הממשלה רשאית להפחית מסכום הפיצוי לטובת חטיבת ההתישבות יותר מאשר ערכם הנומינלי של החובות האמורים; במלים אחרות - אין הממשלה רשאית להצמיד חובות אלו ולגבות מהתובעים הפרשי הצמדה תחת מסווה של "יסדרי ניכוי" שדאת מטרתם. את טענותיו מבסס כתב התביעה הן על "החוזה הסטנדרטי" והן על הצעת העקרונות שאושרה בהחלטת הממשלה 177. לדעת התובעים סוכם הנושא של מועד החזרת החובות ע"י האמור במסמכים הנ"ל ובענין זה הפך ההסדר החוזי בין הצדדים לסופי ומחייב. בסעיף 13 של כתב התביעה נאמר בענין הנדון :

> " 13. משאשרה הממשלה את מסמך העקרונות אומצו הוא והעקרונות הקבועים בו לתוך ההסכם וההסכם הנוסף ונעשו חלק בלתי נפרד מהם. מיום שאושר, מחייב מסמך העקרונות את הנתבעת ממש כאילו נכלל בהסכם ובהסכם הנוסף בעת עריכתם. "

כתב התביעה אינו מתעלם מכך שהחלטת הממשלה 177 הכילה גם הוראה בדבר הקמת ועדת שרים מיוחדת כפי שתואר לעיל, אך לטענת התובעים הוגבלה סמכותה של הועדה ל-3 סוגי ענינים שאף אחד מהם אינו נוגע לשאלת "ניכוי החובות". משהתימרה הועדה לעסוק בנושא זה ולהחליט כי ניכוי סכומי החובות למוסדות מיישבים ייעשה נכון ליום 1.8.79 חרגה היא מסמכותה והחלטתה בטלה וחסרת תוקף; ההסדר החוזי בנושא החזרת החובות האמורים הושלם עוד לפני שועדת השרים החלה לפעול, והתובעים סמכו על כך וכלכלו מעשיהם בהתאם, כרתו הסכמים וקבלו על עצמם התחייבויות שונות.

6. כתב התביעה אינו מתייחס להחלטות ועדת השרים פר/5 או פר/8 והוא גם אינו מאזכר את החלטת הממשלה 764. ברור לי שכתב התביעה אשר הוגש בתאריך 1.7.81 לא יכול היה להתייחס להחלטת הממשלה 764 שנתקבלה 12 יום אחרי כן; אשר לאי הזכרת החלטות ועדת השרים פר/5 ו-פר/8 הוסבר בסיכומיו של ד"ר א.גולדנברג עו"ד, בא כחם המלומד של התובעים כי הן אינן נזכרות במבוא להסכם הבוררות וממילא אין בהן שוני לעומת האמור בפר/4 בנושא המועד הנכון לניכוי חובות המתישבים למוסדות המיישבים.

7. בפתח כתב תשובתו מדגיש נציג המדינה המלומד עוה"ד מ.ד.גולדמן, המנהל את המחלקה לענינים בינלאומיים בפרקליטות המדינה, כי הממשלה קיבלה על עצמה לפצות את המתיישבים המפונים מסיני מבלי שתהיה מחוייבת לנהוג כך על פי חיקוק כל שהוא. ה' גולדמן מסכים שסכום הפיצויים אשר הוערך ליום 1.8.79 יהיה צמוד למדד עד מועד סילוקו בפועל, אך טענתו היא שמדובר בסכום הפיצוי אחרי שנוכו ממנו חובות המתישב למוסדות המיישבים. כתב ההגנה אינו מתעלם מ"החוזה הסטנדרטי" על מרכיביו השונים, אך הוא מדגיש כי כל אלה נועדו להסדיר מצב ביניים ולהבטיח תשלום מקדמות, ואילו קביעת מסגרת כוללת לפיצוי נמסרה ל"עקרונות" שהממשלה היתה עתידה לקבעם... לפיכך כל נושא שלא הוסדר

"בבירור ובמפורש" בחוזה הסטנדרטי נשאר פתוח לקביעה סופית ע"י "הסדר ההעברה" ודבר זה חל גם על נושא הבוררות. שלא זכה, לדבריו, להסדר ברור ומפורש כנ"ל.

8. בדברו על "הסדר ההעברה" מתכוון כתב התשובה ל"עקרונות" שהיה על הממשלה לגבשם, ולמען הבהרת הטענה יש לודא איזה הם העקרונות המאושרים ע"י הממשלה ומה לא אושר על ידה. כשהוגשה הצעתו הראשונה של משרד החקלאות דנה בה הממשלה מיד ובהחלטתה 177 אישרה רק חלק מתוכה, שהרי ברור כי אותם נושאים שהועברו לדיון ולהחלטה של ועדת השרים לא נכללו באישורם הכוללני של "העקרונות". שני נושאים שהועברו במפורש לועדת השרים היו ענין המיסוי וענין התאגידים ואילו לגבי סוג הענינים השלישי אין הגדרה ממצה וכתב התביעה מסיק כי מדובר בנושאים שיעלו לפני הועדה ע"י היועץ המשפטי לממשלה. באותה עת לא היה ידוע איזה נושאים יועלו על ידו ולכן - כך יש להסיק מדברי כתב התשובה - כל נושא שהועלה על ידו למעשה יש לראותו כנושא שעליו לא חל אישורה הכוללני של החלטת הממשלה 177. עובדה היא - כך נטען - שהיועץ המשפטי העלה בפני ועדת השרים את שאלת המועד הנכון לניכוי החובות למוסדות המיישבים, כפי שרשאי היה לעשות, והחלטת הועדה פר/4 בנושא שהועלה בפניה,כדין נתקבלה במסגרת סמכותה החוקית ואף זכתה לאישור סופי בהחלטת הממשלה 764. לחילופין - אפילו ייקבע כי החלטת הממשלה 177 אישרה סופית את הצעת העקרונות גם בנושא ניכוי החובות למוסדות המיישבים הרי גם אז יש לדחות את טענת התובעים מפני שבהצעת העקרונות שאושרה כאמור לא נאמר שהניכוי ייעשה לפי שיטה שלה טוענים התובעים. אין במסמך זה הוראה מפורשת בדבר המועד הנכון לקיזוז החובות המגיעים למוסדות המיישבים והפירוש שהתובעים מנסים לתתו אינו נכון. ההגיון הכלכלי והשאיפה להבטיח שוויון בין מתיישב למתיישב מחייבים את הפירוש שניתן למסמך ע"י המדינה היינו שהן הערכת שווי הנכסים של המתישבים (צד הזכות בחשבון) והן ניכוי החובות משווי זה (צד החובה בחשבון) חייבים להיעשות לאותו תאריך עצמו (ובמקרה זה ליום 1.8.79)

החוזה הסטנדרטי והעקרונות שאושרו סופית בהחלטת הממשלה 177

9. אין חולקין שפינוי המתישבים החקלאיים בסיני והקשור עם פנוי זה לא זכו להסדר חקיקתי כל שהוא ואין גם בנמצא חיקוק כללי שהוראותיו נוגעות לפינוי זה. לפיכך מקובל על שני הצדדים כאחד שאת הבסיס המשפטי לפינוי וכל הנוגע ממנו יש למצוא בהסכמת הצדדים שמצאה את ביטויה גם בכתובים. להסכם הבוררות צורפה דוגמה של "חוזה סטנדרטי" המרכב מ-3 הסכמים, העתק החלטת הממשלה 177 ונוסח העקרונות כפי שהוצע לממשלה ע"י משרד החקלאות; עלי לבחון כעת מה נקבע במסמכים אלה (ומה לא נקבע בהם) בנושא בוררות זאת.

א. עיון ב-3 ההסכמים המהווים ביחד את "החוזה הסטנדרטי" מגלה שרק אחד מתוכם-הוא המכונה "הסכם נוסף" - נוגע לענינו. (ההסכם הראשון בוטל ע"י הצדדים שעה שחתמו על "ההסכם הנוסף" ולכן אין עוד לדון בו, ואילו "התוספת להסכם" אינה דנה בחובות המתישבים וכל מטרתה להסדיר את התשלום של המקדמה השלישית). על כן אתייחס בהמשך דברי רק ל"הסכם הנוסף" והוא ייקרא על ידי "החוזה הסטנדרטי".

כבר הזכרתי במבוא לפסק בורר זה כי כתב ההגנה נוטה לראות ב"חוזה הסטנדרטי" הסדר ביניים מצומצם שעיקרו להסדיר תשלום מקדמות ומה שמתחייב מתשלום כזה - מעין שלב מעבר עד לקביעת ההסדר המחייב והסופי - קרי "העקרונות". השקפה זאת אינה נראית לי ולהלן נימוקי לדחייתה:

(1) גבי רות טובי, היועצת המשפטית של משרד החקלאות העידה כי השתתפה מטעם המדינה בצוות שניהל את המו"מ לקראת עריכת 3 ההסכמים ובתוכם ה"חוזה הסטנדרטי". היא לקחה חלק בניסוחו ולדבריה כנוהו במשרד החקלאות בשם "הסכם פינוי" ולא כ"הסכם מקדמות". החוזה הסטנדרטי כולל בתוכו הסדר של חובות ושל זכויות המתיישב, וזהו המבחן להיותו יותר מאשר הסדר לתשלום מקדמות. עמדה זו של הגבי טובי מוצאת לה תימוכין במבוא ל"חוזה הסטנדרטי" בו מכונה "ההסכם הראשון" בשם "הסכם פנוי"; עם בטולו של ההסכם הראשון בא במקומו "החוזה הסטנדרטי" וההגיון נותן שאופיו הוא כאופי המסמך אותו הוא החליף. אותה מסקנה נובעת גם מהאמור במבוא ל"תוספת להסכם", שגם שם מאשרים הצדדים כי חתמו בעבר "על הסכם בדבר פינויים מהמושב" של המתישבים.

(2) נתוח הסעיפים השונים של "החוזה הסטנדרטי" אינו משאיר ספק בכך שמדובר בהסכם המסדיר את בעית הפינוי של המתישבים ממשקיהם וממקומות מגוריהם, וכל הכרוך בכך. אין צורך להרחיב את היריעה ולצטט את הסעיפים השונים; די אם אזכיר שהחוזה הסטנדרטי מפרט פירוט יתר, הן במבוא והן בגוף החוזה, את הצהרותיהם ואת התחייבויותיהם של המתישבים בקשר לפינוי, "ואלה רוב רובו של החוזה. מתוך 18 סעיפי החוזה הסטנדרטי רק 3 סעיפים דנים בענינים הקשורים לתשלום מקדמה ואילו האחרים, לרבות רוב ההצהרות שבמבוא, עניננם בעיות הקשורות לפינוי. ואם נשאר עוד ספק כל שהוא לגבי אופי החוזה הסטנדרטי באה "התוספת להסכם" ובה הצהרת שני הצדדים בזו הלשון "הואיל והצדדים חתמו על הסכם על פינויים מהמושב.... על פיו קבלו המתישבים מקדמה", והצהרה זו מאשרת כי העיקר הוא הסכם הפינוי והמקדמה היא תוצאת לואי לחתימת הסכם הפינוי.

(3) המבוא ל"חוזה הסטנדרטי" כולל הצהרה בנושא כדלקמן :

"הואיל ושר החקלאות אשר הוסמך ע"י ממשלת ישראל לטפל ביישובם מחדש של המתישבים המפונים מהתישבות בפתחת רפיח הודיע למתישבים כי הממשלה מגבשת עקרונות להסדר ההעברה של המתישבים המפונים על מנת לפצותם בגין עקב פינויים".

יש בהצהרה הנ"ל רמז, ואף יותר מרמז, לתוכנו והיקפו של מסמך "העקרונות" אשר הממשלה מתכוננת לגבשו. מסמך זה יצטרך לענות על שני נושאים: סדרי ההעברה וקביעת סכום הפיצויים. הנושאים האחרים כגון התחייבות המתישבים לפנות את בתי מגוריהם ואת משקיהם, קביעת המועד הסופי לפינויים, התחייבותם למסור את בתיהם ומתקניהם במצב תקין, זכאותם העקרונית לפיצויים והסכמתם להפחתת חובות מסוימים מסכום הפיצויים וכן התחייבותם להסתפק בפיצוי שייקבע על פי העקרונות - כל אלה נידונו והוסדרו ב"חוזה הסטנדרטי", ובלעדיו לא היה בידי "העקרונות" כדי עשיית הסכם שלם.

(4) העיון ב"עקרונות" מאשר את "ההנחה" שבפסקה הקודמת. בחלקם הכללי נאמר, בין היתר, כי העקרונות יחולו על כל מתישב מתפנה "עם חתימתו על הסכם פינוי", ללמדך שהעקרונות מצטרפים להסכם הפינוי (החוזה הסטנדרטי), ואינם באים במקומו. ואכן ברור כי "העקרונות", כפי שנוסחו ע"י משרד החקלאות, מסתפקים בקביעת כללים לחישוב הפיצויים על מרכיביהם השונים. ועל כרחך אתה אומר שה"עקרונות" לא באו במקום, אלא כהשלמה של החוזה הסטנדרטי.
למעשה לא חזר עוד ה' גולדמן בסיכומיו על טענות "כתב התשובה" כאילו הצטמצם תפקידו של "החוזה הסטנדרטי" לענין תשלום המקדמות ודיבר על פירושו בהיותו חלק מההסדר המחייב את הצדדים. לפיכך אוכל לסכם פרק זה ולאמר שהיחסים בין המדינה לתובעים, בכל הנוגע והקשור לפינוים מפתחת רפיח, מושתתים על הסכם מחייב המרכב מהחוזה הסטנדרטי והעקרונות שאושרו ע"י הממשלה בהחלטת 177. לכך יש להוסיף כי לדעת שני הצדדים - וזאת גם דעתי - יש לכלול בהסכם המחייב האמור גם את החלטות ועדת השרים פר/4 במידה והחלטות אלה אינן חורגות מהסמכות שהוענקה לה ע"י החלטת הממשלה 177. אמור מעתה - ההסכם המחייב את הצדדים מרכב מ"החוזה הסטנדרטי", החלטת הממשלה 177 ו"העקרונות" שאושרו בה, לכן ההחלטות שנכללו בהחלטת פר/4 של ועדת השרים במדה ואינן סוטות באופן מהותי מתוכן העקרונות שאושרו כנ"ל.

האם ניכוי חובות המתישבים למוסדות המיישבים נכלל בנושאים שנמסרו להחלטת ועדת השרים ?

10. זאת השאלה המרכזית בבוררות זו ומהתשובה שתנתן לשאלה זו תלויה ההכרעה בנושא הבוררות. אין חולקין שהצעת ה"עקרונות" שהונחה על שולחן הממשלה ביום 16.11.80 לא כללה את כל הנושאים הקשורים לפינוי המתישבים וקביעת הפיצוי עבורם. בדברי ההסבר שליוו את ההצעה אותר במלים מפורשות נושא אחד -"ענין הפיצוי בגין השקעתם של המתישבים בתאגידים בעלי אופי חקלאי" ובמהלך ישיבת הממשלה הועלה נושא שני - והיא שאלת המסים שיוטלו על המרכיבים השונים של סכום הפיצוי. ברור היה לשרים שבשני נושאים אלה לא ניתן יהיה להכריע במקום, אך זה לא היה הכל. נתברר כי היועץ המשפטי לממשלה או איש ממשרדו לא שותפו בניסוח הצעת העקרונות, וכי הוא ראה את ההצעה בפעם הראשונה כשהגיע לישיבה. במצב דברים זה אפשר היה לצפות שאחרי עיון מעמיק בהצעה ירצה הוא להשמיע את הערותיו, ושהממשלה תדחה את הדיון כדי לאפשר לו זאת. אך לא כך נתגלגלו הענינים. שר החקלאות היה מעונין באישור מידי של הצעת משרדו והפעיל לחץ על חבריו, וזאת בנוסף ללחץ שהפעילו המתישבים על ידי הפגנה בחוץ, והתוצאה היתה שהממשלה אישרה את ההצעה בכל הנושאים זולת אלה שנמסרו להחלטת ועדת השרים; וזה לשון החלטת הממשלה בנידון זה :

"מחליטים :

א. הממשלה.....אישרה את העקרונות וחייבה את האמדנים הנכללים בהן (1)

ב. להקים ועדת שרים..... הועדה תקבע בהסכמה את הנושאים הבאים:

(1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים וכן את הצעדים המתחייבים מכך.

(2) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במידה שיועלו לפניה על ידי היועץ המשפטי לממשלה.

(3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על פי החלטת הממשלה הוא, כי המתישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

..... "

.11 (א) ברור שנושא ניכוי חובות המתישבים מסכום הפיצויים לא פורט בפסקות (1) או (3) של ההחלטה הנ"ל. טוען ה' גולדמן שהוא כלול בסוג הנושאים שהוגדרו בפסקה (2) - היינו נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי, אך טענה זו אינה מתקבלת על דעתי ולא אוכל להסכים לה. ניכוי חובות שהמתישבים חייבים למוסדות מיישבים, והמועד שבו ייעשה הניכוי הם בעלי אופי כלכלי-כספי מובהק. בשני המקרים בהם העבירה הממשלה לועדת השרים נושאים בעלי אופי כזה הגדירה אותם במלים מפורשות, ולא ניסתה להסתיר אותם בניסוחים כוללניים. התוספת של "נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי" מצביעה על כוונה להבחין בין נושאים כאלה שהויכוח לגביהם מתנהל ע"י משפטנים וידיעת החוק דרושה לפתרונם ונסוחם, לבין נושאים בעלי אופי כלכלי-כספי, שלגביהם רגילים הצדדים עצמם לעמוד על המקח. סגן ראש הממשלה הפרופ' ידין שישב ראש בישיבת הממשלה הנידונה הסביר, כי בעיניו הנושא של הצמדת ניכוי חובות למועד מסוים הוא "נושא ממדרגה ראשונה", ונושא כזה "לא היה מתחבא מתחת לניסוחים משפטיים". ועוד אמר פרופ' ידין שאילו רצו למסור נושא זה להחלטת הועדה היו מציינים אותו במפורש "כי אין הוא נופל מענין התאגידים" ו"נושא כבד כזה היה מפורט ולא (היה) נכנס בניסוח "נושא משפטי" ".

ה' גולדמן לא הסתייג מכינויו של נושא ניכוי החובות הנ"ל כ"נושא כבד" לפי לשונו הציורית של פרופ' ידין ואכן זהו המצב, יתכן שהקורא התמים של נוסח ההחלטה פר/4 בדבר ניכוי "סכומי החובות.. למוסדות המיישבים נכון ליום 1.8.79" יתרשם כי המדובר בהוראה טכנית גרידא הנוגעת לניהול חשבונות. למעשה הענין רחוק מלהיות טכני. אם ייערך חשבון הפיצוי נטו לפי המתכונת של החלטת פר/4 יופחת אמנם החוב לסוכנות בערכו הנומינלי אך הוא יופחת כך מערך הנכסים ליום 1.8.79 ורק היתרה שתשאר תהיה צמודה למדד. התוצאה של ניכוי בדרך זו היא כאילו הוצמד החוב המגיע לסוכנות החל מיום 1.8.79, ולפי מקדם האינפלציה של היום יוכפל סכום החוב פי חמישה לעומת גודלו המקורי (5 מליון לירות במקום מליון אחד מתאריך 1.8.79). אחרי הבהרה זו אין עוד ספק בכך כי הנושא של "ניכוי חובות למוסדות מיישבים" הוא נושא בעל חשיבות כלכלית - כספית מובהקת, ולעומת זאת אין בו הסממנים של נושא משפטי שלגביו מומחיות משפטנים היא הקובעת.

(ב) לא אוכל לסיים את הדיון בנושא זה מבלי שאקדיש השומת לב מיוחדת לעדותו של פרופי זמיר בנדון. כיועץ משפטי לממשלה השתתף פרופי זמיר בישיבה מתאריך 16.11.80. לדבריו הובאה הצעת משרד החקלאות (נ/1) לדיון בישיבה מבלי שרוב השרים, או הוא עצמו, ראו אותה קודם לכן. הוא הצליח לעבור ברפרוף על ההצעה והעיר הערות בנושאים מספר, אך לא בנושא של ניכוי חובות המתישבים למוסדות המישבים, למרות שנושא זה הועלה ע"י נציג האוצר ה' פוגל. ברור היה להי זמיר שרצוי להמשיך בבדיקת ההצעה, ובשלב מסוים היתה לו "התחושה" שכל המסמך דורש בדיקה שתיעשה על ידו לאחר הישיבה, ושהחלטת הממשלה השאירה לו פתח פתוח להעלות לדיון ולהחלטה של ועדת השרים "כל נושא שימצא לנכון להעלותו". בדעתו זו אף התחזק פרופי זמיר בראותו את הביטוי "משפטי" ככולל עולם ומלואו.

מוכן אני להסכים שמבחינה פילוסופית יש ל"משפט" משמעות רחבה מאוד, אך אנו לא בפילוסופיה או בתיאוריה על חוק כאן עוסקים, כי אם בפירושו של מונח בהחלטה ממשלתית שענינה קביעת סכומי פיצויים. במקום אחר נתן פרופי זמיר עצמו דוגמא של נושא שאינו משפטי בעיניו וכך הוא אמר :

"נניח אם רוצים לתת פיצוי בכלל על פריט מסוים, כמות ושומה של נושא לא משפטי. על מה מפצים וכמות הפיצוי עשויים לא להיות נושאים משפטיים. אם זה פרוש של סעיף זה כן יהיה משפטי אחרת לא."

זוהי דוגמה קרובה יותר לענייננו, כשהעקרונות בכללותם דנים על פיצויים ומרכיביהם ופרטיהם, וגם "ניכוי החובות" הוא חלק (שלילי) לתהליך קביעת גובה הפיצויים. משום כך סבור אני שצדק פרופי ידין כשסיווג נושא זה בין הנושאים המהותיים (כספיים) להבדיל מנושאים משפטיים, בפרט שפרופי ידין לא רק ניהל את הישיבה אלא לקח חלק פעיל בניסוח ההחלטה אותה אנו חייבים לפרש. ייתכן מאד שאילו נתנו השרים,או היועץ המשפטי,את דעתם להערותיו של ה' פוגל היתה גם שאלת ניכוי החובות נכללת בגדר הנושאים שנמסרו ודיונה הנוסף ולהחלטתה של הועדה; אך ברור מדברי פרופי זמיר עצמו כי איש מהשרים לא נגע בשאלה וגם הוא לא הזכיר אותה בפניהם, ובכך הוחמצה ההזדמנות להסתייג מהאמור בהצעת העקרונות באותו נושא.

מסקנתי, בשלב זה, היא שבמידה ונוסחה של החלטת פר/4 בנושא ניכוי החובות למוסדות המיישבים סוטה באופן מהותי (להבדיל משינוי ניסוחי גרידא) מהאמור בעקרונות אזי יש לראות את הקביעה הסוטה כבטלה וחסרת תוקף.

מה נקבע ב"יחוזה הסטנדרטי" וב"עקרונות" בנושא ניכוי-החובות למוסדות המיישבים

12. כלל הוא שבבואו לפרש מסמך על הדיין לדלות בראש ובראשונה את משמעותו מלשונו של המסמך עצמו, תוך מגמה לנסות לרדת לכוונתם האמיתית של הצדדים על יסוד הדברים הכתובים במסמך כולו ובהתחשב עם הרקע הידוע של הענין (עמ. 324/63 פד"י לא(2) 821) והוא יכול ללמוד על כוונת הצדדים המתקשרים גם מהתנהגותם,

בין ערב ההתקשרות ובין לאחריה (עמ. 96/49 פד"י ד' 733) בהתאם לכלל זה אבחן תחילה את האמור ב"חוזה הסטנדרטי" וב"עקרונות" - אלה המסמכים המהווים את עיקר ההסדר החוזי בין הצדדים כפי שכבר נאמר לעיל- ולאחר מכן אסקור את הראיות המצביעות על רקע היווצרותם ועל התנהגות הצדדים.

13. סעיפי החוזה הסטנדרטי המתיחסים לנושא הבוררות הם אלה :

סעיף קטן 4 א' מורה : " המתישבים יהיו זכאים לקבלת הסכום בהתאם לעקרונות שיקבעו בהסדר ההעברה לאחר ביצוע האמור בהסכם זה, ולאחר ניכוי החובות המפורטים בסעיף 5 להסכם. הסכום האמור ישולם בתוספת הפרשי הצמדה לפי שיעור העליה של המדד מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79, עד המדד שפורסם סמוך לפני מועד כל תשלום. "

(הערה: סעיף 5 הנזכר לעיל עוסק בניכוי חובם השוטף של המתישבים לאגודה ולא בחובות אחרים).

סעיף קטן 4 ה' : " יתרת הסכום האמור בסעיף קטן א' לסעיף זה לאחר ניכוי סכום המקדמה, תשולם למתישבים במעמד פינוי המושב בפתחה על ידי המתישבים בכפוף לאמור בהסדר ההעברה ובהסכם זה. "

סעיף 6 : " (א) המתישבים מצהירים בזאת כי הם חייבים לחטיבת ההתיישבות, לאגודה ולמוסדות בנקאיים שונים סכומי כסף שונים בגין התישבותם בפתחת רפיח, ובכפוף לאמור בסעיף 5 קטן ה' להלן.

(ב) המתישבים מצהירים בזאת כי כל החיובים המאושרים על ידם בתיק הרכוש המתנהל בחטיבת ההתישבות ומאזן האגודה יהוו הוכחה לסכומי החובות שלהם במוסדות אלה.

(ג) המתישבים מתחייבים להמציא לממשלה, לא יאוחר מאשר 60 יום לפני מועד פינויים מהמושב, חשבון סופי מאת חטיבת ההתישבות, כפי שהם מופיעים בתיק הרכוש..... "

ואלה הם סעיפי "העקרונות" הרלבנטיים לנושא הדיון :

סעיף 6. פרעון חובות

" (א) מהתשלום לו יהא זכאי המתישב בהתאם למסמך זה יופחתו כל חובות המתישב בגין התישבותו במושב בפתחת רפיח או בגינם לאוגדה, למוסדות בנקאיים שונים ולהסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתישבות), הן חובותיו האישיים והן חובותיו בגין חלקו בתשתית ובבניני הצבור שהם רכוש האגודה הנזכר בסעיף 2.

(ב) .....

(ג) חובות המתישבים לחטיבת ההתישבות אינם ניתנים לגרירה או להעברה בכל דרך שהיא. פרעון חובות אלה ייעשה בערכים נומינליים וללא ריבית.

(ד) חובו השוטף של המתישב כמפורט באישור האגודה יקוזז מסכום המקדמה במעמד החתימה של המתישב על הסכם הפינוי ויועבר ע"י הממשלה לאגודה, כנגד התחייבות בכתב של האגודה לזכות חשבונו של החבר בסכום האמור, ולהקטין את חובה למוסדות בנקאיים בסכום האמור. "

סעיף 8. ה צ מ ד ה

" (א) הסכום האמור במסמך זה, למעט הסעיף הנזכר בסעיף 1 יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ב) הסכום האמור בסעיף 1 של מסמך זה יהיה צמוד למדד השומות הבניה המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ג) הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור העליה של המדד, מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79 עד המדד שפורסם סמוך לפני מועד התשלום בפועל.

(הערה : סעיף 1 לעקרונות דן בבית מגוריו של המתישב).

להצעת העקרונות צורפו גם נספחים ובתוכם אלה המסומנים 2 א', ב' ו-ג', המהווים דוגמאות של חישוב סכום הפיצוי; תוספת ההצמדה וניכוי החובות בשביל טיפוסי משק שונים. אין צורך לכלול כאן את נוסחם המלא של הנספחים הנ"ל ומספיק אם אציע על הדרך שנקבעה שם לעריכת ההתחשבנות הדרושה לקביעת סכום הפיצויים נטו שיגיע למתישב, והיא :

(א) ראשית רושמים בטור הזכות את פרטי הסכומים שיגיעו למתישב בגין בית מגוריו ומשקו, מענק ביסוס אישי, הוצאות העברה ופיצוי על אבדן הכנסה - כל אלה לפי הערכתם ליום 1.8.79.

(ב) את הסכום המתקבל על פי פסקה א' מכפילים במקדם ההצמדה, וכך מתקבל הסכום ברוטו שמגיע למתישב.

(ג) מן הסך הכל הנ"ל מפחיתים את החובות ובתוכם החוב לחטיבת ההתיישבות שאינו צמוד, ובדרך זאת מגיעים לקביעת סכום הפיצוי נטו.

13. נוסח ההוראות הנ"ל של החוזה הסטנדרטי, העקרונות ודוגמאות ההתחשבנות שבנספחים תומך בטענת התובעים ונוגד את טענות המדינה. כידוע המחלוקת היא כיצד יש לחשב את חובות המתישבים למוסדות המיישבים לצורך ניכויים מסכום הפיצויים כשהמדינה טוענת שהחישוב חייב להיעשות לפי מועד קבוע - 1.8.79, ואילו התובעים סבורים שהמועד הוא ביום הפינוי היינו יום סילוק של מלוא סכום הפיצויים. לקורא במסמכים הנ"ל מתברר שהתאריך 1.8.79 כלל אינו נזכר - לא בחוזה הסטנדרטי ואף לא בעקרונות - בקשר עם תשלום החובות הנ"ל.

11/.....

הוא נזכר אך ורק בקשר להצמדת הסכומים המגיעים למתישבים כשמטרתו להראות את התאריך שממנו מתחילה ההצמדה. ההגיון אומר שלשם חישוב הפרשי הצמדה חייבים לקבוע את התאריך הבסיסי שממנו מתחילים נקודות המדד לרוץ. דבר זה אינו קיים בקשר עם החובות המגיעים למוסדות המיישבים שהרי ידוע לכל כי אלה אינם צמודים, ומפי העדים שמענו שהסוכנות בקשה את החזרתם בערכם הנומינלי וללא הצמדה. על רקע מציאות זאת ברור למה לא צויין בנספים 2 א', ב' ו-ג' לצדו של החוב הסוכנותי ותאריך כל שהוא המסוגל להצביע על שערוכו, ואם סבור ב"כ המדינה כי המפרש רשאי לקרוא לתוך מסמך דבר שאינו מופיע בו הרי זאת טעות. אמת הדבר שאין למצוא בגוף החוזה הסטנדרטי או בעקרונות הוראה מפורשת הקובעת כי החוב למוסדות המיישבים ינוכה במועד סילוק מלוא הפיצויים, אולם שונה המצב כשרואים בנספחים 2 א', ב' ו-ג' חלק מהעקרונות. בהנחה שאכן זהו המצב יש לשאול איך יבין אדם סביר את סדר ההתחשבנות שנקבע שם במטרה להגיע לסכום נטו שישולם למתישב. לדעתי התשובה היא אחת: תחילה קובעים את כל פרטי הזכאות בערכם ליום 1.8.79, ואחר כך מכפילים אותם במקדמי ההצמדה שנקבעו להם וזאת עד לתאריך שבו עומד התשלום להתבצע; ולבסוף מפחיתים מסך הכל של הסכומים הנייל את סכום החובות (ובתוכם החוב לסוכנות בערכו הנומינלי). במלים אחרות - בשלב זה המסקנה היא שהפירוש הנכון של מסמך "העקרונות" הוא כטענת התובעים.

14. לפני שאתחיל בבדיקת הוראותיה של ההחלטה פר/4 בנושא ניכוי החובות אנסה לברר אם יש בראיות הצדדים כדי לשנות את המסקנה הזמנית שבסעיף הקודם. שמעתי עדותם של ששה עדים ועיינתי ב- 31 מסמכים שהוגשו ע"י הצדדים, וזו בקיצור התמונה המצטיירת מהם.

המו"מ בין נציגי המדינה לנציגי המתישבים התחיל בחדשים יולי-אוגוסט 1979 והיו מעורבים בו בתקופות שונות גורמים שונים של המדינה כגון משרד החקלאות, שלידו עזרו נציגי משרד האוצר, הקבינט הכלכלי, ואפילו ועדת הכספים של הכנסת; ואילו מצד המתישבים פעלו עורכי דין מן הטובים שבמדינה שנעזרו גם במומחים. מטרתו של המו"מ היתה למצוא את דרך הטפול הנאות במתישבים נוכח הצורך בפינוים, ומאמצים רבים הוקדשו לעיצוב המבחנים והמרכיבים השונים של הפיצוי העומד להשתלם למתישבים, אך גם שאלת חובות המתישבים הועלתה מראשית השיחות. אם כי החובות הגיעו לאחרים ולא לקופת המדינה, עמדו נציגי המדינה על כך שהחובות סולקו או יסודרו אחרת לקראת הפינוי ולפני שמלוא סכום הפיצויים ישולם למתיישבים. אשר לחובות המגיעים לחטיבת ההתיישבות בקשו המתישבים לאפשר את גרירתם או לפחות את היוונם. משרד החקלאות נטה תחילה לאשר גרירה או היוון של חובות אלה (מוצג ת/1) אך לאחר מכן שינה את טעמו. עמדתו החדשה שבאה לידי ביטוי במוצג ת/5 - מסמך שהוגש לקבינט הכלכלי - היתה:"חובות המתישבים לחטיבת ההתישבות אינם ניתנים לגרירה או להערכה בכל דרך שהיא. פרעון חובות אלה ייעשה בערכים נומינליים וללא ריבית". ואכן חשבון חטיבת ההתיישבות ת/8 שנערך ביום 17.4.80 בשביל אחד המתישבים בשם קרמר תומך בגירסה זאת. הסוכנות לא ביקשה להצמיד את חובו של קרמר ואף לא הוסיפה ריבית על הסכום הנומינלי של החוב. בסוף שנת 1979 תחילת 1980 נערכו ההסכמים הראשונים בין המדינה למתישבים, והמסמך הראשון מתוך אלה שהוגשו לי ומתיחס להתחשבנות עם אחד המתישבים הוא ת/9 שאינו נושא תאריך,אך נוצר, ככל הנראה, ביולי 1980.

זהו חשבון החתום ע"י נציגי האוצר ה"ה מולכו וסנפירי ונועד למתישב קרמר הנ"ל. לענייננו חשוב שת/9 מאשר במלואה את המסקנה הזמנית שבסעיף 13 לעיל. מתברר ממנו שעורכיו סיכמו תחילה את פרטי הזכאות השונים ואחרי שניכו את סכום המקדמה שקרמר קבל קודם לכן והוסיפו על היתרה הפרשי הצמדה עד תאריך החשבון, ניכו את סי"ה החובות, ובתוכם החוב לסוכנות בסכומו הנומינלי כפי שנקבע בת/8. אותה דרך של התחשבנות חזרה גם במוצג ת/10 שתאריכו 4.7.80 - אף הוא של המתישב קרמר. ההבדל בין ת/9 לת/10 הוא בכך שת/9 נערך בכתב יד ועושה רושם של טיוטה, ואילו ת/10 מודפס על טופס מוכן, ללמדך שזאת דרך ההתחשבנות שהונהגה גם לגבי אחרים. חפשתי בין המסמכים מקרה אחד שבו נערכה התחשבנות עם מתישב על בסיס הצמדת מועד ניכוי החוב הסוכנותי ליום 1.8.79, אך מסמך כזה לא מצאתי. ראוי לציון בהקשר זה מסמך ת/2 - הצעת "עקרונות" מתאריך 9.9.79 ובו מופיע התאריך של 1.8.79 אך ורק בקשר עם צד הזכות של חשבון המתישב ולא בקשר לניכוי חובות כל שהם. ועוד מסמך - ת/14 - שהוא ניר עבודה ערוך ע"י ה' סנפירי מהאוצר, זמן קצר לפני שהוגשה הצעת העקרונות ת/1 לישיבת הממשלה. ניר עבודה זה עוסק בחישובי הזכות והחובה בחשבונו של מתישב והנה ברור ממנו שהתאריך 1.8.79 אינו קשור לניכוי החובות המגיעים למוסדות המתיישבים. ת/14 חוזר על שיטת ההתחשבנות של ת/9 ות/10 היינו הצגת פרטי הזכאות בסכומים מוערכים ליום 1.8.79, הכפלת הסכום המוערך במקדם ההצמדה וניכוי החובות המגיעים לסוכנות מהסכום שהוכפל כך, מבלי שיצויין כי את החובות האלה מצמידים בדרך כל שהוא. אין כל הערה בת/14 שממנה אפשר היה להסיק כי מדובר בניכוי חוב בסכום "שנעשה נכון ליום 1.8.79" כאמור בפר/4.

15. על מה, אם כן, מבססת המדינה את טענותיה. מסתבר מסיכומיו של ה' גולדמן כי כוונתה לעדויותיהם של ה' מאיר בן מאיר וה' סנפירי, ששמם כבר הוזכר לעיל. ה' בן מאיר נתמנה לתפקידו כמנכ"ל משרד החקלאות רק באוגוסט 1980, היינו כשנה אחרי שהתחיל המו"מ עם המתישבים, ולמעשה השתתף רק בשלביו הסופיים. לדבריו הוא עמד במשך כל הזמן על העקרון של "הצמדת החובות", ועקרון זה התבטא בניכוי החובות הסוכנותיים בסכומם הנומינלי מערך הנכסים המוערך ליום 1.8.79 שהיה, לדעתו, תאריך שרירותי גרידא. אך נראה מעדותו של ה' בן מאיר שעקרונותיו אלה לא מצאו להם ביטוי, לא במהלך המו"מ עם נציגי הצד שכנגד ולא במסמכים שיצאו ממשרדו, כולל הצעת העקרונות נ/1 שהוגשה על ידו לממשלה. בהנחה שאכן סבר ה' בן מאיר באותו זמן כי התאריך 1.8.79 מתייחס לא רק להערכת נכסי המתיישב אלא גם לניכוי חובותיו לחטיבת ההתיישבות, קשה להבין העדר איזכור של עקרון זה מהמסמכים השונים ובפרט מהצעת העקרונות. כשנשאל על כך בעדותו השיב ה' בן מאיר בפשטות שאינו יודע להסביר את הדבר. ייתכן מאוד שזכרונו של ה' בן מאיר בגד בו בנקודה זו וכי "העקרון" עליו דיבר נולד רק אחרי ישיבת הממשלה והחלטתה מס. 177, וזאת כשועדת השרים החלה לטפל בענין הפיצויים, אך דבר אחד ברור: "העקרון" אם היה קיים נשאר בלבו של ה' בן מאיר ולא גולה על ידו בשעת המו"מ עם נציגי המתישבים, ועקרונות או כוונות שלא מצאו לעצמם ביטוי אין בהם כדי לעזור בפירוש "כוונתם המשותפת" של שני הצדדים להסדר.

אשר לעדות ה' סנפירי, זו היתה יותר עקבית מקודמתה. ה' סנפירי סיפר כי במהלך המו"מ עם המתיישבים היו נציגי האוצר ונציגיו של משרד החקלאות מקיימים התיעצויות ביניהם כדי לתאם עמדות, וכי לא תמיד נתקבלו עמדות אנשי האוצר על דעת עמיתיהם.

הוא זכר שלראשונה הועלתה הצעת אנשי האוצר לשערך החובות מיום היווצרם ומנכ"ל משרד החקלאות דאז ה' אברהם בן מאיר דחה הצעה זו באומרו שכבר סיכם ברוח אחרת עם חטיבת ההתישבות. ה' סנפירי זכר שאת ענין הצמדת החובות העלה פעם בשיחה בלתי פורמלית עם ע"ד רם כספי (שייצג קבוצה של מתישבים) מבלי שיסוכם עמו דבר כל שהוא. וזה היה זמן קצר לפני עריכת הצעת העקרונות נ/1. ה' סנפירי אף הציג מסמך של האוצר מ/5 הנושא תאריך 14.11.80, אותו התכוונו אנשי האוצר להגיש לקבינט הכלכלי, ובמסמך זה הצעה שסכומי החובות המגיעים לחטיבת ההתיישבות יוצמדו ליום 1.8.79; אך ה' סנפירי לא ידע אם מסמך זה הובא אי פעם לידיעת נציגי המתישבים וברור שהוא לא הוגש לישיבת הממשלה. לבסוף הגיש ה' סנפירי מסמך נוסף - מ/6 שתאריכו 30.11.80 (כלומר שבועיים אחרי החלטת הממשלה 177) ובו הצעת "עקרונות חישוב" שנערכה ע"י משרד האוצר וכללה המלצה כי רק ההפרש בין ערך הנכסים לערך החובות כששניהם מחושבים ליום 1.8.79 יהיה צמוד למדד עד יום התשלום; ניתן לנחש שמסמך זה אשר נולד, כאמור, אחרי החלטת הממשלה 177, שימש בסיס לניסוח החלטה פר/4 ע"י ועדת השרים.

16. זאת התמונה - אנשי האוצר סברו מלכתחילה שאת החובות לחטיבת ההתיישבות יש להצמיד, אך דעתם זאת לא נתקבלה בזמנו ע"י נציגי משרד החקלאות, ולכן גם לא שימשה נושא למו"מ עם המתישבים (אותו דבר ניתן לומר גם על הדעה שהובעה ע"י ועדת משנה של ועדת הכספים של הכנסת - ת/20). אפילו השיחה של סנפירי במכוניתו של ע"ד כספי לא היה בה כדי לשנות מצב זה שהרי באותם הימים ממש עוצבה ונוסחה ע"י נציגי שני הצדדים הצעת העקרונות נ/1, וזו דגלה בניכוי חובות הסוכנות, "בערכים נומינליים וללא ריבית". ולא זו בלבד שכך נקבע ב"פרק החובות" של נ/1 אלא שבנספחים 2 א', ב' ו-ג' הראו עורכי ההצעה בצורה ברורה כי כוונתם שהסכום הנומינלי של חובות הסוכנות ינוכה מסכום הפיצויים אחרי שסכום זה מוכפל ע"י מקדם ההצמדה למדד, כלומר שהתכוונו להתייחס במידה אחת לצד הזכאות ובמידה שונה לצד ניכוי החובות. ועל כל אלה ניתן להוסיף שב"פרק החובות" הנ"ל נכלל גם סעיף הדן בחובו השוטף של מתישב לאגודה, ולגבי חוב זה נאמר במפורש כי הוא "יקוזז מסכום המקדמה" היינו מסכום בלתי צמוד. על כן אין ספק שמנסחי ההצעה ידעו להבחין בין ניכוי חוב צמוד לניכוי חוב בלתי צמוד, ואין המפרש רשאי להתעלם מכוונתם שמצאה לה ביטוי בולט כל כך.

המסקנה הסופית

17. אחרי שניתחתי את נסיבות עריכתם של "החוזה הסטנדרטי" ו"עקרונות", ואת התנהגות הצדדים בקשר עמם באתי לידי מסקנה סופית כי עלי לדחות את טענות המדינה שבקבעם כי חובות המתישבים למוסדות המיישבים ינוכו בערכים נומינליים התכוונו הצדדים שהניכוי ייעשה בתאריך 1.8.79, ואילו מאותו יום יחושבו החובות בערכים ריאליים. ייתכן שההגיון הכלכלי, אילו נזקקו לו מנסחי ההצעה בזמנו, היה מחייב הסדר שכזה, אך בנסיבות שנתקיימו במהלך המו"מ ועריכת המסמכים נדחה, ככל הנראה, ההגיון הכלכלי ע"י שיקולים ציבוריים והצורך להגיע במהירות האפשרית להסדר סופי.. כשנתבקשה הממשלה לאשר את הצעת העקרונות נ/1 ניסה נציג האוצר ה' פוגל להעלות בפני השרים את עמדת האוצר בדבר הצמדת החובות המגיעים לחטיבת ההתישבות, אך השרים לא הגיבו על הערותיו

(פרופ' זמיר אף אמר שלא הבין אותן באותו זמן) והממשלה החליטה לאשר את נוסח העקרונות בנושא ניכוי החובות האלה, כפי שהוצע לה ע"י משרד החקלאות, תוך פתיחת פתח להוספות והקונים ע"י ועדת השרים המיוחדת. כבר הסברתי מקודם שבין הנושאים שהועברו להחלטת הועדה לא נכלל נושא של ניכוי חובות המתישבים לסוכנות לפי ערכם בהאריך זה או אחר, או הצמדתם הצמדה זו או אחרת, ולכן יש לראות את ההוראות בנושא זה הכלולות ב"עקרונות" כסופיות שאינן ניתנות לשינוי - לא ע"י ועדת השרים ואף לא ע"י הממשלה עצמה - אלא בהסכמת המתישבים. (לגבי כוחו של מימשל לשנות באורח חד צדדי תנאי מתנאי "חוזה אדמיניסטרטיבי" קיימות דעות שונות - ראה האמור במאמרה המלאף של הגב' ד"ר שלו במאמר שפורסם ב- I.L.R. כרך 14 בעמ. 446) אך אני פטור מדיון באפשרות כזאת מאחר שה' גולדמן, בהגינותו כי רבה, הצהיר שאין הממשלה מעונינת במקרה דנן להסתמך על פסקה המאפשרת לה סטיה מתנאי הסכם).

18. התוצאה היא שאני מקבל את תביעת התובעים ומצהיר כי המדינה רשאית לנכות מן הפיצויים המגיעים לתובעים את חובותיהם למוסדות המיישבים רק לפי חשבון שייעשה נכון ליום הפינוי וללא תוספת הצמדה או ריבית על חובות אלה. כמו כן אני מצהיר שועדת השרים שנתמנתה ע"י הממשלה בהחלטה 177 לא היתה מוסמכת לכלול בסעיף די של החלטתה פר/4 קביעה לפיה ניכוי סכומי החובות שהמתישב חב למוסדות המיישבים ייעשה נכון ליום 1.8.1979, וקביעה זאת בטלה. המדינה תשא במלוא שכר הבורר שסכומו הוסכם עם הצדדים והיא תשלם למתישבים שכר טרחת עורכי דין בסך 50,000 שקל (כולל). איננו פוסק על צירוף מע"מ לסכום זה הואיל וחוק מס ערך מוסף תשל"ו 1975 אינו חל אלא על עסקות כהגדרתן בסעיף 1 של אותו חוק.

ניתן היום: 14.8.81

ב ו ר ר

מדינת ישראל

- פ נ י מ י -

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

518

תאריך: כא' באייר התשמ"א
25 במאי 1981

מספר:

26.5

אל: שר האוצר

הנדון: <u>פצויים לימית</u>

לדעתנו לאור הטיפול של גורמים שונים בנושא הנדון הצליחו נציגי המתפנים לסחוט מהגורמים הנ"ל ויתורים שגרמו לשנוי בכל ההחלטות של ועדת השרים שמונתה ע"י הממשלה ועדה שהגיעה להחלטותיה פה אחד ועל דעת היועץ המשפטי לממשלה.

1. בנושא ההצמדה, בהחלטת ועדת השרים פר/4 פה אחד נקבע (סעיף ד')"השוב שיעור הפצויים שהמתיישב זכאי לו בגיכוי סכומי החובות שהוא חייב לפרוע למוסדות המיישבים יעשה בכון ליום 1/8/79..." -עכשיו מוצע ללכת לבוררות.

2. בנושא הנקוד האישי - מענק ביסוס (בסעיף ג' למסמך פר/4) - סיכמה הועדה פה אחד (א)" ערך הנקודה במגזר החקלאי יושווה לערך הנקודה במגזר העירוני. (ב) ..."הערך הבסיסי של כל נקודה הוא 5739 שקל ליום 1/8/79 צמוד לתוספות היוקר".
כעת מוצע לוותר על כ- 400 מליון ל"י בנושא זה.

3. נושא <u>דין תכנון כדין בצוע</u> אינו מהותי לפי ההצעה של החלפת מכתבים ואי הכנסת הנושא לעקרונות, אך מהווה שנוי להחלטת ועדת השרים.

4. <u>בנושא המסוי</u> - ב- 1/4/81 התקיימה פגישה אצל דר' א. גולדנברג עם היועץ המשפטי של מס הכנסה וא. סנפירי ונערכה טיוטת סכום ממנה נסובים כדי לקבל החלטה שהיתה על דעתשר החקלאות בלבד ובנגוד לדעת שרי האוצר והמשפטים.

השחיקה בסמכות ועדת השרים בעקבות החלטת הממשלה כנראה אינה גורם בעל משקל לאור העובדה שכמעט כל החלטות הועדה נשחקו.
באם הבוררות לא תקבל את דעת הממשלה תעלה השחיקה למדינה כ- 3.5 מליארד ל"י והמתישבים יקבלו נטו בין 24 ל- 40 מליון ל"י.

ב ב ר כ ה

אהרון פוגל
ס/הממונה על התקציבים

אברהם סנפירי
מרכז צוות חקלאות

מדינת ישראל

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

17.5

578

תאריך: יג' באייר התשמ"א
17 במאי 1981

מספר:

לכבוד,
יורם אריידור
שר האוצר

הנדון: פצויים לימית

כיוון שישיבת השבוע תסכם כנראה את נושא הפצויים, נראה לי שהיה הכרח מיידי לבדוק את האלטרנטיבות הכספיות חשונות כדי לגבש טקטיקה שעלותה תהיה מינימלית.

סכום הנתונים, המפורטים בנירות עבודה מראה:

א. מיסים - 1) ההיקף הכספי של המס שהיה על המפונים לשלם ללא כל החלטת ממשלה הוא כ- 250 מליון שקל.

2) ההיקף הכספי של המס כפי שהצענו (כעין הפקעה) הינו כ- 70 מליון שקל.

3) ההיקף הכספי של המס לפי הצעת שר החקלאות הינה כ- 30 מליון שקל.

לסכום הויתור בנושא המסים באם תתקבל הצעת שר החקלאות הוא בהיקף של 220 מליון שקל (לעומת המצב הנוכחי) וכך לדעתי עלינו להציג זאת. (יתכן שתהיה השלכה גם למיגזר הערוני ועלות הויתור בנושא זה גדולה עוד יותר).

ב. הצמדת חובות - החוב הממוצע של מתישב לסוכנות ולמשרד החקלאות הוא כ- 0,1 מליון שקל בערכי 1/8/79 ובערכי היום 0.6, ההפרש ביניהם הוא כ- 0.5 מליון שקל למתישב + 420 = 210 מליון שקל.

סעיף זה הוא סעיף מטריאלי שאסור לדעתי לוותר עליו בשום אופן.

ג. תאגידים-סעיף זה הוא מהותי וויתור כלשהו עליו עלול לעלות לתקציב המדינה בין 100 - 200 מליון שקל.

ד. ניקוד - ההבדל בסעיף זה יכול להגיע ל- 50 מליון שקל.

ה. תרוביות - ההבדל בסכום זה אינו מהותי, החשש הוא מפני השינוי בעיקרון.

ו. הפיצוי - הפיצוי המינימלי למתישב שישב עד אפריל 82 שלוש וחצי שנים במקום, הוא, נטו אחרי חובות צמודים ומיסים-כהצעת שר החקלאות ובערכי היום 1,9 מליון שקל. הפיצוי המקסימלי נטו למתישב מוערך ב- 3.5 מליון שקל.

2/...

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לסכום, לדעתי, היות והסכומים המהותיים הם בהצמדה (210 מליון שקל), בתאגידים (200 - 100 מליון שקל) ובניקוד (50 מליון שקל) והיות ועליהם היתה הסכמה של כל חברי ועדת השרים, הרי ויתור לשר החקלאות בנושאי מיסים וחרוביה יביא לקו אחיד של ו. השרים ולאמון החלטותיה. כל חלוקי דעות שיהיו ינוצלו ע"י נציגי המתיישבים, שמעמדם בעיני ראש הממשלה אינו מבוטל, להגיע לפשרה כספית פחות נוחה מבחינת האוצר.

על כן, אני מציע:

1) לאמץ את החלטת ו. השרים פר/5 (שבה ישב שר החקלאות לבדו וחיקן את החלטת פר/4). עלותה הנוספת כ- 50 מליון שקל נמוכה מכל ויתור בנושא אחר.

2) להסביר את פרטי הסכומים לראש הממשלה לפני הישיבה המשותפת ולהגיע לסיכום הנ"ל. (סיכום זה הוא גם על דעת שר החקלאות) טקטית יתכן להציע שראש הממשלה יבקש מד"ר א. גולדנברג להציג את עמדתו ושר החקלאות יציג את החלטת ועדת השרים פר/5 כהחלטה סופית מוצעת שבה יפרט במה עוד הלכו לקראת המפונים.

לחלופין, עדיין לא מאוחר לחזור מהפטורים של המס שהצענו כחלק ממכלול שלם, במידה ולא יתקבלו על ידם הצעות ועדת השרים.

לשם הדגשה, המינימום שכל מתישב שמתפנה יקבל הוא 19 מליון ל"י בהתאם להצעת ועדת השרים אם יהיה שנוי כלשהו בנושא ההצמדה תהיה תוספת של 5 מליון ל"י נטו למתישב, ולמדינה ב- 2,1 מליארד ל"י

בכבוד רב,

אברהם סנפירי
מרכז צוות חקלאות והתישבות

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

תיק
29.4.81

מדינת ישראל

האוצר

~~לשרת השר~~

לידיעת השר

20.IV.81

בברכה מאת

המנהל הכללי של האוצר

הקריה

16/4

ההסתדרות הציונית העולמית
חטיבת ההתישבות
רח' הסלך ג'ורג' 48, ירושלים
ת. ד. 92

מס' _____

תאריך ט' בניסן תשמ"א
13 באפריל 1981

לכבוד
מר י. ארקין
אגף התקציבים
משרד האוצר
ירושלים

א.נ.,

הנדון: תקציב נוסף ליהודה ושומרון

בהמשך למכתבך מיום 3.3.1981 ובהתאם לסיכום בינינו, אבקשך לפעול לאישור תוספת 100 מיליון שקל מהרזרבה הכללית לתקציב החטיבה להתישבות, לפי הפרוט שבמכתבך:

1. הקמת 6 ישובים (מכמש, שבי-שומרון ב', תקוע ב', מצפה-גוברין, נילי, יקיר ב')

א. השלמת 60% למימון שנקבע באישור הנ"ל	21.6
ב. השלמת הקמת הישובים	50.0

2. השלמת ישובים קיימים

א. השלמת 160 יחידות דיור 60%	14.4
ב. השלמת היחידות הנ"ל	14.0
	100.0

למותר לציין הדחיפות באישור ההגדלה כי העבודות נמצאות בעיצומן.

בברכת חג שמח

שמעון רביד
מנהל כללי

העתק:
מר א. פרגל
מר א. סנפירי
מר ס. ליכובייסקי
מר מ. ישראלי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

   α. [illegible] — [illegible]

   β. [illegible] — 0.[illegible]

2. [illegible]

   α. [illegible] — [illegible]

   β. [illegible] — [illegible]

0.071

[illegible]

[illegible]

המנהל הכללי
משרד האוצר

ירושלים, ...

מס' .....

ט' בניסן תשמ"א
13 באפריל 1981

578

לכבוד
מר ש. רביד
מנכ"ל מחלקת ההתיישבות
<u>הסוכנות היהודית.</u>

לשמעון שלום,

הנדון: <u>ההתיישבות בבקעת הירדן ביהודה ושומרון.</u>

למכתבו של שר החקלאות מיום 6.4.81 ברצוני להעיר:

1. מן הדיונים שקיימתי עם עקיבא לוינטקי משתבר כי מימוש סכום נוסף של 30 מליון ה-$, הנזכר במכתב הנ"ל איננו ריאלי.
אי לכך אין להביא סכום זה בחשבון במסגרת התוכניות המיידיות.

2. הרף הנאמר לעיל תקבל בימים אלו אישור מהממונה על התקציבים על דרכי הביצוע של תוספת 100 מליון שקל בהתאם למכתב הנ"ל.

ב ב ר כ ה ,

עזרא סדן

העתק: שר האוצר.
שר החקלאות.
הממונה על התקציבים.

שר החקלאות

ב' ניסן תשמ"א
6 אפריל 1981

לכבוד
דר' שמעון רביד
מנכ"ל המחלקה להתישבות
הסוכנות היהודית
ירושלים

א.נ.

הנדון: 30 מיליון דולר לחיזוק התתישבות בבקעת הירדן, בשומרון וביהודה.

1. בהמשך לשיחתנו הטלפונית בה מסרתי לך על שיחתי עם שר האוצר, הרני לחודיעך שיעמידו בשנת הקרובה 30 מיליון $ לחיזוק התתישבות ביהודה, שומרון ובבקעת הירדן.

2. מתוך הסכום הנ"ל מיועד סכום של 1 מיליארד ל"י לצורך השלמת עבודות שהתחלנו עם קבלת 500 מיליון הלירות ע"ח שנת התקציב 80/81.
על היתרה כ-1.5 מיליארד ל"י אתה יכול להתחייב ולהתחיל בעבודות לפי התכנית.

בברכה

אריאל שרון
שר החקלאות

העתקים:
שר האוצר - מר י. אריידור.
מנכ"ל משרד האוצר - פרופ' עזרא סדן.
יו"ר המחלקה להתישבות - מר מ. דרובלס.

5/8

233126-7
חטיבת הקרקע
הלכתית נלה

ת"ר

מ ז כ ר (להתכתבות חניסית במשרדי הממשלה)

אל: שר האוצר	תאריך: 5/4/81
מאת: אוסנברי	תיק מס':

הנדון:

מסי - פלגיים למבוטי ימ"ת.

1. הנטלן להסכמה עם ד"ר א. אלדנברג בקשר למסי. המסי יהיה לפי בלי הפקעה. ולכן לקרא אתם בלשאים שניתן ראיסור המלא (ובמיקרו הלכות ערב רון).

2. לגבי נפטר נלשא הדומה חובת אם כי הם מאוגנים להעיד לטובה בנלשא לגבי הסכמתן לדון בלשא.

3. לדעתי, השר שרון יכול לתגר לנלשא לגבי הסכמתם בלשא המסי.

4. אני מלוהים עד יום ד' אך בתנאי אמר מסר את הפרטים ומהתנגדו בלשא מסי עוד ששאלו מן נדר מס הכנסה.

בברכה.
אשכנזי

הפקעה לטובת

מדף 1010

ירושלים, י"ד אדר ב' תשמ"א
20 במרס 1981

518

אל : מזכירות הממשלה,

הנדון : פיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני

הריני מגישים בזה ערר על פי סעיף 31 לתקנון הממשלה
על החלטת פר/ 5 של ועדת השרים לענין פיצויים
לתושבי פיתחת רפיח וסיני שנתקבלה ביום 4.3.1981.

אטנה

משה נסים
שר המשפטים

יורם אריידור
שר האוצר

מדינת ישראל

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

תאריך: ו' באדר ב' התשמ"א
12 במרץ 1981

מספר:

13 מרס 1981

518

אל: יורם אריידור
שר האוצר

הנדון: **פצויים לימית משמעות כספית של נושא המסרי**

1. התיקף הכספי של המס המקסימלי המוערך שהיה על המפונים לשלם ללא כל התחלטת ממשלה הוא 217 מליון שקל (או כ- 510 אלף שקל למתפנה).

התיקף הכספי המוערך של המס כפי שקבע שר החקלאות הוא 25.2 מליון שקל - (או כ- 60 אלף שקל למתפנה).

התיקף הכספי המוערך של המס, באם היתה מתקבלת פרשנות היועץ המשפטי לממשלה ומס הכנסה, שמדובר בהפקעה היתה 46.6 מליון שקל (או כ- 110 אלף שקל למתפנה).

2. ההחלטה באשר להפקעה היא בסמכות אגף מס הכנסה.

3. לצורך בצוע ההחלטה החדשה של שר החקלאות יש צורך בתקנה של שר הארצר באשור ועדת הכספים של הכנסת לפטור רווח הון ממס.

נייר הערכה זו מתואם עם סגן נציב מס הכנסה מר ר. ששתיאל.

4. המשפעה על התקציב היינה בצד ההכנסות. אין הדבר משפיע על צד ההוצאות.

5. מצ"ב נספח חשוב המפרשים.

בכבוד רב,
ב/ אהרון פובל
אהרון פובל

בכבוד רב,
אברהם סנפירי

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

[illegible]

[illegible]

נ ס פ ח - טבלאות לחישוב ההפרשים

כללי

1) טור (1) מציין את סכום הפצוי במקסימלי לפי החלטות הממשלה
טור (2) מציין את המס המלא ללא כל שנויים
טור (3) מציין את המס לאחר החלטת שר החקלאות
טור (4) מציין את המס המוצע (לאחר שיוך הפצויים להפקעות - הצעת האוצר)

2) האומדנים כוללים את החנחה ש- 50% מהמתישבים ילכו להתישבות ו- 50% העירה (420 = 210 + 210)

3) המס המקסימלי על חציור מוערך ב- 15% וכן על בתי הזכוכית והפלסטיק זאת בהנחה שערך הקרקע העצמי (כולל הלואות) מגיע עד 80% ועליו יש מס אינפלציוני של 10% בעוד על היתרה (המענק) ישנו מס רווחי הון עד 50%.

4) המס הוא אישי אך מאחר והוא מתווסף להכנסה קיימת, נלקחו בחשבון ההערכות ערכים מקסימליים.

5) דיני ההפקעות כאפשרות מס רווחי הון של מחצית המס.

6) מס על ציוד לעובדים להתישבות הונח כלא קיים.

[illegible] - [illegible]

[illegible]

1) [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

2) [illegible]

(DIF < [illegible])

3) [illegible]

4) [illegible]

5) [illegible]

6) [illegible]

א. <u>טפרס משק 20 דונם</u>

(באלפי שקלים בערכי 1/8/79)	(1)	(2)	(3)	(4)
1) ערך נחלה נקיה	100	50	-	25
2) בית צמאאה + בית רשת + בית-פלסטיק + מטע	242	36	-	18
3) בית מגורים	79	-	-	-
4) ציוד + בית אריזה	83	12	-	6
5) נקוד אישי	72	-	-	-
6) אבדן שנת הכנסה	30	15	15	15
ס ה " כ	606	413	15	64
הפרשי הצמדה בנכסי חובות (800) (1800)	1000	500	45	45
ס ה " כ	1606	0.613	60	109

ב. <u>טפרס משק 30 דונם</u>

(באלפי שקלים בערכי 1/8/79)	(1)	(2)	(3)	(4)
(1) ערך נחלה נקיה	150	75	-	37.5
(2) מטע + ציוד + בית זכוכית	332	50	-	25
(3) בית מגורים	79	-	-	-
(4) נקוד אישי	100	-	-	-
(5) אובדן שנת הכנסה	30	15	15	15
ס ה " כ	691	140	15	77.5
הפרשי הצמדה בנכסי חובות (21) (7)				
ס ה " כ	2091	840	60	122.5

3/...

[illegible]

[illegible]	(1)	(2)	(3)	(4)
(1) [illegible]	[illegible]	[illegible]		
(2) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
(3) [illegible]	[illegible]			
(4) [illegible]	[illegible]	[illegible]		
(5) [illegible]	[illegible]	[illegible]		
(6) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]		
[illegible] (100)	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]		

[illegible]

[illegible]	(1)	(2)	(3)	(4)
(1) [illegible]	[illegible]	[illegible]		
(2) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
(3) [illegible]	[illegible]			
(4) [illegible]	[illegible]			
(5) [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]		
[illegible]	[illegible]	[illegible]		
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ג. **טפרס משק 40 דונם**

	(1)	(2)	(3)	(4)
1) ערך נחלה נקוה	200	100	-	50
2) מטע + לול + ציוד	363	45	-	22.5
3) בית מגורים	125	-	-	-
4) נקוד אישי	152	-	-	-
5) אבדן שנת חכנסה	30	15	15	15
ס ה כ	870	160	15	87,5
חפרשי הצמדה בנכוי חובות 7 26.1	1900	950	45	45
	2770	1110	60	132.5

ס כ ו ם

מס לפי (2)

עוברים להתישבות			עוברים העירה		
מס'	מס' מהישבים		מס'	מס' מתישבים	
613	×	50	413	×	50
840	×	85	60	×	85
1110	×	75	85	×	75
135			32		

ס ה " כ

ס ה " כ לפי 2 - 217 מליון שקל

מס לפי (3) 60 × 420 = 25.2 מליון שקל

מס לפי (4)

109	×	50	85	×	50
122.5	×	85	97.5	×	85
132.5	×	75	110	×	75

ס ה " כ - 46.6 מליון שקל

כ' באדר ב' תשמ"א

8 במרץ, 1981

אל: מר א. פוגל

מר א. סנפירי

נא לבדוק תוך שבוע זה מה המשמעות הכספית של השינוי המוצע בסעיף המס, מבחינת הפיצויים של המתישבים.

אין בדעתי להסכים לשינוי החוק, אך רצוני לדעת משמעותו הכספית.

בהנחה שאין שינוי בחוק וכן בהנחה שיש שינוי בחוק - איך זה מתישב עם הסכום המוקצב בתקציב.

תוכלו לקבל חומר לצרכי בדיקתכם ממש' החקלאות אך הבדיקה היא שלכם.

ב ב ר כ ה ,

יורם ארידור

העתק:
מנכ"ל תאוצר-פרופ' עזרא סדן

ב' כסלו ב' תש"א

8 בנובמבר, 1941

אל: מר א. בראל

מר א. מכסרס

בא לכתוב אך עכשיו יש מן המעמדות המכבדות על מעבדות המעבד, המנסה המעבדים על המשמעות.

אין בעצם הכוונה לכתבים המרגל, אך רצה לתת מעמדות המכבדות.

בהבנת מאין עכשיו בתוך רק בהבנת עכשיו בתוך - אין יש מתעב על המכתב המרגל בתוך.

מבלי לבטל מעמד לתבים בתוך המעמדות מאד' המבינים אך מעבדים הם עכשיו.

בברכה,

ברכ ר.

בתוך אחרים

העתק:
מכ"ל מאיר-מרגל' עתיא מרי

8/3/81

פינוי המגזר החקלאי מפיתחת רפיח וסיני

ביום 16.11.80 הבאתי בפני הממשלה את עקרונות הפיצויים למתיישבים החקלאיים שיפונו מפיתחת רפיח וסיני.

מן העקרונות עצמם, מכותרת דברי ההסבר ומסעיף א' לדברי ההסבר, עולה במפורש, כי ביסודם הונחה השאיפה להעניק למתישבים שיתפנו סכומים אשר יאפשרו להם להקים משק חליף, ברמה דומה למשקם הם.

בעקרונות גופם נקבתי סכומי תקרה ובדברי ההסבר פרטתי את אומדן הסכומים אשר ישארו בידי המתיישבים, לאחר ניכוי חובות ומסים והשוויתי הסכומים הללו לעלות הקמת משק חליף.

מדברי עלתה בבהירות, לא רק הכוונה לאפשר למתיישבים משק חליף, אלא אף אומדן והערכות לסכומים אשר יידרשו למימוש כונה זו.

הממשלה אשרה העקרונות וחייבה האומדנים.

להדגשה אני חוזר ואומר: חייבה האומדנים.

בהחלטתה הטילה הממשלה על ועדת משנה ועל היועץ המשפטי לממשלה, לקבוע בהסכמה את הנושאים הבאים:

(1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים וכן את הצעדים המתחייבים מכך.

(2) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במידה ויועלו לפניה ע"י היועץ המשפטי לממשלה.

(3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים, כאשר העקרון הקובע, על פי החלטת הממשלה הוא, כי המתיישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

(4) להטיל על היועץ המשפטי לממשלה להביא לממשלה, לאחר שיוועץ במשרד האוצר ובמשרד החקלאות, הצעה לקבוע את דרכי ההכרעה במחלוקת העלולה להתעורר אגב יישום ההחלטה.

ועדת המשנה התכנסה בראשותי ולצערי ניסתה לטפל בעקרונות לגופם.

שבתי והבאתי את הענין כולו לדיון חוזר בממשלה ביום 1.2.81.

הממשלה שבה ואישרה את העקרונות והטילה על ועדת המשנה "להחליט על פרטי הביצוע של השאלות שעדיין לא הגיעו לכלל החלטה בהן, כגון פיצוי בגין התאגידים המשותפים והמיסוי".

ביום 15.2.81 התכנסה ועדת המשנה, קבלה החלטותיה הכוללות את הסעיף הדן במיסוי כדלהלן: "יגבה מס רק ממרכיבי הפיצוי החייבים במס על פי חוק מס הכנסה". כאשר אני לא הותרתי מקום לספק כי הכוונה היא, למס הכנסה בגין פיצוי שיינתן עבור אבדן הכנסה ואילו עמיתי הבקיאים בחוק ומשפט מתכוונים, כנראה, לפקודת מס הכנסה ומפרשים את הסעיף בדרך שתגרום לגביית עשרות אחוזי מס מהמתיישבים, ואשר לא תותיר בידיהם את הסכום הדרוש להקמת משק חליף ותסתור בכך את החלטת הממשלה ואת הכוונה המפורשת כפי שהיא מובאת בכותרת לדברי ההסבר ובסעיף א' לעקרונות שאושרו ב- 16.11.80, לאמור: "מטרת עקרונות הסדר ההעברה להביא את מתיישבי פיתחת רפיח וסיני (להלן "המתיישבים") למצב קרוב ככל האפשר לזה שבו היו סמוך לפינויים ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל, ובהתאם לכך מבוסס המסמך כדלקמן:

(א) סכום הפיצוי שיועמד לרשות מתיישבי הפיתחה וסיני יאפשר להם סידור חלוף ברמה זהה ככל האפשר לסידור שעמד לרשותם בפיתחה, הן לענין דיור והן לענין אמצעי ייצור".

יתר על כן, שום נורמה מתוקנת אינה סובלת כי בהחלטת ממשלה תהיה סתירה פנימית וקביעת מטרה והיפוכה, בעת ובערנה אחת.

לו התכוונה הממשלה לגרוע מן האומדנים שנקבתי, ע"י מיסוי בהיקף עשרות אחוזים משיעורם, חזקה עליה שהיתה אומרת דברים מפורשים.

ביום 1.3.81 ערער ב"כ המתיישבים, ד"ר א. גולדנברג, בפני היועץ המשפטי לממשלה על החלטת ועדת השרים מיום 15.2.81 ובין היתר ביקש הבהרה לסעיף המיסוי.

היועץ המשפטי המליץ לכנס את ועדת השרים, כדי שזו תבהיר את עמדתה בענין זה.

הודעתי על כינוס ועדת השרים ביום 4.3.81.

איש מעמיתי השרים לא הופיע. להפתעתי לא הופיע גם היועץ המשפטי לממשלה, שיזם את הישיבה.

על פי תקנון הממשלה קיימתי את הישיבה וקבלתי בה את ההחלטות המצורפות בנספח, את השגותיו של ב"כ המתיישבים בסעיפים אחרים דחיתי.

חברי הממשלה,

נותרה שנה אחת עד מועד הפינוי, כמעט אין אפשרות להקים בתים ומשקים חליפים, במועד כה קצר.

אוכלוסית הפיתחה וסיני מתוסכלת, זועמת, נבוכה ועומדת נדהמת וחסרת אונים, נוכח השהיית החלטות הרות משמעות, גם מן הבחינה המדינית-לאומית וגם מן הבחינה האנושית.

נטלתי על עצמי ועל אנשי משימת ביצוע כמעט בלתי אפשרית;

אם לא ירשם היום סוף פסוק לסחבת ותנתן בידי החלטה אמיצה וחד משמעית, שפירושה פינוי מסודר- אם יגרף מלים זה הוא אפשרי עדיין- אסתלק היום מטיפול בענין.

3

ברכה

א. שרון

נספח - החלטת ועדת השרים לענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני

מישיבתה מיום כ"ח באדר א' תשמ"א (4.3.81)

(א) מיסוי

יוטל מס הכנסה רק על מרכיב הפיצוי בגין אבדן הכנסה החייב במס הכנסה לפי פקודת מס הכנסה (נוסח חדש).

(ב) תאגידים משותפים חקלאיים

המתיישבים יפוצו רק בגין ההון העצמי שהושקע (בעצמם או ע"י אגודותיהם) בין אם הון זה מהווה הון מניות ובין אם מהווה הון מלוות מכל מקור שהוא, למעט מלוות ומענקים מאת המוסדות המיישבים.

(ג) בוררות

הועדה מסמיכה את היועץ המשפטי לממשלה לנסח את סעיף הבוררות ולקבוע את היקפו.

(ד) שיתוף השמאי הממשלתי הראשי.

שומה של כל משק תעשה על דעת השמאי הממשלתי או נציגו.

(ה) מתיישבי חרובית

מתיישבי חרובית הזכאים יפוצו על בסיס המיפרט הפיסי- טיפוס המשק כמפורט בנספח 2-א' להחלטות ועדת השרים מיום 22.2.81 לפי חישוב הקמה לשנת 1978.

(ו) מתיישבי חרובית-

כמנוסח בהחלטת ועדת השרים מיום 22.2.81 (סעיף ה')

(ז) מענק ביסוס

כמנוסח בהחלטת ועדת השרים מיום 22.2.81 (סעיף ג').

(ח) הצמדת סכומי הפיצויים-

כמנוסח בהחלטת ועדת השרים מיום 22.2.81 (סעיף ד')

(ט) כיסוי הוצאות בגין הכנת שטח למטע-

כמנוסח בהחלטת ועדת שרים מיום 22.2.81 (סעיף ו')

מועצת הישוב היהודי ביהודה, שומרון ועזה

עפרה, הרי בית-אל
טל' 02-954441

91-000

כ"ט אדר א' תשמ"א
5.3.81

518

לתגובה הש'

10.3.81

10.3

לכבוד
שר האוצר
מר יורם ארידור
ירושלים

א.נ.

אני מתכבד לצרף חזכיר מתומצת לגבי הצרכים המיידיים והדחופים של ישובי יהודה, שומרון וחבל עזה.

בבואנו לחבר את התזכיר הבאנו בחשבון מגבלות כלכליות, פוליטיות ואחרות. הבקשות שגיבשנו הן, איפוא, מינימליות והכרחיות על-מנת לאפשר את התפתחותו התקינה, בכל נסיבות שהן, של היישוב ביש"ע.

אנו מקווים, מר ארידור הנכבד, שתתן מכוחך, מרצך ויכולתך לביצוע התכנית כולה ובפרט בתחומים הנוגעים למשרדך.

אחריות רבה ביותר מוטלת על כולנו בימים אלה, אך במיוחד על אלה שבידם אמצעי הביצוע. כולנו צופים בכם ומצפים שהמעשים שלכם יהיו תואמים לגודל השעה - ולצרכיה הדחופים.

בכבוד רב,

ישראל הראל

מועצת היישוב היהודי
ביהודה, שומרון ועזה.

לבדוק אפשרי לשניים
קלסר הקטלוג

מועצת היישוב היהודי
ביהודה, שומרון ועזה

עפרה, הרי בית-אל 91-000
טל' 02-954441

אדר א' תשמ"א
מרץ, 1981

ת ז כ י ר

בדבר צרכים דחופים (למימוש עד יוני 81) של ישובי יהודה שומרון ועזה.

1. בנייה מתוקצבת

ממשלת ישראל עומדת לבנות השנה מתקציב משרד השיכון אך ורק סמוך ל"קו הירוק". היינו במעלה-אדומים, בגבעון ובקרני-שומרון ג' - קרי: בתחומי תכנית "אלון-עופר". בשטחים הפנימיים של יהודה ושומרון ובמרכז האזורי בחוף-עזה לא תהיה בנייה כלל או במימדים סמליים גרידא.

דרישותינו:

א. הקמת 5,000 יחידות דיור בשטחים הפנימיים של יו"ש וחוף-עזה.
ב. בניית 1,000 יחידות דיור ביישובים הכפריים.
ג. בניית 1,500 יחידות ע"י ההסתדרות הציונית.

2. תכניות שיכון (בעיקר בנייה עצמית) בקנה-מידה נרחב ע"י חברות פרטיות

א. לא מדובר בבינוי המתוכנן והמתוקצב ע"י משרד השיכון מתקציב המדינה.
ב. מדובר בתכניות בינוי נוספות, בידי חברות בנייה (פרטיות והסתדרותיות) בתנאים אלה:
* החברה הקבלנית מקבלת על עצמה את הבינוי בלא לדרוש ערבות של משרד השיכון לרכישת הדירות.
* הממשלה מספקת תקציב לתשתית.
* כל הפרוייקט - מן התכנון ועד סוף הביצוע, כולל ביצוע עבודות התשתית - בידי החברה ועל אחריותה.
* החברה פונה לציבור בפירסומים ומוכרת בעצמה, בשיתוף ובתיאום עם היישובים שהמשבצות בתחומם.
* הקרקע תימסר במחיר סמלי.
* משרד השיכון יעביר לחברה את הכספים המגיעים לכל משתכן לפי זכאותו הספציפית, ע"פ הקריטריונים של משרד השיכון.
* הבנייה תהיה, בד"כ, טרומית וההתנאה תהיה: ביצוע מהיר.

דרוש:

- הקצאת קרקע מיידית ע"י משרד החקלאות (מינהל מקרקעי ישראל).
- קבלת אישורים ללא דיחוי ע"י רשויות התכנון של המימשל הצבאי.
- הסרת כל המגבלות והעיכובים של משרד השיכון, למעשה, מתן יד חופשית, בכפוף לביקורת ואישור בהליך פשוט ומהיר, של איש אחד.
- הקצבת כספים ע"י האוצר.
- כל ההתחייבויות כלפי החברות הבונות צריכות להיחתם בהקדם.

ע"פ נסיון מעלה-אדומים, שם נרשמו למעלה מ - 15 מועמדים על כל דירה, אין קושי לבצע מייד תכניות דומות באפרת, אלקנה, גבעון-חדשה, אריאל, סלעית, גוש ריחן וכו'.

3. חברה לפיתוח יהודה, שומרון וחוף-עזה

כדי להבטיח יצירת מקורות פרנסה בתוך האזורים, וכן לשם יצירת מכשיר אשר יוכל לבצע מפעלי פיתוח, יש להקים חברה כנ"ל, ולהזרים לה מכספי הממשלה אשר ישמשו מנוף לשיתוף יוזמה פרטית והון פרטי בהקמת מפעלי תעשייה, מסחר ותיירות.

4. מבני חינוך

יש להקים תשתית למבני חינוך ותרבות בדרך עצמית ותיכונית בהיקף הצופה את צורכי היישובים ל - 5 השנים הבאות לכל הפחות.

2 /. . .

5. חשמל

הובטח לנו ע"י שר האנרגיה כי כל היישובים יחוברו לזרם. אין לנו ספק ברצון הטוב ובכוונה הכנה מטעם השר, ברם - אנו חוששים כי בדרגי הביצוע יהיו עיכובים והפרעות.

6. כבישים

אנו חובעים חיקצוב מלא לביצוע תכנית הכבישים שהוחלט עליה ע"י ועדת המנכ"לים.

7. תקשורת

א. יש לבצע את הסיכום של ועדת המנכ"לים בעניין קווי טלפון ומרכזיות טלפון. (התכנית מונחת כשלושה חודשים כאבן שאין לה הופכין במשרד התקשורת).

ב. דואר נע וסניפי דואר: בכל היישובים שגודלם מצדיק יוקמו סניפי-דואר כמקובל בשאר חלקי הארץ. שאר היישובים, ללא יוצא מן הכלל, יקבלו את שרות הדואר-נע.

8. תחבורה ותעבורה

המצב בשטח זה הוא בכי רע. זאת במיוחד, שהממשלה כמעט ולא עשתה מאומה, בארבע השנים האחרונות, לחיעוש וליצירת מקורות פרנסה בתוך האזורים. כתוצאה מזה מרבית התושבים נאלצים לנסוע מרחקים ארוכים למקומות העבודה. צפייה של שעות לאוטובוסים, מחירי נסיעה המכבידים על התקציב הם הם המערימים את הקשיים העיקריים על איכלוס מאסיבי של האזור. יש לבצע באורח מלא את החלטות "הוועדה לענייני תחבורה ביו"ש" בנדון הנ"ל.

9. שטחי מדינה

את השטחים יש לסמן מיד. ע"פ החלטה של כל הגורמים, משרד השיכון קיבל על עצמו לסמן את השטחים המיועדים לבנייה ואילו כל יתר השטחים יסומנו ע"י המימשל הצבאי.

בפועל -

א. משרד השיכון כמעט ואיננו מבצע את הסימון, או מבצע בעצלתיים, מטעמים שאינם ידועים לנו.
ב. שלטונות המימשל הצבאי לא החלו עדיין - מסיבות שלהם - בסימון.

במידה ואין כל הרשויות הנ"ל מסוגלות לפעול במשותף ולבצע את הסימון, אנו מציעים כי ביצוע הסימונים יועבר למועצות האזוריות והמקומיות ביש"ע, תוך פיקוח ממשלתי נאות על הביצוע.

10. תפישת אחיזה בשטחים שנוספו

תכניות המיתאר באזורי התכנון החדשים תהיינה מוכנות רק בעוד זמן רב. יש הכרח ליצור עובדות זמניות של אחיזה בשטח, ללא קשר עם יעודו הסופי: גידור, יעור, גינון, סלילת כבישים ודרכים, הכשרת קרקע, מרעה, נטיעת כרמים או בוסתנים ואולי אף הקמת "מיצפים".

דרוש:

א. למסור מייד, בפועל, את השטחים הנ"ל לידי המועצות האזוריות והמקומיות.
ב. המועצות תגשנה מייד תכניות של האובייקטים והעבודות שיוצבו ויבוצעו בשטח.
ג. חיקצוב הפעולות הנ"ל.
ד. פיחות ממלכתי - אם של אדריכל שמונה ע"י משרד השיכון, אם של אדם אשר ימונה ע"י אפוטרופוס על הרכוש הממשלתי ביו"ש. הכל בתנאי - שהפיקוח לא ישהה, לא יעכב ולא יניח מכשולים בירוקרטיים.

11. אזור התכנון - תחום שיפוט מוניציפלי

זהו תנאי חיוני מעצם יכולת החיפקוד של המועצות העבריות. בלעדיו נדונות המועצות לניוון ולתת- סטטוס.
בנידון זה אין צורך לשנות את החוק וניתן להשתמש בדין הירדני. כרגע, מועצה עירונית או מועצה כפרית ערבית ביו"ש, שליטות על אזוריהן שלטון מוניציפלי מלא, מה שאין כן המועצות העבריות. הללו "שליטות" על תחומי הגדר. יישובים עבריים שכנים וסמוכים מנותקים זה מזה ובעתיד שטיבו אינו ברור, לא יוכלו לסלול כבישים, לדאוג לתברואה וכד' אף בתחומיהן. מצב זה נוגד החלטה ממשלתית מפורשת (בעיקבות מסקנות ועדת השרים בעניין הקרקעות) כי אזורי התכנון יהיו חופפים את תחום השליטה המוניציפלית.

דרישותינו:

א. כל מקום בו הוכרז על אזורי תכנון (כגון: "אזור תכנון קרית-ארבע", "אזור תכנון אריאל") יש להרחיב מייד, בצו, את התחום המוניציפלי על כל אזור התכנון, לרבות איי החקלאות הערביים.
ב. כל מקום שטרם הוכרז בו על אזורי תכנון, יש להכין מייד מפות מתאימות ולגרום להחלטה ממשלתית ולהכרזה מתאימה.
ג. לאחר שהשטח המוניציפלי יתרע על מלוא אזור התכנון, יהיה ניתן ליישם את החוק הירדני הוא "חוק תכנון ערים, כפרים ובניינים מס. 79 לשנת 1966." האומר בסעיף (9) ב' ו-ג' כך:

ב': "השר רשאי . . . להוציא צו . . . הקובע כי יש לראות אזור כל הו . . . כאזור תכנון. אם כלל אזור זה תחום של עירייה או חלק ממנו, תהיה מועצת עירייה זו לוועדה מקומית לתכנון ולבנייה באזור התכנון הנ"ל. . . .

ג': "השר רשאי . . . להוציא צו. . . הקובע כי יש לכלול בתוך אזור תכנון כלשהו אזור של מועצה כפרית או חלק מאזור כזה. המועצה הכפרית תהיה הוועדה המקומית לתכנון באזור התכנון הנ"ל . . . "

ג. הוועדה המקומית הישראלית תוכל להשתמש בכל הסמכויות הנתונות לה על-פי החוק הירדני הנ"ל. סמכויות אלה מספיקות ובכך יושווה מעמד הרשויות הערביות למעמד הרשויות המקומיות העבריות.
יצויין, שסמכויות הפקעה לצורכי דרכים וכו' כפופות לאישור הוועדה עליונה, וגם יש ויש בעבר הופקעו קרקעות פרטיות לצורכי כבישים (שילה), בריכת-מים (עין-פרה, חברון) ועוד.

1.2 משפט ובתי-משפט ישראליים

א. פריצת הדרך כבר נעשתה: ההחלטה על הקמת בתי-דין עירוניים ביש"ע (ערכאות ערעור - ירושלים).
ב. המצב הנוכחי, לפיו ישראליים ביש"ע כפופים לדין הירדני הוא בלתי נסבל.

דרישותינו:

* החלת הדין הישראלי בצו המימשל הצבאי, על תושבי יש"ע הישראליים כפי שכבר החילו עליהם - את הביטוח הלאומי, מס הכנסה, שרות בצה"ל, תשלום מס רכישה במקרקעין, את הדין הפלילי הישראלי.
* מתן סמכות לבתי-הדין החדשים בכל תחומי המשפט האזרחי.
* פרישת רשת של בתי-דין רבניים ביש"ע. כיום אין לתושבי יש "ע היהודיים כל בתי-דין בדיני אישות.

המצב שהתהווה:
לתושבי יש"ע הערביים דין ירדני/מצרי ובתי-משפט משלהם.
לתושבי יש"ע היהודיים דין ישראלי ובתי-משפט משלהם. המו"מ המדיני התנהל לשם הסברת התנגשות הדינים (התדיינות בין יהודים לערבים). יש להוציא מייד את התחיקה המתאימה מטעם המימשל הצבאי. כן כן יש להקציב הסכומים הדרושים (זעירים כשלעצמם) בעבור מנגנון משפטי.

1.3 הייצו בדבר שטחים סגורים" (מס' 34 לשנת 1973)

צו זה מאפשר כניסת ישראלים לאזור יו"ש (יש צו מקביל לגבי חוף-עזה) ע"פ "היתר כניסה כללי". ברם, השהייה של ישראליים מוגבלת בזמן (48 שעות!) עצם העובדה שרעה כזו קיימת עד היום בספר החוקים היא שערוריה.
הרעה הזו מסביעה על הישראליים אות של זרים בארץ-ישראל, ותוצאותיה תהיינה ממאירות בכל דיון ומו"מ על גורל האזור ומעמדנו בו.

מוצע:
לבטל את הגבלת זמן השהייה, וכך להפוך את "היתר הכניסה"לכללי ומוחלט , לאזרחים ישראליים בלבד.
על זרים חישאר ההגבלה הקיימת. בין כה וכה האיסור בבחינת אות מתה. וכי מישהו מונע מישראלי לשהות באזור יותר מ - 48 שעות? מיקשהו מאלץ אדם שביקר באריאל לצאת משם בתום 48 שעות, לנסוע עד כפר קאסם ולחזור ל - 48 שעות נוספות?
הערה: כל תחיקת הבטחון חלה בין כה וכה על כל מי שנמצא באזור, כך שלהגבלה הנ"ל אין שום משמעות מעשית .

14. אתרים ארכיאולוגיים

א. יש להבטיח שליטה ואפשרות לחפור בעשרות רבות של אתרים ארכיאולוגיים חשובים - בכל מצב מדיני בעתיד.
ב. זאת, ע"י הכללת האתרים החשובים לתולדות ישראל בתחומי אזורי התכנון והשליטה המוניציפלית של המועצות הישראליות.
ג. מינהלית, מוצע להכריז על מרבית האתרים כעל גנים לאומיים אשר יהיו בניהול (שימור, גידור, מתן שירותים) ע"י ישובים יהודיים סמוכים.

כגון:

ביתר - מועצת עציון, ישובי עציון;

הרודיון - תקוע;

שכם העתיקה - אלון מורה;

העי - עפרה;

שילה - שילה;

תל-תענך - ה"ריחנים";

חירבת סוסיא - מעון כרמל או יתיר;

גבעון - גבעון.

אין צורך לומר שבכל "פתרון מדיני" אשר יקנה סמכויות לשכנינו על המקומות בהם מתועד עברנו - תושחת עד מהרה כל עדות על עברנו בארץ זו.
יש צורך לערוך סקר דחוף של האתרים הרלבנטיים, לסמנם, לגדרם, ולעשות כל הסידורים המשפטיים הנחוצים כמובן, שהנושא טעון הקצבת כספים מתאימים.
כאן, יש הכרח למנוע מייד "בכייה לדורות" במלוא מובן המלה.

15. טאבו והתדיינות בענייני קרקעות

א. ע"פ תקנון ל"צו בדבר רישום עיסקות במקרקעין מסויימים (יהודה ושומרון) ניתן לרשום חכירות-לזמן-ארוך ולא "הרשאות" בלבד. יש לדאוג לכך שהחברות המשכנות (בקרית-ארבע, מעלה-אדומים, אריאל ועוד) תרשומנה חכירות.
ב. לרגל התרחבות מכת פסקי-הדין השליליים של בתי המשפט הערביים בענייני קרקעות יש לגבש פתרון אשר יוציא הן את הרישום והן את הטיפוס לגבי קרקעות שנרכשו על-ידי יהודים מידי הרשויות הערביות.
דבר זה הוא מחוייב המציאות נוכח עונש המוות הקבוע בדין הירדני למוכר קרקע ליהודים וכן נוכח אימוי הפת"ח - כל אלה מעמידים כל שרפט אופקיד ערבי במצב בלתי נסבל.
במצב הקיים אין טעם לקנות קרקעות, כי הכל יבוטל, במוקדם או במאוחר, ע"י בתי-המשפט הערביים.
אנו מציעים:
א. ל"מרשם ההרשאות" תוענקנה סמכויות מלאות של לשכת מירשם מקרקעין, לרבות רישום בעלות, משכנתאות וכו'
ב. כל עיסקת מקרקעין של ישראליים ביש"ע - אם של מינהל מקרקעי ישראל או של הימנותה, ואם של רוכשים פרטיים - תירשם אך ורק במירשם ההרשאות.
ג. כל קביעה הקשורה עם רישום זכויות במירשם ההרשאות תישמע אך ורק בפני ועדת העוררין שליד המימשל הצבאי.

סמכויות ועדת העוררין תורחבנה בהתאם.

16. הטרת ההגבלות הקיימות על רכישת קרקע ע"י ערבים ישראליים

כיום יש צורך - ע"פ הוראות מינהליות שיצאו - בהליך מסובך של היתרים. יש לבטל הצורך בהיתרים, באופן שמעמדו של ישראלי יושווה לחלוטין למעמדו של ערבי מקומי בבואו לרכוש זכויות במקרקעין. את השוויון הזה יש לקבוע במפורש בצו של המימשל הצבאי.

בכבוד רב,
מזכירות מועצת ישובי יהודה,
שומרון ובקעת עזה.

ראשי המועצות האזוריות
והמקומיות ביש"ע.

שר המשפטים

ירושלים, כח' באדר א' תשמ"א
4 במארס 1981
4-365

אל: שר האוצר

כזכור לך היינו שנינו בדעה כי אין מקום לכנס את ועדת השרים לענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח, וכי בא-כחם יוכל להמציא בקשותיו והשגותיו בכתב אם ירצה בכך.

הודענו על-כך לשר החקלאות באמצעות מזכיר הממשלה וביקשנו שלא תקויים הישיבה. ברם, שר החקלאות משום מה לא נענה לדרישתנו, כינס את הועדה ואף קיבל החלטות שאינן עולות בקנה אחד עם החלטות קודמות. להחלטות החדשות יש כפי הנראה השלכות כספיות גדולות.

מסופקני אם יש תוקף כלשהו להחלטות אלה, שכן ועדת השרים סיימה את תפקידה, ואנו הודענו מראש שאין מקום לכינוסה . לדעתי ראוי שנודיע על כך לשר החקלאות.

בכבוד רב,

משה נסים
שר המשפטים

8 -03- 1981

ל'שבט תשמ"א
4 בפברואר 1981

אל: אגף התקציבים

מאת: עוזר כלכלי לשר

רצ"ב החלטה 196 מישיבת יד/שם מיום 25/11/79
בנושא סדרי העברה של מתיישבים ממושבי פתחת רפיח.

אודה לכם באם תכינו דיווח בנידון.

ב ב ר כ ה ,

אריה שר

1.2.81 החלטת הממשלה מ"מ כ"ג בטבת התשמ"א

.393 פיצויים לתושבי פיתחת-רפיח וסיני

השרים א. שרון וי. ידין מעירים לסדר הדיון.

שר החקלאות פותח.

בדיון משתתפים. השרים מ. נסים, י. מודעי, ד. לוי, ש. ארליך, מ. בגין, י. ארידור, א. שרון, י. ידין, ג. פת, י. בורג, י. כץ וא. שוסטק; ופרופ' י. זמיר.

ראש-הממשלה מסכם.

מ ח ל י ט י ם (1 קול נגד):

א) בעקבות החלטת הממשלה מס. 177 מיום ח' בכסלו התשמ"א (16.11.1980) והסיכומים שנתקבלו על-יסוד דיוני ועדת השרים הנזכרת בהחלטה האמורה, להטיל על ועדת שרים בהרכב שר החקלאות, שר האוצר ושר המשפטים, להחליט על פרטי הביצוע של השאלות שעדיין לא הגיעו לכלל החלטה בהן, כגון פיצוי בגין התאגידים המשותפים והמיסוי.

ב) לצרף את נציג משרד המשפטים למינהל הביצוע הנזכר בסעיף ג) בהחלטה 177 האמורה.

"לקבל מס' רק מגורשי רפיח בחישוב מחיר לא מס הקיבה. המגושים יקבל אין לם תקן ביקרשים רפיח"

ש מ ו ר

החלטה מס. 177 של הממשלה מיום ח' בכסלו ה'תשמ"א (16.11.1980):

"177. פינוי פיתחת-רפיח וסיני

מ ח ל י ט י ם :

א. הממשלה דנה בהצעות משרד החקלאות בענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני ואישרה את העקרונות וחייבה את האומדנים הנכללים בהן.

ב. להקים ועדת שרים בהרכב: שר האוצר, שר החקלאות, שר המשפטים ובהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. הועדה תקבע בהסכמה את הנושאים הבאים:

1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים וכן את הצעדים המתחייבים מכך.

2) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במדה שיועלו לפניה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על-פי החלטת הממשלה הוא, כי המתישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

ג. להקים מינהל ביצוע בראשות נציג משרד החקלאות ובהשתתפות נציג משרד האוצר ונציג החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית.

ד. להטיל על היועץ המשפטי לממשלה להביא לממשלה, לאחר שיוועץ במשרד האוצר ובמשרד החקלאות, הצעה לקבוע את דרכי ההכרעה במחלוקת העלולה להתעורר אגב יישום ההחלטה.

ה. הממשלה דוחה את הפניה לשלם שכר טרחת עורכי הדין ששכרו המתישבים וכן הוצאותיהם בעתיד, ליעוץ משפטי ומיסוי בגין רכישת נכסים חליפים.

ו. החלטה זו אינה חלה על המתישבים בקדש-ברנע ובדי-זהב."

שיר אירוני

אלף מאות שנה
אחרי מעשה המשפט
אין כלום השתנה.

מדינת ישראל

משרד המשפטים

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, כ"ב בשבט התשמ"א
27 בינואר 1981

אל: שר המשפטים

אדוני השר,

הנדון: פיצויים למתיישבי המיגזר החקלאי בסיני

... הריני מצרף בזה מסמך בנדון, שהוכן על-ידי ד"ר איילה פרוקצ'יה על דעת נציגי משרד האוצר, משרד הבינוי והשיכון ומשרד התמ"ת, לקראת הדיון בממשלה על נושא זה.

בינתיים קבלתי העתק מכתב שנשלח על-ידי ד"ר אמנון גולדנברג, בא-כוחם של המתיישבים במיגזר החקלאי, אל יו"ר ועדת הכספים של הכנסת ביום 22 בינואר 1981. במכתב זה כותב ד"ר גולדנברג כי לדעתו, לאחר שעקרונות הפיצוי אושרו על-ידי הממשלה, הם הפכו לחלק מהחוזה אשר נחתם בין הממשלה לבין כל אחד מן המתיישבים בדבר תשלום הפיצויים, ובתור שכאלה הם מחייבים את הממשלה מבחינה משפטית.

היום כתבתי לד"ר גולדנברג כי על פני הדברים לא נראית לי עמדתו ובקשתי ממנו כי יעביר אלי בהקדם את הטעמים עליהם הוא מתבסס.

ב ב ר כ ה ,

יצחק זמיר

יצחק זמיר
היועץ המשפטי לממשלה

פיצויים למתיישבי המיגזר החקלאי בסיני ובפיתחת רפיח

להלן תזכיר בענין פיצויים למתיישבי המיגזר החקלאי בסיני ובפיתחת רפיח שהוכן על ידי ד"ר אילה פרוקצ'ה ממשרד המשפטים ועיקריו מקובלים על דעת הנציגים של משרד האוצר, משרד הבינוי והשיכון, ומשרד התמ"ת אשר לקחו חלק בדיונים בנושא זה.

1. כללי

העקרונות להסדר ההעברה של מתיישבים מישובי פיתחת רפיח וסיני, המהווים נשוא החלטת הממשלה מס' 177 מיום 16.11.80, מעוררים את הקשיים הבאים:

(א) הם חורגים באורח משמעותי מתפיסת הפיצוי המקובלת לפי דיני ההפקעות החלים בישראל, ומרבית האומדנים השמאיים הכלולים בהם לא נתאשרו על ידי השמאי הממשלתי הראשי, כפי שהיה מתחייב מהנוהל התקין והמקובל בנושאים מסוג זה.

(ב) הם נקבעו ללא התייחסות מתאימה לכללי הפיצוי שנקבעו למיגזר העירוני בסיני המבוססים, בעיקרם, על הפיצוי המקובל בדיני ההפקעות.

בדרך כלל במיגזר החקלאי ניתן פיצוי בגין מרכיבים שאינם מוכרים כלל בפיצוי למיגזר העירוני, ובאשר למרכיבים המשותפים לשני המיגזרים, הפיצוי המוצע למתיישב החקלאי גבוה בהרבה מהמוצע למתיישב העירוני.

עובדה זו מביאה לכך שקיים פער משמעותי ביותר בין סכום הפיצוי המוצע למשפחה במיגזר החקלאי לבין הפיצוי המוצע למשפחה במיגזר העירוני. ממצב דברים זה עלולה לנבוע אחת משתי התוצאות הבאות:

(א) הממשלה תראה צורך להתאים את רמת הפיצוי של המיגזר העירוני לזה של החקלאי. בעוד שבמיגזר החקלאי מדובר בכ-350 משפחות, במיגזר העירוני הוגשו עד כה כ-600 תביעות לפיצוי. הדבר יחייב הוצאה כספית גדולה מעבר למה שהוחלט או נחזה.

או

(ב) תיווצר קבוצה עירונית גדולה שתראה עצמה מקופחת באופן משמעותי בהשוואה לחקלאים.

יש לייחס חשיבות גדולה ליצירת תיאום בין מערכת הפיצוי במיגזר החקלאי לזו במגיזר העירוני, בכפוף לקיום הבדלים לגיטימיים בין מיגזר למיגזר הנובעים באופן סביר מהאופי השונה של העיסוק החקלאי לעומת העירוני. על הצורך בתיאום כאמור עמד שר המשפטים במכתבו לראש הממשלה ולשרי האוצר, השיכון והחקלאות עוד במאי 1980.

2. עיקרי השוני בין שתי שיטות הפיצוי

עקרונות הפיצוי במיגזר העירוני - עקרונות אלה נקבעו ברוח שיטת הפיצוי המקובלת בדיני ההפקעות בישראל והם מבוססים על שני עקרונות יסוד:

(א) יש להחזיר את המתיישב למצב בו היה אלמלא ארע הפינוי.
(ב) יש לפצותו על זכויות שרכש בפועל להבדיל מציפיות ודברים שלא באו לעולם. בהתאם לכך, הבסיס לפיצוי במיגזר העירוני הוא:
(1) פיצוי בגין זכויות במקרקעין לרבות מיבני מגורים ועסק שהמתיישב רכש בפועל. הבסיס לפיצוי הוא הסכום הנדרש כדי לרכוש קרקע ומיבנה דומה בערך או באילת, שהם ישובי דגם קרובים באופיים לאופירה וימית.
(2) פיצוי על הפסדים והוצאות שהמתיישב נשא בהם בפועל בגין העברת עיסקו, לרבות הפסד מוניטין.
(3) פיצוי אישי המכונה "מענק ביסוס" המכוון לסייע למשפחה להיקלט במקום מושבה החדש ובנוי על מרכיבי גיל, ותק וגודל משפחה.

(4) במקום מרכיבי הפיצוי המנויים בסעיפים 3-1 לעיל, יוכל המתיישב לבחור בפיצוי שמרכיביו הם הפסד הכנסה בשיעור של שתי שנות הכנסה והפסד מוניטין.

הפיצוי במיגזר החקלאי

(א) פיצוי על זכויות נכסיות שנרכשו בפועל

מרכיבי הפיצוי המוצעים למתיישב החקלאי בגין זכויות שרכש בפועל במקרקעין ובמיבנים אינם נושא למחלוקת, על אף שהם שונים, כמצופה, ממרכיבי הפיצוי במיגזר העירוני (למשל: ניתן פיצוי בגין בחלה נקיה שהוא שטח אדמה לעיבוד חקלאי וחלק יחסי של תשתית בניני ציבור, עלות הקמה של מיבנה מגורים ומיבנים אחרים השייכים למשק, מטעים קיימים, בתי זכוכית, רשת ופלסטיק).

עם זאת יש להדגיש:

אין במסמך העקרונות אינדיקציה ברורה לכך שהערכת נחלה נקייה נעשתה על בסיס של ישובי דגם, ומירב האומדנים השמאיים הנוגעים למרכיבי הפיצוי הנכסי לא נתאשרו על ידי השמאי הממשלתי. כן ראוי להעיר כי מממצאים המצויים בידי השמאי הממשלתי הראשי נובע כי ניתן כיום לרכוש משקים קיימים במקומות שונים בארץ במחירים נמוכים בהרבה מסכום הפיצוי המוצע למתיישב החקלאי.

(ב) פיצוי בגין ציפיות

עקרון יסוד בדיני הפקעות מקרקעין אשר אומץ בקריטריונים של המיגזר העירוני הוא כי יש לפצות את המתיישב על זכויות שרכש בפועל להבדיל מאשר על ציפיות. עקרון זה לא יושם במיגזר החקלאי. עובדה זו משתקפת בעניינים הבאים:

(1) המתגורר במיבנה זמני יקבל פיצוי כאילו היה בעלים של בית מגורים קבוע (עמ' 2 לעקרונות).
(2) מי שלא קיבל את מלוא "תקן המשק" שיועד לו יקבל פיצוי כאילו כבר רכש את מלוא תקן המשק האמור (עמ' 3 לעקרונות).
(3) ינתן פיצוי גם עבור מטע שתוכנן - אפילו אם עדיין לא ניטע וגם אם לא הושקעו בגינו כספים כלשהם (נספח 2א' טיפוס משק 20 דונם).

החלת העקרון כי "דין תכנון כדין ביצוע" במיגזר העירוני עלולה להביא לתביעות לתוספות פיצוי של מליארדי לירות בעיקר בגין תכנונים וציפיות בעסקים עירוניים, לרבות עסקי מלונאות, ובתוספות משמעותיות לתושבי הערים שהם בעלי זכויות שכירות בדירות או במיבני עסקים ולא רכשו בעלות בהם.

(ג) פיצוי אישי למתיישב החקלאי

(1) מענק מיוחד לפונים לחקלאות - למתיישב החקלאי הפונה לחקלאות מוצע מענק מיוחד של כ-1,200,000 ₪ וניתן לו יתרון נוסף בניקוד במענק הביסוס לעומת המתיישב העירוני. במיגזר העירוני לא ניתן כל יתרון למתיישב הפונה לחקלאות או לישוב פיתוח.

(2) מענק ביסוס
מענק ביסוס במיגזר החקלאי מקנה ניקוד למתיישב החקלאי לגבי עילות שאינן מוכרות כלל במיגזר העירוני. למשל: למתיישבים במקום בשנים 1971-3 ולמתיישבים מייסדים.

(ד) שונות

(1) הפסד הכנסה
במיגזר העירוני ניתן למתיישב פיצוי בגין הפסד הכנסה על סך הוכחות בדבר רמת הכנסותיו בפועל, כשהדגש הוא על הפסדים ממשיים שנגרמו עקב ההעברה, להבדיל מהפסדים משוערים. במיגזר החקלאי נקבע סכום שרירותי של כמליון ₪ שיקבל כל מתיישב בגין הפסד הכנסה בלי קשר להוכחת רמת הכנסתו בפועל.

3/..

(2) העברת מיתקנים וציוד

במיגזר העירוני מוטלת על המתיישב החובה להעביר ציוד בר-העברה למושבו החדש, ועליו לא יקבל פיצוי. במיגזר החקלאי אין חובה כזו, וניתן פיצוי גם לציוד ולמיתקנים שקיימת יכולת פיסית וכדאיות כלכלית להעבירם ולהמשיך לעשות בהם שימוש.

(3) הפסד מוניטין

במיגזר העירוני מוצע לתת למתיישב פיצוי בגין הפסד מוניטין שגגרם לו במובן הרווח העודף שהעסק הפיק מעל לרווח הממוצע באותו ענף, וזאת בכפוף להגשת הוכחות מתאימות לשמאי הממשלתי. מרכיב פיצוי דומה אינו קיים בעקרונות המיגזר החקלאי.

(4) שכר טרחת עורך דין

במיגזר העי רוני הוצע להחזיר למתיישב שכר טרחת עורך דין בגין רכישת דירה חלופית. במיגזר החקלאי לא הכירה הממשלה במרכיב פיצוי כזה.

3. נושאים שהושגה בהם הסכמה להתאמה בין עקרונות שני המיגזרים

(1) פיצוי מינימלי

במיגזר החקלאי שלא כבמיגזר העירוני הוצע לתת לכל מתיישב פיצוי מינימלי של 6 מלינון לירות בלי שים לב לזכויות הנכסיות שרכש בפועל (עמ' 6 לעקרונות). מוסכם על משרד החקלאות לוותר על מרכיב פיצוי זה.

(2) שיעור נקודה במענק הביסוס

שיעור נקודת זיכוי במענק הביסוס במיגזר העירוני נמוך בהרבה משיעורה במיגזר החקלאי. הוסכם על משרד החקלאות להתאים ערך נקודה במיגזר החקלאי לזה שהוצע במיגזר העירוני.

(3) השקעות חדשות

במיגזר העירוני הכלל הוא, בכפוף לחריגים, כי אין מכירים לצורך פיצוי בהשקעות שביצע אדם בעסקו לאחר היום הקובע - הוא יום אישור הסכמי קמפ דיויד. במסמך המיגזר החקלאי אין הגבלה דומה. מוסכם על משרד החקלאות להתבנות תשלום פיצוי בגין השקעות חדשות בכך שהן אושרו בזמנו על ידי רשות מוסמכת.

(4) מנגנון לבירור שאלת הזכאות

במיגזר העירוני הוקם מנגנון מיוחד לבירור שאלת זכאותו של מתיישב לקבל פיצוי - דהיינו, האם גר נניהל עסק בסיני ביום הקובע. מוסכם על משרד החקלאות להקים מנגנון כזה לבירור שאלת הזכאות במיגזר החקלאי.

(5) בוררות

במיגזר העירוני התנאים לקיום בוררות הם:

(א) הנושאים לדיון בבוררות מוגבלים לשאלת הזכאות ולהערכת השמאי הממשלתי על גובה הפיצוי - הכל במסגרת הקריטריונים שנקבעו.

(ב) כל בוררות כפופה לאישור היועץ המשפטי לממשלה ובכלל זה גם לנוסח שטר הבוררות וזהות הבורר שיפסוק בענין.

מוסכם על משרד החקלאות להתאים את הסדר הבוררות במיגזר החקלאי לזה שהוצע במיגזר העירוני.

4. מיסוי הפיצויים ופיצוי בגין תאגידים משותפים

נושאי המיסוי של הפיצויים, וכן הפיצוי שיש לשלם בגין תאגידים משותפים במיגזר החקלאי הועברו להכרעתה של ועדת השרים המיוחדת על פי החלטת הממשלה מס' 177. נושאים אלה בדונו בועדה אך טרם סוכמו סופית, וזאת בוכח הצורך לפתור תחילה את הקושי העקרוני המתואר לעיל בתזכיר זה.

4/..

5. <u>ההצעה</u>

גם לאחר הסכמת משרד החקלאות להתאים את עקרונותיו במספר ענינים לעקרונות המיגזר העירוני ואף בשים לב ליתרון שהוצע לתת למתיישב העירוני לענין הפסד המוניטין ושכר טרחת עורך דין עדיין ההבדלים המנויים בגין שתי מערכות הפיצוי הם מהותיים ביותר ומסתכמים בהפרשים משמעותיים בסכומי הפיצוי בשני המיגזרים.

במגמה לפתור את הקשיים הנובעים מהבדלים אלה, מוצע להקים ועדה בינמשרדית, אשר תורכב מנציגי המשרדים הנוגעים בדבר, בשיתוף השמאי הממשלתי.

28 בינואר 1981.

פ"נ' פמ"ר רפ"י

הצעת החלטה

מחליטים:

(1) מאשרים הצעת משרד החקלאות בדבר העקרונות למתן פיצויים למתיישבים מישובי פתחת רפיח וסיני והאומדן התקציבי הכולל, המצורף להלן.

(2) מסמיכים את משרד החקלאות להקים מינהלת ביצוע.

(3) ממנים את מנכ"ל משרד החקלאות לעמוד בראש מינהלת הביצוע.

(4) ממנים את מר שלמה ה. לובנברג (שופט מחוזי בדימוס) להיות פוסק מכריע בכל מחלוקת שתתעורר אגב ביצוע הפינוי.

דברי הסבר

מטרת עקרונות הסדר ההעברה להביא את מתיישבי פתחת רפיח וסיני (להלן - "המתיישבים") למצב קרוב ככל האפשר לזה שבו היו סמוך לפינויים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל, ובהתאם לכך מבוסס המסמך כדלקמן:

(א) סכום הפיצוי שיועמד לרשות מתיישבי הפתחה וסיני יאפשר להם סידור חלוף ברמה זהה ככל האפשר לסידור שעמד לרשותם בפתחה, הן לענין דיור והן לענין אמצעי ייצור.

(ב) יינתן פיצוי מלא בגין אובדן שנת הכנסה אחרונה לאלה שישארו עד מועד פינוי סיני והפתחה ופיצוי חלקי בלבד למתפנים במועד מוקדם יותר.

(ג) עקרונות הסדר ההעברה מעניקים עדיפות למתיישבים הבוחרים בהתיישבות חקלאית על פני הפונים העירה.

(ד) לכל המתיישבים הבוחרים בהתיישבות חדשה בחבל הבשור, תועמד התיישבות חליפית.

(ה) מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובאופירה.

(ו) תאגידים בעלי אופי חקלאי אינם נכללים בעקרונות הסדר ההעברה. לכן מוצע להסמיך את מינהלת הפינוי להגיע להסדר מוסכם ואם לא - יוכרע הדבר על ידי הפוסק.

(ז) תקרת פיצוי למשק מטיפוס משק השדה, לא תעלה - למעט השקעות עצמיות שמעבר לרשימה התקנית המוסכמת - על 2,695,450 שקלים; במשק מעורב 20 דונם 1,879,220 שקלים ובמשק מעורב 30 דונם 2,141,945 שקלים, הכל בערכים של נובמבר 1980 (כפי שיפורט להלן בנספח 2-א, 2-ב, 2-ג).

(ח) ההצעה המפורטת בנספחים מוגשת לאחר דיונים עם נציגי המתיישבים.

לוטה נספחים:

1. אומדן תקציבי כולל (לא כולל את האמור בסעיף ה' לעיל.)

2. עקרונות הסדר העברה.

3. אומדני הפיצוי ליחידת משק עפ"י טיפוסי המשק.

589 נספ'

יתיקן

14.11.80

נספח 1

אומדן תקציבי כולל

1. סה"כ המשפחות החקלאיות המיועדות להתפנות מהפתחה ומסיני והזכאיות לפיצויים כ-350 בזה: כ-150 משקים מטיפוס "משק שדה" וכ-200 משקים מטיפוס "משק מעורב". חלקם בני 20 דונם קרקע וחלקם בני 30 דונם.

2. סיכום הנתונים עפ"י עקרונות משרד החקלאות במיליוני שקלים נכון ל-15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

	ערך ברוטו משק	ערך נטו משק	סה"כ ברוטו
משק מעורב 20 דונם	1.88	1.44	188
משק מעורב 30 דונם	2.14	1.84	214
משק שדה 40 דונם	2.69	2.38	403

3. המפורט בסעיף 2 אינו כולל פיצוי בגין נכסי תאגידים ואגודות.

לא נכללו כל ההשקעות העצמיות של המתיישב מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים (נספח 2-א, 2-ב, 2-ג).

4. כיוון שכמחצית המתפנים אינם עוברים לעיר אלא ממשיכים בתחום החקלאות יש להוסיף להם סך כ-125,000 שקלים למשפחה ובסה"כ תוספת של כ-25 מיליון שקלים.

5. לסיכום

(א) סה"כ אומדן הפיצויים לפינוי הפתחה וסיני (במיליוני שקלים):

1. פיצוי עפ"י תקן	
2. פיצוי בגין השקעות מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים(נספח 2)	805 מ' שקלים
3. תוספת לממשיכים בחקלאות	100 מ' שקלים
4. תוספת תקציבית לתשתית ההתיישבות המאורגנת בזיקים ולכיש	25 מ' שקלים
סה"כ	955 מ' שקלים

כיוון שכל הנתונים הינם אומדן יש לראות את תחום הפיצוי בין 900 מ' שקלים ל-1,000 מ' שקלים (מיליארד שקלים) נכון ליום 15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

נספח 2-א

סכומי הפיצויים עפ"י שלושה טיפוסי המשק המייצגים

1. טיפוס משק 20 דונם + 2 דונם בית זכוכית

דגם טיפוס משק: 20 דונם (9,800 מ^3 מים) נחלה נקיה	100,000 שקלים	
2 דונם בית זכוכית	186,000	
1 דונם בית פלסטיק	24,000	
1 דונם בית רשת + מערכת תאורה	18,000	
5 דונם מטע מתוכנן (השקעות)	14,000	
		342,000 שקלים
בית מגורים 68 מ"ר		78,200
גינון ופיתוח חצר בית המגורים		1,000
בית אריזה (מחסן 84 מ"ר + משטח מקרר		32,000
כל הציוד הנייד		21,500
כל הציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)		10,000
מקרר		14,500
5 דונם טפטוף		5,000
ניקוד אישי		72,000
		576,200
אובדן שנת הכנסה		30,000
	מחירי 1.8.79	606,200 שקלים

ברוטו במחיר 15.11.80 606,200 × 3.10 = 1,879,220 שקלים

ניכויים: פחת	60,000	
	× 3.10	
	186,000	
חובות לסוכנות	120,000	
חובות לבנקים	60,000	
חובות שונים	70,000	436,000
		1,443,220 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980

נספח 2-ב

2. טיפוס משק 30 דונם + 1 בית זכוכית

דגם טיפוס משק:	30 דונם (16,500 מ^3 מים) נחלה נקיה	150,000 שקלים
	1 דונם בית זכוכית	100,000
	5 דונם מטע קיים	50,000
		300,000 שקלים
	בית מגורים 68 מ"ר	78,200
	גינון ופיתוח חצר בית המגורים	1,000
	מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר	32,000
	כל הציוד הנייד	35,250
	כל ציוד השדה	54,000
	ציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)	10,000
	מקרר 28 קוב	14,500
	2 דונם בית רשת + ציוד	36,000
	ניקוד אישי	100,000
		660,950
	אובדן שנת הכנסה	30,000
מחירי 1.8.79		690,950 שקלים

ברוטו במחיר 15.11.80 690,950 × 3.10 = 2,141,945 שקלים

ניכויים:	פחת	40,000	
		× 3.10	
		123,000	
	חובות לסוכנות	70,000	
	חובות לבנקים	40,000	
	חובות שונים	70,000	303,000
			1,838,945 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980

נספח 2-ג

3. טיפוס משק שדה 40 דונם

דגם טיפוס משק: דוגמת שדות	40 דונם (19,600 מ^{3}מים) נחלה נקיה	200,000 שקלים	
	לול תקני 200 מ"ר	100,000	
	5 דונם מטע	50,000	
			350,000 שקלים
	בית מגורים 100 מ"ר		125,000
	גינון ופיתוח חצר בית המגורים		5,000
	מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר		32,000
	כל הציוד הנייד		43,000
	כל הציוד למשק שדה		82,000
	מקרר 28 קוב		14,500
	2 דונם בתי רשת + כל הציוד + תאורה		36,000
	ניקוד אישי		152,000
			839,500
	אובדן שנת הנכסה		30,000
		מחירי 1.8.79	869,500 שקלים

ברוטו במחירי 15.11.80 869,500 × 3.10 = 2,695,450 שקלים

ניכויים:	פחת	45,000 × 3.10 = 140,000	
	חובות לסוכנות	60,000	
	חובות לבנקים	40,000	
	חובות שונים	70,000	310,000
			2,385,450 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980

עקרונות להסדר העברה של מתיישבים
מישובי פתחת רפיח וסיני
==========

כ ל ל י

1. מטרת מסמך זה הינה להביא, ככל האפשר, את המתיישבים למצב שבו היו סמוך לפינויים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל.

2. לממשלה ענין רב בכך שהמתיישבים ישארו בישוב זמן רב ככל האפשר ואם ניתן הדבר, עד למועד הפינוי, דהיינו 31.3.82.

3. מתיישב שירצה לעזוב בתאריך כל שהוא לפני מועד הפינוי יהא זכאי לקבלת תשלום בהתאם לאמור במסמך זה.

4. לכל מתיישב תהא בחירה חופשית של מקום יישובו מחדש מחוץ לפתחת רפיח.

5. האמור במסמך זה לא יחול על מי שהתיישב בישובי פתחת-רפיח וסיני אחרי המועד הקובע דהיינו 30.9.78.

6. האמור במסמך זה יחול על מי שהתיישב בישוב הפתחה וסיני על פי החלטת המוסדות המיישבים וגר בפועל במקום לאחר המועד הקובע.

7. עקרונות אלה יחולו על כל מתיישב מתפנה, עם חתימתו על הסכם פינוי.

העקרונות לתשלום המוצעים במסמך זה נקבעו על פי מרכיבים אלה:

1. בית המגורים
2. יחידת המשק על כל מרכיביה.
3. מענק ביסוס אישי
4. הוצאות העברה
5. אבדן הכנסה

כמפורט להלן:

1. <u>בית המגורים</u>

<u>מתיישב המתגורר בבית קבוע</u>: בית מגורים, לרבות גינון ופיתוח, על פי שטח ביתו, כפי שיוערך כמקובל על פי עלות הקמה בפתחה ובסיני בתאריך 1.8.79.

<u>מתיישב המתגורר במבנה זמני</u>: בית מגורים בהתאם לתקן משרד השיכון ועל פי העלות המקובלת במשרד השיכון ביום 1.8.79.

2. <u>יחידת משק</u>

בחישוב של ערך יחידת משק על פי תקן-משק של ההסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות) למתיישב בפתחה או בסיני יובאו בחשבון, בהתאמה הדרושה לפי הענין, מרכיבים אלה:

א. (1) "נחלה נקיה" - 20 דונם קרקע לעיבוד חקלאי מרושתים ברשת השקיה מרכזית, ללא בית מגורים ומתקני משק, כולל חלקת החצר והחלק היחסי של תשתית ובניני ציבור מקובלים (כגון: צרכניה, משרד, מזכירות, פעוטון, גן ילדים, מרפאה, מועדון חברים, בית כנסת) וכן מכסת מים.

(2) "ערך נחלה נקיה" בטיפוסי משק שונים יהיה כדלהלן:

טיפוס משק של 20 דונם + 2 דונם כתי צמחיה 100,000 שקלים ליום 1.8.79

310,000 שקלים ליום 15.11.80

טיפוס משק של 30 דונם + 1 דונם בית צמיחה 150,000 שקלים ליום 1.8.79

465,000 שקלים ליום 15.11.80

טיפוס משק שדה ללא בתי צמיחה 40 - 50 דונם 200,000 שקלים ליום 1.8.79

620,000 שקלים ליום 15.11.80

משק שאינו נופל במדוייק בתחום אחד מן הטיפוסים דלעיל, יוערך בהתאמה ככל האפשר לטיפוס הקרוב לו.

ב. (1) מתקנים שאינם מועברים ע"י המתיישב - יוערכו על פי עלות ההשקעות ליום 1.8.79, כפי שבאה לביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין, בניכוי פחת, כמקובל בתחשיבים הנ"ל.

(2) מטע וגידולים רב שנתיים - יוערכו על פי הערך הנוכחי של ההשקעות, בהתאם לגילם, כפי שהם באים לידי ביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין ליום 1.8.79, כלומר לפי עקרון של הקמה מחדש, וכן יוערך אובדן הכנסות מיבולים נורמטיביים בפתחה בערך הנוכחי, על פי גיל המטע ולא יותר מאשר עבור השנים שעברו עד הגיע המטע לפוריות (כלומר לא יותר מאשר ארבע שנים).

(3) מתיישבים העוברים להתיישבות חקלאית, שקבלו פיצוי עבור השקעות שאינן ניתנות להעברה כאמור בסעיף זה, לא יהיו זכאים עבור אותן ההשקעות במקום ההתיישבות החדש, למימון בתנאי פיתוח כמקובל.

(4) האמור בסעיף (3) לא יחול על מתיישב שעובר להתיישבות חדשה.

ג. (1) מתקנים המועברים על ידי המתיישב - ישולמו הוצאות העברה לרבות הוצאות פירוקם והרכבתם מחדש, וכן נזקים ישירים למתקנים שיגרמו תוך כדי ועקב ההעברה, וכן נזקים עקב אבדן יבולים שהיו אותה שעה במתקנים.

(2) ציוד נייד - ישולם סך 1,075 שקל לדונם.

(3) ציוד למשק שדה - ישולם סך 54,000 שקל לדגם מעורב 30 דונם, וסך 82,000 שקל לדגם משק שדה 50 - 40 דונם.

(4) "מתקנים" - לענין סעיפים ב' ו-ג' פירושו בתי צמיחה, לרבות מערכות חשמל, קירור וחימום וכן מתקני אריזה.

(5) כלים חקלאים - כגון טרקטורים ומרססים וכדומה - אינם ברי-פיצוי.

ד. ענפים נוספים שאינם כלולים בפירוט דגם טיפוסי המשק (כגון כוורות, משתלות וכו') יפוצו בהתאם להערכות שמאי.

ה. מתיישבים שטרם קיבלו את מלוא "תקן המשק" שיועד להם - עד תאריך 1.8.79 יהיו זכאים לקבל התשלומים בגין "יחידת משק", בהתאם ל"תקן המשק" האמור. אין האמור חל על "אבדן יבולים" אלא על "השקעות". בלבד.

מתיישבים שביצעו השקעות מעל ל"תקן המשק" יהיו זכאים לקבלת תשלום בהתאם להשקעותיהם בפועל, ובלבד שלא חרגו מתחום המשבצת המתוכננת להם.

3. <u>מענק ביסוס אישי</u>

העקרונות נקבעו תוך שימת לב להיבטים האופיינים ליישוב חקלאי.

א. מענק הביסוס נועד לענות על מטרות אלה:

(1) סיוע למשפחות שנותקו ממקום הישוב שלהן, לבסס עצמן מחדש במקום אחר, זאת תוך התחשבות באורך הזמן שבו התגוררו בישוב.

(2) מענק למיסדי הישוב העברי בפתחת רפיח ובסיני.

(3) להוות תמריץ להשארות בישוב במשך הזמן המירבי עד למועד הפינוי.

ב. המענק המוצע מבוסס על שיטת הניקוד אשר נותנת ביטוי לשלושה מרכיבים והם:

ותק למשפחה, גודל משפחה וגיל.

ג. כל נקודה תהא שוות ערך לסך 60,000 ל״ ליום 1.8.79.

ד. לרווקים ינתן עבור כל שנת ותק ערך של מחצית הניקוד שנקבע למשפחה.

ותק למשפחה

לכל שנת שהייה בפתחה עד היום הקובע -	1 נקודה
עבור השנה הראשונה לאחר היום הקובע -	$1^1/4$ נקודה
עבור השנה השניה לאחר היום הקובע -	1½ נקודה
עבור השנה השלישית לאחר היום הקובע	2½ נקודות

למתיישבים המייסדים עבור השנה הראשונה לקיום הישוב -	1 נקודה
למתיישבים בפתחה או בגיני בשנים 1971, 1972 ו-1973	2½ נקודות למשפחה בגין כל אחת מהשנים

גודל משפחה

בודד	1 נקודה
זוג נשוי	2 נקודות
ילד ראשון	1 נקודה
ילד שני	½ נקודה
כל בן משפחה נוסף	$1/4$ נקודה

ג י ל

מעל גיל 35 ועד גיל 45	1 נקודה
מעל גיל 45	1 נקודה

ניקוד נוסף

מתיישב העובר להתיישבות חקלאית קיימת	1 נקודה למשפחה
מתיישב העובר להתיישבות חקלאית חדשה	2 נקודות למשפחה
מתיישבים המתגוררים בקרוונים או בבטונאדה בכל תקופת שהותם בפתחה	1 נקודה למשפחה

מענק למתיישבים בישוב חקלאי

למתיישב הממשיך בחקלאות במקום ישובו החדש יינתן מענק בסך 40,000 שקלים למשפחה בערך של 1.8.79.

4. הוצאות העברה

א. לכיסוי הוצאות ההעברה של משפחת המתיישב, ינתן סכום אחיד של 5,000 שקלים עבור הוצאות שונות הקשורות להעתקת המשפחה מפתחת רפיח ומסיני.

ב. הוצאות העברה מעבר לסך הנ"ל תשולמה רק על פי קבלות להוצאות שהוצאתן תאושר מראש.

5. אובדן הכנסות

מתיישב שישאר בישובו לאחר יום 1.9.1981 יהא זכאי לפיצוי בגין אובדן הכנסה בסך 31,500 שקלים ליום 1.8.1979. סכומים אלה יחושבו ללא ניכוי. מתיישב שיתפנה לפני יום 1.9.1981 יהיה זכאי ל-75% מהסכום הנ"ל.

6. פרעון חובות

א. מהתשלום לו יהא זכאי המתיישב בהתאם למסמך זה יופחתו כל חובות המתיישב בגין התיישבותו במושב בפתחת רפיח או בגיני לאגודה, למוסדות בנקאיים שונים ולהסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות), הן חובותיו האישיים והן חובותיו בגין חלקי בתשתית ובבניני הציבור שהם רכוש האגודה כנזכר בסעיף 2.

ב. לגבי חובות שניתן לגרום - חלקם או כולם - לא תעשה הפחתה כאמור, חלקה או כולה; וזאת בכפוף לכללים הנהוגים אצל כל אחד מבעלי החוב האמורים.

ג. חובות המתיישבים לחטיבת ההתיישבות אינם ניתנים לגרירה או להעברה בכל דרך שהיא. פרעון חובות אלה ייעשה בערכים נומינליים וללא ריבית.

ד. חובו השוטף של המתיישב כמפורט באישור האגודה, יקוזז מסכום המקדמה במעמד החתימה של המתיישב על הסכם הפינוי ויועבר ע"י הממשלה לאגודה, כנגד התחייבות בכתב של האגודה לזכות חשבונו של החבר בסכום האמור, ולהקטין את חובה למוסדות בנקאיים בסכום האמור.

7. <u>תשלום מינימום</u>

אם התשלום המגיע למתיישב בהתאם למסמך זה לאחר ניכויים ופרעון חובות לא יתיר בידי המתיישב סכום מינימום בסך של 200,000 שקלים שיאפשר לו לבנות עתידו מחדש, תעשה פעולה לשם מחילת חובות המתיישב לחטיבת ההתיישבות, למוסדות הבנקאיים ולאגודה ולבד שחובו השוטף של המתיישב לאוגדה יפרע על ידו בכל מקרה.

8. <u>ה צ מ ד ה</u>

א. הסכום האמור במסמך זה, למעט הסכום הנזכר בסעיף 1 יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ב. הסכום האמור בסעיף 1 למסמך זה, יהיה צמוד למדד תשומות הבניה המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיטיקה.

ג. הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור העליה של המדד, מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79 עד המדד שפורסם סמוך לפני מועד התשלום בפועל.

9. מ ק ד מ ה

א. על חשבון הסכום האמור במסמך זה תשולם לכל מתיישב, לאחר חתימתו על הסכם פינוי, על נספחיו ובכפוף לאמור בו, מקדמות מידי פעם, בהתאם להחלטת ראש מינהלת הפינוי.

ב. היתרה עד למלוא סכום התשלום בניכוי החובות והניכויים הכל כמפורט במסמך זה, תנתן למתיישב במועד פינוי הפתחה על ידו, ולא יאוחר מתאריך 31.3.82.

ג. למתיישבים המיוצגים על ידי עורכי דין - ישולמו התשלומים האמורים בסעיף זה לעורכי הדין המייצגים את המתיישבים כנגד הצגת יפוי כח.

10. ש ו נ ו ת

א. במסמך זה לא הוסדרו תנאי ההתיישבות מחדש של אגודות המתפנות במרוכז למקום התיישבותי חדש.

ב. (1) מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובאופירה.

(2) תאגידים בעלי אופי חקלאי אינם נכללים בעקרונות הסדר ההעברה. לכן מוצע להסמיך את מינהלת הפינוי להגיע להסדר מוסכם ואם לא - יוכרע הדבר על ידי הפוסק.

ג. האמור במסמך זה מבוסס על הנחה כי מסמכי האגודה מנוהלים וערוכים כדין, וכי עד למועד הפינוי תערך התחשבנות סופית בין האגודה לחברים והחברים יחוייבו בכל חובות האגודה, בהתאם להנחיות ברית פיקוח.

ד. נושא הפטור ממיסוי אינו מוסדר במסמך זה, והמתיישבים תובעים הסדרתו באופן שיותיר בידיהם במלואם, ללא ניכוי מס, את הסכומים המשתלמים להם לפי מסמך זה, בשים לב למטרות ההסדר נשוא מסמך זה.

ה. נושא שכ"ט בגין שירותי עורכי דין, שמאים ומומחים לא הוסדר במסמך זה, וטעון על כן הכרעה.

ו. המתיישב יהא זכאי להחזר שכר טרחת עורכי דין ומס ערך מוסף בגין רכישת נכסים חליפים בישראל, על פי ההסדרים שנקבעו במסמך משרד השיכון לגבי מתיישבי ימית.

ז. משרד החקלאות יסייע למתיישבים בעלי מכסות ייצור קבלת מכסות ייצור דומות במקום יישובם החדש במידה והדבר ניתן עפ"י דין.

כה' בשבט התשמ"א
30 בינואר 1981

הצעה להחלטת ממשלה

1. החלטת הממשלה הקודמת 177 מיום 16.11.80 נשארת בעינה אליה יתווספו הפרושים וההסברים המפורטים בנספח א' המתוקן המצ"ב.

2. הממשלה מקבלת את המלצות ו. הכספים של הכנסת במלואם ואלה יתווספו כחלק בלתי נפרד להחלטה 177 הנ"ל.
(מצ"ב החלטת ועדת הכספים כנספח ב').

3. הממשלה מבטלת בהסכם הקודם את סעיף 2 ה' בע"מ 3 הידוע בשם - "דין תכנון כדין בצוע וקובעת שמתיישבי חרובית יקבלו פצוי בהתאם לפיצוי הממוצע הנקי שיקבלו מתיישבי ניר אברהם שעלו על הקרקע באותו זמן.

4. הממשלה מקבלת ומאשרת שבמסמך מ. השכון ישנם העדפות בנושאי מוניטין ומס ובמיסמך מ. החקלאות יש העדפה של הפונים להתישבות וכן העדפה להעברת ציוד נייד.

כה' בשבט התשמ"א
30 בינואר 1981

הסבר להצעת ההחלטה

1. עקרי השנויים בהחלטה הראשונה נוגעים להשואת נקודות עם עקרונות מ. השכון. להלן פרוט עקרים אלה:

(א) ערך נקודה תהיה זהה.
(ב) יבוטל המינימום שנקבע למחישב במסמך מ. החקלאות.
(ג) תשלום הפצוי יעשה בגין השקעות שאושרו ע"י רשות מוסמכת ולפני יום אישור הסכמי קמפ דיויד.
(ד) נוספו תחשיבים מפורטים יותר של פרטי המיסמך.
(ה) כל חובות המתישב בגין השקעות שבוצעו במשקו הן להסתדרות הציונית העולמית והן למשרד החקלאות יוצמדו למדד המחירים לצרכן החל מ- 1.8.80 (זו פשרה בין עמדת האוצר שכל החובות צריכים להיות צמודים לתאריך המקורי של המיסמך לבין העדר הצמדה במסמך הקודם).

2. עקרי המלצות ועדת הכספים של הכנסת הן:

(א) לא תיעשה כל חקיקה מיוחדת למתן פטור ממס מעבר לפטורים ו/או להנחות הקיימות כיום.
(ב) שווי הנחלה הנקיה לא יחושב בסכומי הפצויים המשתלמים למחישבים שאינם עוברים להתישבות.
שווי הנחלה ינתן לרוכשים משק באזור מועדף כהלוואה עומדת מופחתת לפי שיטת הקו הישר לתקופה של 3-7 שנים, חצי משווי הנחלה באותם תנאים דלעיל וחצי ממענק הביסוס להולכים להתישבות ינתנו לרוכשים מן חקלאי אחר.

3. "דין חכנון הדין בצוע" עלול לסבך את בתי המשפט בנסיון להשוות בין שכירי אופירה ובעלי תכניות להקמת בתי מלון וכד' בתשלום פצויים שלא החכוונו לחת ועל כן מוצע לפתור את הבעייה שבגינה נוסח עקרון זה, לגופו של ענין.

נספח א

החלטה מס. 177 של הממשלה מיום ח' בכסלו תשמ"א (16.11.1980):

177. פינוי פיתחת-רפיח וסיני

מחליטים:

א. הממשלה דנה בהצעות משרד החקלאות בענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני ואישרה את העקרונות וחייבה את האומדנים הנכללים בהן.

ב. להקים ועדת שרים בהרכב: שר האוצר, שר החקלאות, שר המשפטים ובהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. הועדה תקבע בהסכמה את הנושאים הבאים:

1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים וכן את הצעדים המתחייבים מכך.

2) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במדה שיועלו לפניה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על-פי החלטת הממשלה הוא, כי המתישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

ג. להקים מינהל ביצוע בראשות נציג משרד החקלאות ובהשתתפות נציג משרד האוצר ונציג החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית.

ד. להטיל על היועץ המשפטי לממשלה להביא לממשלה, לאחר שיוועץ במשרד האוצר ובמשרד החקלאות, הצעה לקבוע את דרכי ההכרעה במחלוקת העלולה להתעורר אגב יישום ההחלטה.

ה. הממשלה דוחה את הפניה לשלם שכר טרחת עורכי הדין ששכרו המתישבים וכן הוצאותיהם בעתיד, ליעוץ משפטי ומיסוי בגין רכישת נכסים חליפים.

ו. החלטה זו אינה חלה על המתישבים בקדש-ברנע ובדי-זהב.

דברי הסבר

מטרת עקרונות הסדר ההעברה להביא את מתיישבי פתחת רפיח וסיני (להלן-"המתיישבים") למצב קרוב ככל האפשר לזה שבו היו סמוך לפינוייים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל, ובהתאם לכך מבוסס המסמך כדלקמן:

(א) סכום הפיצוי שיועמד לרשות מתיישבי הפתחה וסיני יאפשר להם סידור חלוף ברמה זהה ככל האפשר לסידור שעמד לרשותם בפתחה, הן לענין דיור והן לענין אמצעי ייצור.

(ב) יינתן פיצוי מלא בגין אובדן שנת הכנסה אחרונה לאלה שישארו עד מועד פינוי סיני והפתחה ופיצוי חלקי בלבד למתפנים במועד מוקדם יותר.

(ג) עקרונות הסדר ההעברה מעניקים עדיפות למתיישבים הבוחרים בהתיישבות חקלאית על פני הפונים העירה.

(ד) לכל המתיישבים הבוחרים בהתיישבות חדשה בחבל הבשור, תועמד התיישבות חליפית.

(ה) מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים

שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובארופירה.

(ו) תקרת פיצוי למשק מטיפוס משק השדה, לא תעלה - למעט השקעות מההון העצמי שמעבר לרשימה התקנית המוסכמת- על 2,750,000 שקלים; במשק מעורב 20 דונם 1,910,000 שקלים ובמשק מעורב 30 דונם 2,180,000 שקלים, הכל בערכים של נובמבר 1980 (כפי שיפורט להלן בנספח 2-א, 2-ב, 2-ג).
הנתונים הכספיים המפורטים בכל טיפוס משק למעט: נחלה נקיה, כל הציוד הנייד, כל ציוד השדה, אבדן שנת הכנסה, נקוד אישי, הינם תוצאה של אומדנים שמאיים או תוצאתיים יום (ניקוד אישי) ואינם מספרים סופיים. בפועל תעשה השמאות לכל מתקן כפי שמפורט בטיפוס המשק ובכפוף לעקרונות הסדר ההעברה.
המחייב בכל טיפוס משק הינו המיפרט הפיסי של המשק כפי שמפורט בנספח 2-א. ב. ג.

(ז) ההצעה המפורטת בנספחים מוגשת לאחר דיונים עם נציגי המתיישבים.

<u>לוטה נספחים:</u>

1. אומדן תקציבי כולל (לא כולל את האמור בסעיף ה' לעיל).
2. אומדני הפיצוי ליחידת משק עפ"י טיפוסי המשק.
3. עקרונות הסדר ההעברה.
4. שומות טיפוסי המשק החקלאי.

נספח 1

אומדן תקציבי כולל

1. סה"כ המשפחות החקלאיות המיועדות להתפנות מהפתחה ומסיני והזכאיות לפיצויים כ- 350 בזה: כ- 150 משקים מטיפוס "משק שדה" וכ- 200 משקים מטיפוס "משק מעורב". חלקם בני 20 דונם קרקע וחלקם בני 30 דונם.

2. סיכום הנתונים עפ"י עקרונות משרד החקלאות במיליוני שקלים נכון ל- 15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

	ערך ברוטו משק	ערך נטו משק	סה"כ ברוטו
משק מעורב 20 דונם	1.91	1.47	191
משק מעורב 30 דונם	2.18	1.88	218
משק שדה 40 דונם	2.75	2.44	412

3. המפורט בסעיף 2 אינו כולל פיצוי בגין נכסי תאגידים ואגודות.

לא נכללו כל ההשקעות מההון העצמי של המתיישב מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים (נספח 2-א, 2-ב, 2-ג).

4. כלומר שכמחצית המתפנים אינם עוברים לעיר אלא ממשיכים בתחום החקלאות יש להוסיף להם סך כ- 125,000 שקלים למשפחה ובסה"כ תוספת של כ- 25 מיליון שקלים.

5. ל ס י כ ו ם

(א) סה"כ אומדן הפיצויים לפינוי הפתחה וסיני (במיליוני שקלים);

1. פיצוי עפ"י המיפרט הפיסי המפורט בנספח 2 א.ב.ג.	821 מ' שקלים
2. פיצוי בגין השקעות מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים (נספח 2)	100 מ' שקלים
3. תוספת לממשיכים בחקלאות	25 מ' שקלים
4. תוספת תקציבית לתשתית ההתיישבות המאורגנת בזיקים ולכיש	25 מ' שקלים
סה"כ	971 מ' שקלים

כיוון שכל התוכנים הינם אומדן יש לראות את תחום הפיצוי בין 900 מ' שקלים ל- 1,000 מ' שקלים (מיליארד שקלים) נכון ליום 15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

נספח 2-א

סכומי הפיצויים עפ"י שלושה טיפוסי המשק המייצגים

1. טיפוס משק 20 דונם + 2 דונם בית זכוכית

דגם טיפוס משק: 20 דונם (9,800 מ^3 מים) נחלה נקיה 100,000 שקלים

2 דונם בית זכוכית (ללא מיתקן חימום מרכזי)	186,000 "	
1 דונם בית פלסטיק	24,000 "	
1 דונם בית רשת+ מערכת תאורה	18,000 "	
5 דונם מטע מתוכנן (השקעות	14,000 "	
		342,000 שקלים
בית מגורים 68 מ"ר		78,200 "
גינון ופיתוח חצר בית המגורים		1,000 "
בית אריזה (מחסן 84 מ"ר + משטח מקרר		32,000 "
כל הציוד הנייד		21,500 "
כל הציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)		10,000 "
מקרר 28 קוב		14,500 "
5 דונם טפטוף		5,000 "
ניקוד אישי		72,000 "
		576,200
אובדן שנת הכנסה		30,000 "
מחירי 1.8.79		606,200 "

ברוטו במחיר 15.11.80 606,200 x 3.16 = 1,915,000 שקלים

ניכויים: פחת	60,000 x 3.16 = 130,000	
חובות לסוכנות	120,000	
חובות לבנקים	60,000	
חובות שונים	70,000	440,000
		1,475,000 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980.

נספח 2-ב

2. טיפוס משק 30 דונם + 1 בית זכוכית

דגם טיפוס משק: 30 דונם (16,500 מ^3 מים) נחלה נקיה	150,000 שקלים	
1 דונם בית זכוכית (ללא מיתקן חימום מרכזי)	100,000	
5 דונם מטע קיים	50,000	300,000 שקלים
בית מגורים 68 מ"ר		78,200
גינון ופיתוח חצר בית המגורים		1,000
מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר		32,000
כל הציוד הנייד		35,250
כל ציוד השדה		54,000
ציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)		10,000
מקרר 28 קוב		14,500
2 דונם בית רשת + ציוד		36,000
ניקוד אישי		100,000
		660,950
אובדן שנת הכנסה		30,000
	מחירי 1.8.79	690,950 שקלים

ברוטו במחיר 15.11.80 690,950 × 3.16 = 2,183,000 שקלים

ניכויים: פחת	40,000 × 3.16	
	126,000	
חובות לסוכנות	70,000	
חובות לבנקים	40,000	
חובות שונים	70,000	306,000
		1,877,000 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980.

נספח 2-ג

3. טיפוס משק שדה 40 דונם

דגם טיפוס משק:	40 דונם (19,600 מ^3 מים) נחלה נקיה	200,000 שקלים
דוגמת שדות	לול תקני 200 מ"ר	100,000
	5 דונם מטע	50,000
		350,000 שקלים
	בית מגורים 100 מ"ר	125,000
	גינון ופיתוח חצר בית המגורים	5,000
	מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר	32,000
	כל הציוד הנייד	43,000
	כל הציוד למשק שדה	82,000
	מקרר 28 קוב	14,500
	2 דונם בתי רשת + כל הציוד + תאורה	36,000
	ניקוד אישי	152,000
		839,500
	אובדן שנת הכנסה	30,000
	מחירי 1.8.79	869,500 שקלים

ברוטו במחירי 15.11.80 869,500 × 3.16 = 2,748,000 שקלים

ניכויים: פחת	45,000	
	× 3.16	
	142,000	
חובות לסוכנות	60,000	
חובות לבנקים	40,000	
חובות שונים	70,000	312,000
		2,436,000 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980

עקרונות להסדר העברה של מתיישבים
מישובי פתחת רפיח וסיני

כ ל ל י

1. מטרת מסמך זה הינה להביא, ככל האפשר, את המתיישבים למצב שבו היו סמוך לפינויים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל.

2. לממשלה עניין רב בכך שהמתיישבים ישארו בישוב זמן רב ככל האפשר ואם ניתן הדבר, עד למועד הפינוי, דהיינו 31.3.82.

3. מתיישב שירצה לעזוב בתאריך כל שהוא לפני מועד הפינוי יהא זכאי לקבלת תשלום בהתאם לאמור במסמך זה.

4. לכל מתיישב תהא בחירה חופשית של מקום יישובו מחדש מחוץ לפתחת רפיח.

5. האמור במסמך זה לא יחול על מי שהתיישב בישובי פתחת-רפיח וסיני אחרי המועד הקובע דהיינו 30.9.78.

6. האמור במסמך זה יחול על מי שהתיישב בישוב הפתחה וסיני על פי החלטת המוסדות המיישבים וגר בפועל במקום לאחר המועד הקובע.

7. עקרונות אלה יחולו על כל מתיישב מתפנה, עם חתימתו על הסכם פינוי.

<u>העקרונות לתשלום המוצעים במסמך זה נקבעו על פי מרכיבים אלה:</u>

1. בית המגורים
2. יחידת המשק על כל מרכיביה.
3. מענק ביסוס אישי
4. הוצאות העברה
5. אבדן הכנסה.

כמפורט להלן:

1. <u>בית המגורים</u>

<u>מתיישב המתגורר בבית קבוע</u>: בית מגורים, לרבות גינון ופיתוח, על פי שטח ביתו, כפי שיוערך כמקובל על פי עלות הקמה בפתחה ובסיני בתאריך 1.8.79.

<u>מתיישב המתגורר במבנה זמני</u>: בית מגורים בהתאם לתקן משרד השיכון ועל פי העלות המקובלת במשרד השיכון ביום 1.8.79.

2. <u>יחידת משק</u>

בחישוב של ערך יחידת משק על פי תקן-משק של ההסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות) למתיישב בפתחה או בסיני, יובאו בחשבון, בהתאמה הדרושה לפי הענין, מרכיבים אלה:

א. (1) "נחלה נקיה" - 20 דונם קרקע לעיבוד חקלאי מרושתים ברשת השקיה מרכזית, ללא בית מגורים ומתקני משק, כולל חלקת החצר והחלק היחסי של תשתית ובניני ציבור מקובלים (כגון: צרכניה, משרד, מזכירות, פעוטון, גן ילדים, מרפאה, מועדון חברים, בית כנסת) וכן מכסת מים.

(2) "ערך נחלה נקיה" בטיפוסי משק שונים יהיה כדלהלן:

טיפוס משק של 20 דונם + 2 דונם בתי צמחיה — 100,000 שקלים ליום 1.8.79

310,000 שקלים ליום 15.11.80

טיפוס משק של 30 דונם + 1 דונם בית צמיחה — 150,000 שקלים ליום 1.8.79

465,000 שקלים ליום 15.11.80

טיפוס משק שדה ללא בתי צמיחה 40-50 דונם — 200,000 שקלים ליום 1.8.79

630,000 שקלים ליום 15.11.80

משק שאינו נופל במדוייק בתחום אחד מן הטיפוסים דלעיל, יוערך בהתאמה ככל האפשר לטיפוס הקרוב לו.

ב. (1) מתקנים שאינם מועברים ע"י המתיישב - יוערכו על פי עלות ההשקעות ליום 1.8.79, כפי שבאה לביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין, בניכוי פחת, כמקובל בתחשיבים הנ"ל.

(2) מטע וגידולים רב שנתיים - יוערכו על פי הערך הנוכחי של ההשקעות, בהתאם לגילם, כפי שהם באים לידי ביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין ליום 1.8.79, כלומר לפי עקרון של הקמה מחדש, וכן יוערך אובדן הכנסות מיבולים נורמטיביים בפתחה בערך הנוכחי, על פי גיל המטע ולא יותר מאשר עבור השנים שעברו עד הגיע המטע לפוריות (כלומר לא יותר מאשר ארבע שנים).

(3) המתיישבים העוברים להתיישבות חקלאית, שקבלו פיצוי עבור השקעות שאינן ניתנות להעברה כאמור בסעיף זה, לא יהיו זכאים עבור אותן ההשקעות במקום ההתיישבות החדש, למימון בתנאי פיתוח כמקובל.

(4) האמור בסעיף (3) לא יחול על מתיישב שעובר להתיישבות חדשה.

ג. (1) מתקנים המועברים על ידי המתיישב - ישולמו הוצאות העברה לרבות הוצאות פירוקם והרכבתם מחדש, וכן נזקים ישירים למתקנים שיגרמו תוך כדי ועקב ההעברה, וכן נזקים עקב אבדן יבולים שהיו אותה שעה במתקנים. למעט שנת 81/82.

(2) ציוד נייד, ציוד שאין הצדקה כלכלית להעברתו, ישולם סך 1,075 שקל לדונם. ולא יותר מאשר ל- 40 דונם במשק שדה.

(3) ציוד למשק שדה-ישולם סך 54,000 שקל לדגם מעורב 30 דונם, וסך 82,000 שקל לדגם משק שדה 40-50 דונם.

(4) "מתקנים"- לענין סעיפים ב' ו- ג' פירושו בתי צמיחה, לרבות מערכות חשמל, קירור וחימום וכן מתקני אריזה.

(5) כלים חקלאים- כגון טרקטורים ומרססים וכדומה- אינם ברי- פיצוי.

ד. ענפים נוספים שאינם כלולים בפירוט דגם טיפוסי המשק (נספח 2) (כגון כוורות, משתלות וכו' יפוצו בהתאם להערכות שמאי.
אם הענפים הנ"ל ניתנו בנוסף למיפרט הפיסי המתואר בנספח 2 א.ב.ג., יחושב הפיצוי רק בגין ההון העצמי של המתיישב.

ה. מתיישבים שטרם קיבלו את מלוא "תקן המשק" שיועד להם- עד תאריך 1.8.79 יהיו זכאים לקבל התשלומים בגין "יחידת משק", בהתאם ל"תקן המשק" האמור. אין האמור חל על "אבדן יבולים" אלא על "השקעות" בלבד.

ו. מתיישבים שביצעו השקעות מעבר למיפרט הפיסי של טיפוסי המשק המייצגים- נספח 2 יפוצו רק בגין הונם העצמי, ובלבד שלא חרגו מתחום המשבצת המתוכננת להם.

ז. הפיצוי בגין ההון העצמי של המתיישב בהשקעות, הן לענין תאגידים משותפים והן לענין השקעות מעבר לטיפוסי המשק השונים, יחושב עפ"י נתונים מאזניים ליום 1.8.79. ממועד זה יוצמדו הסכומים בהתאם.

ח. (1) השקעות שבוצעו לאחר 30.9.78 שלא באישור המוסדות המיישבים (ממשלה, ההסתדרות הציונית, משרד השיכון) לא יהיו ברי פיצוי.

(2) מתן פיצוי בגין בניה בלתי חוקית שלא עפ"י חוק התכנון והבניה יעשה עפ"י קריטריונים שנקבעו במסמך המגזר העירוני.

3. מענק ביסוס אישי

העקרונות נקבעו תוך שימת לב להיבטים האופייניים ליישוב חקלאי.

א. מענק הביסוס נועד לענות על מטרות אלה:

(1) סיוע למשפחות שנותקו ממקום הישוב שלהן, לבסס עצמן מחדש במקום אחר, זאת תוך התחשבות באורך הזמן שבו התגוררו בישוב.

(2) מענק למיסדי הישוב העברי בפתחת רפיח ובסיני.

(3) להוות תמריץ להשארות בישוב המשך הזמן המירבי עד למועד הפינוי.

ב. המענק המוצע מבוסס על שיטת הניקוד אשר נותנת ביטוי לשלושה מרכיבים והם: ותק למשפחה, גודל משפחה וגיל.

ג. כל נקודה תהא שוות ערך לסך 5739 שקל ליום 1.8.79 צמוד לתוספות היוקר.

ד. לרווקים ינתן עבור כל שנת ותק ערך של מחצית הניקוד שנקבע למשפחה.

ותק למשפחה

לכל שנת שהייה בפתחה עד היום הקובע-	1 נקודה
עבור השנה הראשונה לאחר היום הקובע-	1,1/4 נקודה
עבור השנה השניה לאחר היום הקובע-	1½ נקודה
עבור השנה השלישית לאחר היום הקובע-	2½ נקודות

למתיישבים המייסדים עבור השנה הראשונה לקיום הישוב-	1 נקודה
למתיישבים הפתחה או בסיני בשנים 1971, 1972 ו- 1973	2½ נקודות למשפחה בגין כל אחת מהשנים

גודל משפחה

בודד	1 נקודה
זוג נשוי	2 נקודות
ילד ראשון	1 נקודה
ילד שני	½ נקודה
כל בן משפחה נוסף	1/4 נקודה.

גיל

מעל גיל 35 ועד גיל 45	1 נקודה
מעל גיל 45	1 נקודה

ניקוד נוסף

מתיישב העובר להתיישבות חקלאית קיימת	1 נקודה למשפחה
מתיישב העובר להתיישבות חקלאית חדשה	2 נקודות למשפחה
מתיישבים המתגוררים בקרוונים או בבטונאדה בכל תקופת שהותם בפתחה	1 נקודה למשפחה

מענק למתיישבים בישוב חקלאי

למתיישב הממשיך בחקלאות במקום ישובו החדש יינתן מענק בסך 40,000 שקלים למשפחה בערך של 1.8.79.

4. הוצאות העברה

א. לכיסוי הוצאות ההעברה של משפחת המתיישב, ינתן סכום אחיד של 5,000 שקלים עבור הוצאות שונות הקשורות להעתקת המשפחה מפתחת רפיח ומסיני.

ב. הוצאות העברה מעבר לסך הנ"ל תשולמנה רק על פי קבלות להוצאות שהוצאתן תאושר מראש.

5. אובדן הכנסות

מתיישב שישאר בישובו לאחר יום 1.9.1981 יהא זכאי לפיצוי בגין אובדן הכנסה בסך 31,500 שקלים ליום 1.9.1979. סכומים אלה יחושבו ללא ניכוי.

מתיישב שיתפנה לפני יום 1.9.1981 יהיה זכאי ל- 75% מהסכום הנ"ל.

6. פרעון חובות.

א. מהתשלום לו יהא זכאי המתיישב בהתאם למסמך זה יופחתו כל חובות המתיישב בגין התיישבותו במושב בפתחת רפיח או בגין חובותיו לאגודה, למוסדות בנקאיים שונים ולהסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות), הן חובותיו האישיים והן חובותיו בגין חלקי בתשתית ובבניני הציבור שהם רכוש האגודה כנזכר בסעיף 2.

ב. כל חובות המתיישב, בגין השקעות שבוצעו במשק הן להסתדרות הציונית העולמית והן למשרד החקלאות, יוצמדו למדד המחירים לצרכן החל מ- 1.8.80.

ג. לגבי חובות שניתן לגרום- חלקם או כולם- לא תעשה הפחתה כאמור, חלקה או כולה; וזאת בכפוף לכללים הנהוגים אצל כל אחד מבעלי החוב האמורים.

ד. חובו השוטף של המתיישב כמפורט באישור האגודה, יקוזז מסכום המקדמה במעמד החתימה של המתיישב על הסכם הפינוי ויועבר ע"י הממשלה לאגודה, כנגד התחייבות בכתב של האגודה לזכות חשבונו של החבר בסכום האמור, ולהקטין את חובה למוסדות בנקאיים בסכום האמור.

7. <u>הצמדה</u>

א. הסכום האמור במסמך זה, למעט הסכום הנזכר בסעיף 1 יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וכן למעט סעיף 3 ג' (סעיף הניקוד הצמוד לתוספות היוקר).

ב. הסכום האמור בסעיף 1 למסמך זה, יהיה צמוד למדד תשומות הבניה המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ג. הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור העליה של המדד, מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79 עד המדד שפורסם סמוך לפני מועד התשלום בפועל. (למעט סעיף פרעון חובות 6-ב')

8. <u>מקדמה</u>

א. על חשבון הסכום האמור במסמך זה תשולם לכל מתיישב, לאחר חתימתו על הסכם פינוי, על נספחיו ובכפוף לאמור בו, מקדמות מדי פעם, בהתאם להחלטת ראש מינהלת הפינוי ובתאום עם האוצר.

ב. היתרה עד למלוא סכום התשלום בניכוי החובות והניכויים הכל כמפורט במסמך זה, תנתן למתיישב במועד פינוי הפתחה על ידו, ולא יאוחר מתאריך 31.3.82.

ג. למתיישבים המיוצגים על ידי עורכי דין- ישולמו התשלומים האמורים בסעיף זה לעורכי הדין המייצגים את המתיישבים כנגד הצגת יפוי כח.

ד. סכומי המקדמות ינוכו מהסכום הסופי בערכם הריאלי.

9. <u>שונות</u>

א. במסמך זה לא הוסדרו תנאי ההתיישבות מחדש של אגודות המתפנות במרוכז למקום התיישבותי חדש.

ב. מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובאופירה.

ג. האמור במסמך זה מבוסס על הנחה כי מסמכי האגודה מנוהלים וערוכים כדין, וכי עד למועד הפינוי תערך התחשבנות סופית בין האגודה לחברים והחברים יחוייבו בכל חובות האגודה, בהתאם להנחיות ברית פיקוח.

ד. משרד החקלאות יסייע למתיישבים בעלי מכסות ייצור קבלת מכסות ייצור דומות במקום יישובם החדש במידה והדבר ניתן עפ"י דין.

4. ניספח הבהרה

עקרונות לשומת מרכיבי המשק החקלאי בפיתחת רפיח.

נכון ל- 1.8.79

טיפוס 20 דונם

בית מגורים 68 מ"ר (11.500 מ"ר)=		782,000
2 דונם וונלו (זכוכית) (פחת 7% לשנה)		1,860,000
1 דונם פלסטיק (פחות 10% לשנה)		200,000
גינון ופיתוח מ.	מ-	6,000 ל"י
מקרר סטנדרטי 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% לשנה מבנה מבודד 7% לשנה)		145,000
מחסן אריזה סטנדרטי + מישטח מקרר סה"כ 84 מ"ל =	עד	320,000 ל"י
דונם בית רשת+ תאורה (פחת 2% לשנה על הרשת 10% על תאורה)		180,000
5 דונם מטע מתוכנן (עלות) 17.074 לדונם סה"כ		85,370 ל"י
5 דונם טיפטוף 10,000 לדונם = (פחת 10% לשנה)		50,000

טיפוס (ב) - 30 דונם.

בית מגורים 68 מ"ר 11,500 למ"ר =	782,000 ל"י
1 דונם בית זכוכית = (פחת 7% לשנה)	1,000,000 ל"י
גינון משק ותיק	מ- 10,000 ל"י
גינון משק צעיר	מ- 6,000 ל"י
מחסן סטנדרטי 60+ משטחים למקרר	עד- 320,000 ל"י
מקרר 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% לשנה מבנה מבודד 7% לשנה	145,000
2 דונם בית רשת+ תאורה פחת 20% לשנה על רשת פחת 10% לשנה על תאורה	360,000
חשמל+ פיקוד משרד (כפוף לבדיקה סופית) (7% פחת שנתי	100,000 ל"י
5 דונם מטע מתוכנן (עלות) 17.074 ל"י סה"כ	85,370 ל"י

טיפוס ג.- משק שדה.

בית מגורים ממוצע 100 מ"ר 1,150,000 ל"י

גינון ופיתוח חצר מ- 10,000

מחסן 60 מ"ר+ משטח למקרר עד- 320,000

מקרר 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% שנה

פחת מבנה מבודד 7% לשנה) 145,000

2 דונם בית רשת+ ציוד ותאורה (פחת 20% לשנה על רשת

פחת 10% לשנה על תאורה) 360,000 ל"י

בתים המגורים, הלולים, המחסנים ובתי האריזה יבדקו פרטנית (אחד לאחד) ע"פ מצבם בזום השומה ע"י השמאי הממשלתי הראשי.

טיפוסי הלולים ותחשיב עלותם ל-1.8.79

לול טיפוס א. סככת פיטום הודיים + ריצפת בטון (200 מ"ר)

טיפוס ב. סככת פיטום הודיים ללא ריצפת בטון (200 מ"ר)

טיפוס ג. סוללות + ריצפת בטון

טיפוס ד. סוללות ללא ריצפת בטון

על מיבנה הסככה חל פחת

ללא ריצפת הבטון חל פחת של 5% לשנה.

	שנה	מחיר	שנה	מחיר
א. מחיר מטר מרובע סככת לול ב-	8.79	140 שקל	8.80	280 שקל
ב. " " " הודים	8.79	" 180	8.80	" 350
ג. " תא למטילות 33 ס"מ	8.79	"11.34	8.80	"33.40
ד. " כוסית הרט מס' 2 תוצרת ארה"ב	8.79	" 4.12	8.80	" 6.40
ה. מאביס להודים 24 מטר	8.79	"3.660	8.80	"6.850
ו. כל מטר נוסף	8.79	" 55	8.80	" 120

נספח ד

20X

סיכום ועדת הכספים לענין הפיצויים למתישבי רפיח רכיס

ביום ט' בטבת תשמ"א (16.12.80), החליטה ועדת הכספים למנות ועדת משנה לענין הפיצויים למתישבי רפיח בהרכב הבא: א. אבשבי (יו"ר), ע. אמוראי, ד. גולומב, ת. גרוגר, ע. הדר, י. כהן, א. מלמד וי. פלומין.

ועדת המשנה קיימה 6 ישיבות בהן הוזמנו נציגי משרד החקלאות ומשרד האוצר ושמעה נציגי המתישבים ומרקליטיהם וכן הממאי הממשלתי וב"כ אגודת השמאים.

ועדת הכספים אישרה סיכום ועדת המשנה בדלקמן:

הועדה אמצה לה בעקרון מתן שיצוי בסיסי לכל המתפנים תוך מתן תשלום מיוחד לממשיכים בהתישבות חקלאית לסוגיה השונים כמפורט להלן.

הועדה ממליצה לאמץ את עקרונות הפיצוי כפי שנקבעו ב"מסמך העקרונות", בכפוף לשינויים הבאים:

(1) שווי הנחלה הנקיה לא יחושב בסכומי הפיצויים המשתלמים.

(2) לא תעשה כל חקיקה מיוחדת למתן פטור ממסים מעבר לפטורים ו/או הנחות הקיימות כיום.

(3) הסכומים בנכויי שווי הנחלה הנקיה והמסים כאמור ייקראו להלן: "הפיצוי הבסיסי".

(4) במגמה לעודד את המתפנים להמשיך בפעילות התישבותית, מוצע לתת לכל מתפנה אופציה עד 31.3.84 לבחור באחת האפשרויות הבאות:

(א) התישבות באחד הישובים: זיקים, מגן ולכיש. בחר באפשרות זו, יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי והמענק לממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות) בדלקמן:

(1) התישב במגן, יקבל את שווי הנחלה הנקיה שנוכה ממנו במזומן באשר התשתית במשקו החדש תעשה על חשבונו.

(2) התישב בזיקים או בלכיש תבוצע התשתית במשקו החדש ע"י המדינה ועל חשבונה - ובלבד שמהפיצוי המגיע יופחת סכום השווה להפרש שבין שווי הנחלה של משק שדה או העלות בפועל (הנמוך משניהם) לשווי הנחלה הנקיה בהתאם לטיפוס המשק של המתפנה. מתישב שערך הנחלה הנקיה שלו עולה במשקו היקר על העלות בפועל של משקו החדש, יתווסף ההפרש לפיצוי הבסיסי.

(ב) רכישת משק באזור מועדף - כפי שיוגדר ע"י הממשלה. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף הפיצוי הבסיסי:

(1) מלוא המענק של הממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות).

(2) הלוואה עומדת צמודה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתרחבת בכיתת הקו היקר) בגובה שווי הנחלה הנקיה שנוכה מהפיצוי המגיע לו.

2/-

(ג) רכישת מסך בכל מסך שקלאי אחר. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי:

(1) מחצית המענק למרכיבים בהתישבות כאמור לעיל.

(2) הלוואה עומדת צמודה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתפחתת בשיטת הקו הישר) בגובה 50% משווי הנחלה הנקיה שנוכה מהפיצוי המגיע לו.

(5) בחר מתיישב לחזור להתיישבות תוך תקופת האופציה כאמור בסעיף 4 לעיל אך לאחר תום התקופה המאפשרת דחיית מס עפ"י סעיף 96 לפקודת מס הכנסה על פצויים בגין נכסים חקלאיים, יקבל הלוואה נוספת כאמור בגובה המס שהוטל עליו בגין אי-מצוי זכות זו, כדין ההלוואה העומדת האמורה לעיל.

(6) סכומי הפיצויים למרכיביהם יטוערכו עפ"י העיקרים שנקבעו במסמך העקרונות (במקום תוספת הצמדה).

(7) סכומי המענקים, ההלוואות והסכומים האחרים הנזכרים בהמלצות אלה, יחושבו בערכם הראלי.

י"ז בטבת תשמ"א
(22.1.81)

מדינת ישראל

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

תאריך: כה' בשבט התשמ"א
30 בינואר 1981

מספר:

הנדון: פיצויים למחפני סיני

מצ"ב הצעה להחלטת ממשלה המקובלת על פקידי מ. החקלאות והאוצר כהצעת פשרה.

לדעתנו הצעה זו קובעת פצוי סביר בתנאים שנוצרו (ממוצע של כ- 1,3 מליון שקל נטו בערכי 10/80 לכל מחישב לעומת 1,8-2,0 מליון שקל נטו במיסמך שקודם הוצג) ופותרת את מרבית הבעיות שהוצגו ע"י שר המשפטים.

הצעה זו תקצץ מהתקציב הנדרש 0.5 מליון שקל x 420 מחישבים - ב- 210 מליון שקל.

הקריה רח' קפלן 1 ת"ד 883 טל' 02—558111
מדף 1046

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

כה' בשבט התשמ"א

30 בינואר 1981

הצעה להחלטת ממשלה

1. החלטת הממשלה הקודמת 177 מיום 16.11.80 נשארת בעינה אליה יתווספו הפרושים וההסברים המפורטים בנספח א' המתוקן המצ"ב.

2. הממשלה מקבלת את המלצות ו. הכספים של הכנסת במלואם ואלה יתווספו כחלק בלתי נפרד להחלטה 177 הנ"ל.
(מצ"ב החלטת ועדת הכספים כנספח ב').

3. הממשלה מבטלת בהסכם הקודם את סעיף 2 ה' בע"מ 3 הידוע בשם - "דין תכנון כדין בצוע וקובעת שמתיישבי חרובית יקבלו פצוי בהתאם לפיצוי הממוצע הנקי שיקבלו מתיישבי ניר אברהם שעלו על הקרקע באותו זמן.

4. הממשלה מקבלת ומאשרת שבמסמך מ. השכון ישנם העדפות בנושאי מוניסין ומס 316 ובמיסמך מ. החקלאות יש העדפה של הפונים להתישבות וכן העדפה בהעברת ציוד נייד, [illegible]

כה' בשבט התשמ"א
30 בינואר 1981

הסבר להצעת ההחלטה

1. עקרי השנויים בהחלטה הראשונה נוגעים להשואת נקודות עם עקרונות מ. השכון. להלן פרוט עקרים אלה:

(א) ערך נקודה תהיה זהה.

(ב) יבוטל המינימום שנקבע למתישב במסמך מ. החקלאות.

(ג) תשלום הפצוי יעשה בגין השקעות שאושרו ע"י רשות מוסמכת ולפני יום אישור הסכמי קמפ דיויד.

(ד) נוספו תחשיבים מפורטים יותר של פרטי המיסמך.

(ה) כל חובות המתישב בגין השקעות שבוצעו במשקו הן להסתדרות הציונית העולמית והן למשרד החקלאות יוצמדו למדד המחירים לצרכן החל מ- 1.8.80 (זו פשרה בין עמדת האוצר שכל החובות צריכים להיות צמודים לתאריך המקורי של המיסמך לבין העדר הצמדה במסמך הקודם).

2. עקרי המלצות ועדת הכספים של הכנסת הן:

(א) לא תיעשה כל חקיקה מיוחדת למתן פטור ממס מעבר לפטורים ו/או להנחות הקיימות כיום.

(ב) שווי הנחלה הנקיה לא יחושב בסכומי הפצויים המשחלמים למתישבים שאינם עוברים להתישבות.

שווי הנחלה ינתן לרוכשים משק באזור מועדף כהלוואה עומדת מופחתת לפי שיטת הקו הישר לתקופה של 3-7 שנים, חצי משווי הנחלה באותם תנאים דלעיל וחצי ממענק הביסוס להולכים להתישבות ינתנו לרוכשים מן חקלאי אחר.

3. "דין חכנון כדין בצוע" עלול לסבך את בתי המשפט בנסיון להשוות בין שכירי אופירה ובעלי תכניות להקמת בתי מלון וכד' בתשלום פצויים שלא התכוונו לתת ועל כן מוצע לפתור את הבעייה שבגינה נוסח עקרון זה, לגופו של ענין.

נספח ג'

החלטה מס. 177 של הממשלה מיום ח' בכסלו תשמ"א (16.11.1980):

177. פינוי פיתחת-רפיח וסיני

מחליטים:

א. הממשלה דנה בהצעות משרד החקלאות בענין הפיצויים לתושבי פיתחת רפיח וסיני ואישרה את העקרונות וחייבה את האומדנים הנכללים בהן.

ב. להקים ועדת שרים בהרכב: שר האוצר, שר החקלאות, שר המשפטים ובהשתתפות היועץ המשפטי לממשלה. הועדה תקבע בהסכמה את הנושאים הבאים:

1) סעיפי הפיצוי שיחויבו במסים וסעיפי הפיצוי שיהיו פטורים ממסים וכן את הצעדים המתחייבים מכך.

2) נושאים וניסוחים בעלי אופי משפטי במדה שיועלו לפניה על-ידי היועץ המשפטי לממשלה.

3) הפיצוי בגין התאגידים המשותפים כאשר העקרון הקובע, על-פי החלטת הממשלה הוא, כי המתישבים יפוצו רק על הונם העצמי בתאגידים.

ג. להקים מינהל ביצוע בראשות נציג משרד החקלאות ובהשתתפות נציג משרד האוצר ונציג החטיבה להתיישבות של ההסתדרות הציונית.

ד. להטיל על היועץ המשפטי לממשלה להביא לממשלה, לאחר שיוועץ במשרד האוצר ובמשרד החקלאות, הצעה לקבוע את דרכי ההכרעה במחלוקת העלולה להתעורר אגב יישום ההחלטה.

ה. הממשלה דוחה את הפניה לשלם שכר טרחת עורכי הדין ששכרו המתישבים וכן הוצאותיהם בעתיד, ליועץ משפטי ומיסוי בגין רכישת נכסים חליפים.

ו. החלטה זו אינה חלה על המתישבים בקדש-ברנע ובדי-זהב.

דברי הסבר

מטרת עקרונות הסדר ההעברה להביא את מתיישבי פתחת רפיח וסיני (להלן-"המתיישבים") למצב קרוב ככל האפשר לזה שבו היו סמוך לפינויים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל, ובהתאם לכך מבוסס המסמך כדלקמן:

(א) סכום הפיצוי שיועמד לרשות מתיישבי הפתחה וסיני יאפשר להם סידור חלוף ברמה זהה ככל האפשר לסידור שעמד לרשותם בפתחה, הן לענין דיור והן לענין אמצעי ייצור.

(ב) יינתן פיצוי מלא בגין אובדן שנת הכנסה אחרונה לאלה שישארו עד מועד פינוי סיני והפתחה ופיצוי חלקי בלבד למתפנים במועד מוקדם יותר.

(ג) עקרונות הסדר ההעברה מעניקים עדיפות למתיישבים הבוחרים בהתיישבות חקלאית על פני הפונים העירה.

(ד) לכל המתיישבים הבוחרים בהתיישבות חדשה בחבל הבשור, תועמד התיישבות חליפית.

(ה) מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים

שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובאופירה.

(ו) תקרת פיצוי למשק מטיפוס משק השדה, לא תעלה - למעט השקעות מההון העצמי שמעבר לרשימה התקנית המוסכמת- על 2,750,000 שקלים; במשק מעורב 20 דונם 1,910,000 שקלים ובמשק מעורב 30 דונם 2,180,000 שקלים, הכל בערכים של נובמבר 1980 (כפי שיפורט להלן בנספח 2-א, 2-ב, 2-ג).
הנתונים הכספיים המפורטים בכל טיפוס משק למעט: נחלה נקיה, כל הציוד הנייד, כל ציוד השדה, אבדן שנת הכנסה, נקוד אישי, הינם תוצאה של אומדנים שמאיים או תוצאתיים ידם (ניקוד אישי) ואינם מספרים סופיים. בפועל תעשה השמאות לכל מתקן כפי שמפורט בטיפוס המשק ובכפוף לעקרונות הסדר ההעברה.
המחייב בכל טיפוס משק הינו המיפרט הפיסי של המשק כפי שמפורט בנספח 2-א. ב. ג.

(ז) ההצעה המפורטת בנספחים מוגשת לאחר דיונים עם נציגי המתיישבים.

<u>לוטה נספחים:</u>

1. אומדן תקציבי כולל (לא כולל את האמור בסעיף ה' לעיל).
2. אומדני הפיצוי ליחידת משק עפ"י טיפוסי המשק.
3. עקרונות הסדר ההעברה.
4. שומות טיפוסי המשק החקלאי.

נספח 1

אומדן תקציבי כולל

1. סה"כ המשפחות החקלאיות המיועדות להתפנות מהפתחה ומסיני והזכאיות לפיצויים כ- 350 בזה: כ- 150 משקים מטיפוס "משק שדה" וכ- 200 משקים מטיפוס "משק מעורב". חלקם בני 20 דונם קרקע וחלקם בני 30 דונם.

2. סיכום הנתונים עפ"י עקרונות משרד החקלאות במיליוני שקלים נכון ל- 15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

	ערך ברוטו משק	ערך נטו משק	סה"כ ברוטו
משק מעורב 20 דונם	1.91	1.47	191
משק מעורב 30 דונם	2.18	1.88	218
משק שדה 40 דונם	2.75	2.44	412

3. המפורט בסעיף 2 אינו כולל פיצוי בגין נכסי תאגידים ואגודות.

לא נכללו כל ההשקעות מההון העצמי של המתיישב מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים (נספח 2-א, 2-ב, 2-ג).

4. כיוון שכמחצית המתפנים אינם עוברים לעיר אלא ממשיכים בתחום החקלאות יש להוסיף להם סך כ- 125,000 שקלים למשפחה ובסה"כ תוספת של כ- 25 מיליון שקלים.

5. לסיכום

(א) סה"כ אומדן הפיצויים לפינוי הפתחה וסיני (במיליוני שקלים);

1. פיצוי עפ"י המיפרט הפיסי המפורט בנספח 2 א.ב.ג.	821 מ' שקלים
2. פיצוי בגין השקעות מעבר למפורט בטיפוסי המשק המייצגים (נספח 2)	100 מ' שקלים
3. תוספת לממשיכים בחקלאות	25 מ' שקלים
4. תוספת תקציבית לתשתית ההתיישבות המאורגנת בזיקים ולכיש	25 מ' שקלים
סה"כ	971 מ' שקלים

כיוון שכל התונים הינם אומדן יש לראות את תחום הפיצוי בין 900 מ' שקלים ל- 1,000 מ' שקלים (מיליארד שקלים) נכון ליום 15.11.80 (כולל מדד אוקטובר).

נספח 2-א

סכומי הפיצויים עפ"י שלושה טיפוסי המשק המייצגים

1. טיפוס משק 20 דונם + 2 דונם בית זכוכית

דגם טיפוס משק: 20 דונם (9,800 מ^3 מים) נחלה נקיה 100,000 שקלים

2 דונם בית זכוכית (ללא מיתקן חימום מרכזי)	186,000	"
1 דונם בית פלסטיק	24,000	"
1 דונם בית רשת+ מערכת תאורה	18,000	"
5 דונם מטע מתוכנן (השקעות	14,000	"
	342,000	שקלים
בית מגורים 68 מ"ר	78,200	"
גינון ופיתוח חצר בית המגורים	1,000	"
בית אריזה (מחסן 84 מ"ר + משטח מקרר	32,000	"
כל הציוד הנייד	21,500	"
כל הציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)	10,000	"
מקרר 28 קוב	14,500	"
5 דונם טפטוף	5,000	"
ניקוד אישי	72,000	"
	576,200	"
אובדן שנת הכנסה	30,000	"
מחירי 1.8.79	606,200	"

ברוטו במחיר 15.11.80 606,200 × 3.16 = 1,915,000 שקלים

נכסיים: פחת 60,000 × 3.16 = 130,000

חובות לסוכנות	120,000	
חובות לבנקים	60,000	
חובות שונים	70,000	440,000
		1,475,000 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980.

נספח 2-ב

2. טיפוס משק 30 דונם + 1 בית זכוכית

דגם טיפוס משק: 30 דונם (16,500 מ^3 מים) נחלה נקיה	150,000 שקלים	
1 דונם בית זכוכית (ללא מיתקן חימום מרכזי)	100,000	
5 דונם מטע קיים	50,000	
		300,000 שקלים
בית מגורים 68 מ"ר		78,200
גינון ופיתוח חצר בית המגורים		1,000
מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר		32,000
כל הציוד הנייד		35,250
כל ציוד השדה		54,000
ציוד לבית זכוכית (חשמל + פיקוד)		10,000
מקרר 28 קוב		14,500
2 דונם בית רשת + ציוד		36,000
ניקוד אישי		100,000
		660,950
אובדן שנת הכנסה		30,000
	מחירי 1.8.79	690,950 שקלים

ברוטו במחיר 15.11.80 690,950 × 3.16 = 2,183,000 שקלים

ניכויים: פחת	40,000	
	× 3.16	
	126,000	
חובות לסוכנות	70,000	
חובות לבנקים	40,000	
חובות שונים	70,000	306,000
		1,877,000 שקלים

* כולל מדד אוקטובר 1980.

נספח 2-ג

3. טיפוס משק שדה 40 דונם

דגם טיפוס משק:	40 דונם (19,600 מ^3 מים) נחלה נקיה	200,000 שקלים	
דוגמת שדות	לול תקני 200 מ"ר	100,000	
	5 דונם מטע	50,000	
			350,000 שקלים
	בית מגורים 100 מ"ר		125,000
	גינון ופיתוח חצר בית המגורים		5,000
	מחסן 60 מ"ר + משטח מקרר		32,000
	כל הציוד הנייד		43,000
	כל הציוד למשק שדה		82,000
	מקרר 28 קוב		14,500
	2 דונם בתי רשת + כל הציוד + תאורה		36,000
	ניקוד אישי		152,000
			839,500
	אובדן שנת הכנסה		30,000
		מחירי 1.8.79	869,500 שקלים

ברוטו במחירי 15.11.80 869,500 × 3.16 = 2,748,000 שקלים

ניכויים: פחת	45,000		
	×		
	3.16		
	142,000		
חובות לסוכנות	60,000		
חובות לבנקים	40,000		
חובות שונים	70,000	312,000	
		2,436,000 שקלים	

* כולל מדד אוקטובר 1980

עקרונות להסדר העברה של מתיישבים

מישובי פתחת רפיח וסיני

==========

כ ל ל י

1. מטרת מסמך זה הינה להביא, ככל האפשר, את המתיישבים למצב שבו היו סמוך לפינויים, ובהתחשב ביעדים ובשיקולים של ההתיישבות החקלאית כפי שהם נקבעים ע"י ממשלת ישראל.

2. לממשלה ענין רב בכך שהמתיישבים ישארו בישוב זמן רב ככל האפשר ואם ניתן הדבר, עד למועד הפינוי, דהיינו 31.3.82.

3. מתיישב שירצה לעזוב בתאריך כל שהוא לפני מועד הפינוי יהא זכאי לקבלת תשלום בהתאם לאמור במסמך זה.

4. לכל מתיישב תהא בחירה חופשית של מקום יישובו מחדש מחוץ לפתחת רפיח.

5. האמור במסמך זה לא יחול על מי שהתיישב בישובי פתחת-רפיח וסיני אחרי המועד הקובע דהיינו 30.9.78.

6. האמור במסמך זה יחול על מי שהתיישב בישוב הפתחה וסיני על פי החלטת המוסדות המיישבים וגר בפועל במקום לאחר המועד הקובע.

7. עקרונות אלה יחולו על כל מתיישב מתפנה, עם חתימתו על הסכם פינוי.

העקרונות לתשלום המוצעים במסמך זה נקבעו על פי מרכיבים אלה:

1. בית המגורים
2. יחידת המשק על כל מרכיביה.
3. מענק ביסוס אישי
4. הוצאות העברה
5. אבדן הכנסה.

כמפורט להלן:

1. בית המגורים

מתיישב המתגורר בבית קבוע: בית מגורים, לרבות גינון ופיתוח, על פי שטח ביתו, כפי שיוערך כמקובל על פי עלות הקמה בפתחה ובסיני בתאריך 1.8.79.

<u>מתיישב המתגורר במבנה זמני</u>: בית מגורים בהתאם לתקן משרד השיכון ועל פי העלות המקובלת במשרד השיכון ביום 1.8.79.

2. <u>יחידת משק</u>

בחישוב של ערך יחידת משק על פי תקן-משק של ההסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות) למתיישב בפתחה או בסיני, יובאו בחשבון, בהתאמה הדרושה לפי הענין, מרכיבים אלה:

א. (1) "נחלה נקיה" - 20 דונם קרקע לעיבוד חקלאי מרושתים ברשת השקיה מרכזית, ללא בית מגורים ומתקני משק, כולל חלקת החצר והחלק היחסי של תשתית ובנייני ציבור מקובלים (כגון: צרכניה, משרד, מזכירות, פעוטון, גן ילדים, מרפאה, מועדון חברים, בית כנסת) וכן מכסת מים.

(2) "ערך נחלה נקיה" בטיפוסי משק שונים יהיה כדלהלן:

טיפוס משק של 20 דונם + 2 דונם בתי צמחיה	100,000 שקלים ליום 1.8.79
	310,000 שקלים ליום 15.11.80
טיפוס משק של 30 דונם + 1 דונם בית צמיחה	150,000 שקלים ליום 1.8.79
	465,000 שקלים ליום 15.11.80
טיפוס משק שדה ללא בתי צמיחה 40-50 דונם	200,000 שקלים ליום 1.8.79
	630,000 שקלים ליום 15.11.80

משק שאינו נופל במדוייק בתחום אחד מן הטיפוסים דלעיל, יוערך בהתאמה ככל האפשר לטיפוס הקרוב לו.

ב. (1) מתקנים שאינם מועברים ע"י המתיישב - יוערכו על פי עלות ההשקעות ליום 1.8.79, כפי שבאה לביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין, בניכוי פחת, כמקובל בתחשיבים הנ"ל.

(2) מטע וגידולים רב שנתיים - יוערכו על פי הערך הנוכחי של ההשקעות, בהתאם לגילם, כפי שהם באים לידי ביטוי בתחשיבי משרד החקלאות וחטיבת ההתיישבות בהתאם לענין ליום 1.8.79, כלומר לפי עקרון של הקמה מחדש, וכן יוערך אובדן הכנסות מיבולים נורמטיביים בפתחה בערך הנוכחי, על פי גיל המטע ולא יותר מאשר עבור השנים שעברו עד הגיע המטע לפוריות (כלומר לא יותר מאשר ארבע שנים).

(3) המתיישבים העוברים להתיישבות חקלאית, שקבלו פיצוי עבור השקעות שאינן ניתנות להעברה כאמור בסעיף זה, לא יהיו זכאים עבור אותן ההשקעות במקום ההתיישבות החדש, למימון בתנאי פיתוח כמקובל.

(4) האמור בסעיף (3) לא יחול על מתיישב שעובר להתיישבות חדשה.

ג. (1) מתקנים המועברים על ידי המתיישב - ישולמו הוצאות העברה לרבות הוצאות פירוקם והרכבתם מחדש, וכן נזקים ישירים למתקנים שיגרמו תוך כדי ועקב ההעברה, וכן נזקים עקב אבדן יבולים שהיו אותה שעה במתקנים. למעט שנת 81/82.

(2) ציוד נייד, ציוד שאין הצדקה כלכלית להעברתו, ישולם סך 1,075 שקל לדונם. ולא יותר מאשר ל- 40 דונם במשק שדה.

(3) ציוד למשק שדה-ישולם סך 54,000 שקל לדגם מעורב 30 דונם, וסך 82,000 שקל לדגם משק שדה 40-50 דונם.

(4) "מתקנים"- לענין סעיפים ב' ו- ג' פירושו בתי צמיחה, לרבות מערכות חשמל, קירור וחימום וכן מתקני אריזה.

(5) כלים חקלאים- כגון טרקטורים ומרססים וכדומה- אינם ברי- פיצוי.

ד. ענפים נוספים שאינם כלולים בפירוט דגם טיפוסי המשק (נספח 2) (כגון כוורות, משתלות וכו' יפוצו בהתאם להערכות שמאי.
אם הענפים הנ"ל ניתנו בנוסף למיפרט הפיסי המתואר בנספח 2 א.ב.ג., יחושב הפיצוי רק בגין ההון העצמי של המתיישב.

ה. מתיישבים שטרם קיבלו את מלוא "תקן המשק" שיועד להם- עד תאריך 1.8.79 יהיו זכאים לקבל התשלומים בגין "יחידת משק", בהתאם ל"תקן המשק" האמור. אין האמור חל על "אבדן יבולים" אלא על "השקעות" בלבד.

ו. מתיישבים שביצעו השקעות מעבר למיפרט הפיסי של טיפוסי המשק המייצגים- נספח 2 יפוצו רק בגין הונם העצמי, ובלבד שלא חרגו מתחום המשבצת המתוכננת להם.

ז. הפיצוי בגין ההון העצמי של המתיישב בהשקעות, הן לענין תאגידים משותפים והן לענין השקעות מעבר לטיפוסי המשק השונים, יחושב עפ"י נתונים מאזניים ליום 1.8.79. ממועד זה יוצמדו הסכומים בהתאם.

ח. (1) השקעות שבוצעו לאחר 30.9.78 שלא באישור המוסדות המיישבים (ממשלה, ההסתדרות הציונית, משרד השיכון) לא יהיו ברי פיצוי.

(2) מתן פיצוי בגין בניה בלתי חוקית שלא עפ"י חוק התכנון והבניה יעשה עפ"י קריטריונים שנקבעו במסמך המגזר העירוני.

3. מענק ביסוס אישי

העקרונות נקבעו תוך שימת לב להיבטים האופיינים ליישוב חקלאי.

א. מענק הביסוס נועד לענות על מטרות אלה:

(1) סיוע למשפחות שנותקו ממקום הישוב שלהן, לבסס עצמן מחדש במקום אחר, זאת תוך התחשבות באורך הזמן שבו התגוררו בישוב.

(2) מענק למיסדי הישוב העברי בפתחת רפיח ובסיני.

(3) להוות תמריץ להשארות בישוב המשך הזמן המירבי עד למועד הפינוי.

ב. המענק המוצע מבוסס על שיטת הניקוד אשר נותנת ביטוי לשלושה מרכיבים והם: ותק למשפחה, גודל משפחה וגיל.

ג. כל נקודה תהא שוות ערך לסך 5739 שקל ליום 1.8.79 צמוד לתוספות היוקר.

ד. לרווקים ינתן עבור כל שנת ותק ערך של מחצית הניקוד שנקבע למשפחה.

ותק למשפחה

לכל שנת שהייה בפתחה עד היום הקובע-	1 נקודה
עבור השנה הראשונה לאחר היום הקובע-	1,1/4 נקודה
עבור השנה השניה לאחר היום הקובע-	1½ נקודה
עבור השנה השלישית לאחר היום הקובע-	2½ נקודות

למתיישבים המייסדים עבור השנה הראשונה לקיום הישוב-	1 נקודה
למתיישבים הפתחה או בסיני בשנים 1971, 1972 ו- 1973	2½ נקודות למשפחה בגין כל אחת מהשנים

גודל משפחה

בודד	1 נקודה
זוג נשוי	2 נקודות
ילד ראשון	1 נקודה
ילד שני	½ נקודה
כל בן משפחה נוסף	1/4 נקודה.

גיל

מעל גיל 35 ועד גיל 45	1 נקודה
מעל גיל 45	1 נקודה

ניקוד נוסף

מתיישב העובר להתיישבות חקלאית קיימת	1 נקודה למשפחה
מתיישב העובר להתיישבות חקלאית חדשה	2 נקודות למשפחה
מתיישבים המתגוררים בקרוונים או בבטונאדה בכל תקופת שהותם בפתחה	1 נקודה למשפחה

מענק למתיישבים בישוב חקלאי

למתיישב הממשיך בחקלאות במקום ישובו החדש ייינתן מענק בסך 40,000 שקלים למשפחה בערך של 1.8.79.

4. הוצאות העברה

א. לכיסוי הוצאות ההעברה של משפחת המתיישב, ינתן סכום אחיד של 5,000 שקלים עבור הוצאות שונות הקשורות להעתקת המשפחה מפתחת רפיח ומסיני.

ב. הוצאות העברה מעבר לסך הנ"ל תשולמנה רק על פי קבלות להוצאות שהוצאתן תאושר מראש.

5. אובדן הכנסות

מתיישב שישאר בישובו לאחר יום 1.9.1981 יהא זכאי לפיצוי בגין אובדן הכנסה בסך 31,500 שקלים ליום 1.9.1979. סכומים אלה יחושבו ללא ניכוי.

מתיישב שיתפנה לפני יום 1.9.1981 יהיה זכאי ל- 75% מהסכום הנ"ל.

6. פרעון חובות.

א. מהתשלום לו יהא זכאי המתיישב בהתאם למסמך זה יופחתו כל חובות המתיישב בגין התיישבותו במושב בפתחת רפיח או בגין חובותיו לאגודה, למוסדות בנקאיים שונים ולהסתדרות הציונית העולמית (חטיבת ההתיישבות), הן חובותיו האישיים והן חובותיו בגין חלקי בתשתית ובבניני הציבור שהם רכוש האגודה כנזכר בסעיף 2.

ב. כל חובות המתיישב, בגין השקעות שבוצעו במשק הן להסתדרות הציונית העולמית והן למשרד החקלאות, יוצמדו למדד המחירים לצרכן החל מ- 1.8.80.

ג. לגבי חובות שניתן לגרום- חלקם או כולם- לא תעשה הפחתה כאמור, חלקה או כולה; וזאת בכפוף לכללים הנהוגים אצל כל אחד מבעלי החוב האמורים.

ד. חובו השוטף של המתיישב כמפורט באישור האגודה, יקוזז מסכום המקדמה במעמד החתימה של המתיישב על הסכם הפינוי ויועבר ע"י הממשלה לאגודה, כנגד התחייבות בכתב של האגודה לזכות חשבונו של החבר בסכום האמור, ולהקטין את הובה למוסדות בנקאיים בסכום האמור.

7. <u>הצמדה</u>

א. הסכום האמור במסמך זה, למעט הסכום הנזכר בסעיף 1 יהיה צמוד למדד המחירים לצרכן המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה וכן למעט סעיף 3 ג' (סעיף הניקוד הצמוד לתוספות היוקר).

ב. הסכום האמור בסעיף 1 למסמך זה, יהיה צמוד למדד תשומות הבניה המתפרסם מידי פעם ע"י הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

ג. הפרשי ההצמדה יחושבו לפי שיעור העליה של המדד, מן המדד שפורסם סמוך לפני 1.8.79 עד המדד שפורסם סמוך לפני מועד התשלום בפועל. (למעט סעיף פרעון חובות 6-ב')

8. <u>מקדמה</u>

א. על חשבון הסכום האמור במסמך זה תשולם לכל מתיישב, לאחר חתימתו על הסכם פינוי, על נספחיו ובכפוף לאמור בו, מקדמות מדי פעם, בהתאם להחלטת ראש מינהלת הפינוי ובתאום עם הארגון.

ב. היתרה עד למלוא סכום התשלום בניכוי החובות והניכויים הכל כמפורט במסמך זה, תנתן למתיישב במועד פינוי הפתחה על ידו, ולא יאוחר מתאריך 31.3.82.

ג. למתיישבים המיוצגים על ידי עורכי דין- ישולמו התשלומים האמורים בסעיף זה לעורכי הדין המייצגים את המתיישבים כנגד הצגת יפוי כח.

ד. סכומי המקדמות ינוכו מהסכום הסופי בערכם הריאלי.

9. <u>שונות</u>

א. במסמך זה לא הוסדרו תנאי ההתיישבות מחדש של אגודות המתפנות במרוכז למקום התיישבותן חדש.

ב. מסמך העקרונות אינו דן בנכסים עסקיים שאינם חקלאיים. על אלה יחולו הכללים שהחיל משרד השיכון על עסקים בימית ובאופירה.

ג. האמור במסמך זה מבוסס על הנחה כי מסמכי האגודה מנוהלים וערוכים כדין, וכי עד למועד הפינוי תערך התחשבנות סופית בין האגודה לחברים והחברים יחוייבו בכל חובות האגודה, בהתאם להנחיות ברית פיקוח.

ד. משרד החקלאות יסייע למתיישבים בעלי מכסות ייצור קבלת מכסות ייצור דומות במקום יישובם החדש במידה והדבר ניתן עפ"י דין.

4. ניספח הבהרה

עקרונות לשרמת מרכיבי המשק החקלאי בפיתחת רפיח.

נכון ל- 1.8.79

טיפוס 20 דונם

בית מגוריים 68 מ"ר (11.500 מ"ר)=		782,000
2 דונם וונלו (זכוכית) (פחת 7% לשנה)		1,860,000
1 דונם פלסטיק (פחות 10% לשנה)		200,000
גינון ופיתוח מ.	מ-	6,000 ל"י
מקרר סטנדרטי 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% לשנה מבנה מבודד 7% לשנה)		145,000
מחסן אריזה סטנדרטי + מישטח מקרר סה"כ 84 מ"ר =	עד	320,000 ל"י
דונם בית רשת+ תאורה (פחת 2% לשנה על הרשת 10% על תאורה)		180,000
5 דונם מטע מתוכנן (עלות) 17.074 לדונם סה"כ		85,370 ל"י
5 דונם טיפטוף 10,000 לדונם = (פחת 10% לשנה)		50,000

טיפוס (ב) - 30 דונם.

בית מגורים 68 מ"ר 11,500 למ"ר =	782,000 ל"י
1 דונם בית זכוכית = (פחת 7% לשנה)	1,000,000 ל"י
גינון משק ותיק	מ- 10,000 ל"י
גינון משק צעיר	מ- 6,000 ל"י
מחסן סטנדרטי 60+ משטחים למקרר	עד- 320,000 ל"י
מקרר 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% לשנה מבנה מבודד 7% לשנה	145,000
2 דונם בית רשת+ תאורה פחת 20% לשנה על רשת פחת 10% לשנה על תאורה	360,000
חשמל+ פיקוד משוער (כפוף לבדיקה סופית) (7% פחת שנתי	100,000 ל"י
5 דונם מטע מתוכנן (עלות) 17.074 ל"י סה"כ	85,370 ל"י

טיפוס ג.- משק שדה.

בית מגורים ממוצע 100 מ"ר 1,150,000 ל"י

גינון ופיתוח חצר מ- 10,000

מחסן 60 מ"ר+ משטח למקרר עד- 320,000

מקרר 28 מ"ק (פחת יחידת קרור 12% שנה

פחת מבנה מבודד 7% לשנה) 145,000

2 דונם בית רשת+ ציוד ותאורה (פחת 20% לשנה על רשת

פחת 10% לשנה על תאורה) 360,000 ל"י

בתים המגורים, הלולים, המחסנים ובתי האריזה יבדקו פרטנית (אחד לאחד) ע"פ

מצבם בזום השומה ע"י השמאי הממשלתי הראשי.

טיפוסי הלולים ותחשיב עלותם ל-1.8.79

לול טיפוס א. סככת פיטום הודיים + ריצפת בטון (200 מ"ר)

טיפוס ב. סככת פיטום הודיים ללא ריצפת בטון (200 מ"ר)

טיפוס ג. סוללות + ריצפת בטון

טיפוס ד. סוללות ללא ריצפת בטון

על מיבנה הסככה חל פחת

ללא ריצפת הבטון חל פחת של 5% לשנה.

	שנה	מחיר	שנה	מחיר
א. מחיר מטר מרובע סככת לול ב-	8.79	140 שקל	8.80	280 שקל
ב. " " " הודים	8.79	" 180	8.80	" 350
ג. " תא למטילות 33 ס"מ	8.79	"11.34	8.80	"33.40
ד. " כוסית הרט מס' 2 תוצרת ארה"ב	8.79	" 4.12	8.80	" 6.40
ה. מאביס להודים 24 מטר	8.79	"3.660	8.80	"6.850
ו. כל מטר נוסף	8.79	" 55	8.80	" 120

לפתח

20+

סיכום ועדת הכספים לענין הפיצויים למתישבי פתחת רפיח

ביום ט' בטבת תשמ"א (16.12.80), החליטה ועדת הכספים למנות ועדת משנה לענין הפיצויים למתישבי פתחת רפיח בהרכב הבא: א. אבטבי (יו"ר), ע. אמוראי, ד. גולומב, פ. גרופר, ע. הדר, י. כהן, א. מלמד וי. פלומין.

ועדת המשנה קיימה 6 ישיבות בהן הופיעו נציגי משרד החקלאות ומשרד האוצר ושמעה נציגי המתישבים ופרקליטיהם וכן השמאי הממשלתי וב"כ אגודת השמאים.

ועדת הכספים אישרה סיכום ועדת המשנה כדלקמן:

הועדה אמצה לה כעקרון מתן שיצוי בסיסי לכל המתקנים תוך מתן תשלום מיוחד לממשיכים בהתישבות חקלאית לסוגיה השונים כמפורט להלן.

הועדה ממליצה לאמץ את עקרונות הפיצוי כפי שנקבעו ב"מסמך העקרונות", בכפוף לשינויים הבאים:

(1) שווי הנחלה הנקיה לא יחושב בסכומי הפיצויים המשתלמים.

(2) לא תעשה כל חקיקה מיוחדת למתן פטור ממסים מעבר לפטורים ו/או הנחות הקיימות כיום.

(3) הסכומים בנכויי שווי הנחלה הנקיה והמסים כאמור ייקראו להלן: "הפיצוי הבסיסי".

(4) במגמה לעודד את המתפנים להמשיך בפעילות התישבותית, מוצע לתת לכל מתפנה אופציה עד 31.3.84 לבחור באחת האפשרויות הבאות:

(א) התישבות באחד הישובים: זיקים, מגן ולכיש. בחר באפשרות זו, יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי והמענק לממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות) כדלקמן:

(1) התישב במגן, יקבל את שווי הנחלה הנקיה שנוכה ממנו במזומן באשר התשתית במשקו החדש תעשה על חשבונו.

(2) התישב בזיקים או בלכיש תבוצע התשתית במשקו החדש ע"י המדינה ועל חשבונה - ובלבד שמהפיצוי המגיע יופחת סכום השווה להפרש שבין שווי הנחלה של משק שדה או העלות בפועל (הנמוך משניהם) לשווי הנחלה הנקיה בהתאם לטיפוס המשק של המתפנה. מתישב שערך הנחלה הנקיה שלו עולה במשקו היקן על העלות בפועל של משקו החדש, יתווסף ההפרש לפיצוי הבסיסי.

(ב) רכישת משק באזור מועדף - כפי שיוגדר ע"י הממשלה. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי:

(1) מלוא המענק של הממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות).

(2) הלוואה עומדת צמודה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתפחות בשיטת הקו הישר) בגובה שווי הנחלה הנקיה שנוכה מהפיצוי המגיע לו.

2/-

(ג) רכישת מסך בכל מסך חקלאי אחר. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי:

(1) מחצית המענק להמריצים בהתישבות כאמור לעיל.

(2) הלוואה עומדת אמורה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתפחתת בשיטת הקו הישר) בגובה 50% משווי הנחלה הנקיה שנוכה מהפיצוי המגיע לו.

(5) בחר מוניישב להזור להתיישבות תוך תקופת האופציה כאמור בסעיף 4 לעיל אך לאחר תום התקופה המאפשרת דחיית מס עפ"י סעיף 96 לפקודת מס הכנסה על פצויים בגין נכסים חקלאים, יקבל הלוואה נוספת כאמור בגובה המס שהוטל עליו בגין אי-מצוי זכות זו, כדין ההלוואה העומדת האמורה לעיל.

(6) סכומי הפיצויים למרכיביהם יטוערכו עפ"י העיקרים שנקבעו במסמך העקרונות (במקום תוספת הצמדה).

(7) סכומי המענקים, ההלוואות והסכומים האחרים הנזכרים בהמלצות אלה, יחושבו בערכם הראלי.

י"ז בטבת תשמ"א
(22.1.81)

מדינת ישראל

משרד האוצר
החשב הכללי

תאריך: כג' שבט תשמ"א
28 יבואר 1981

מספר: 8266-21

518

אל: מר ע. סדן, המנהל הכללי

הנדון: פינוי שלב ב' בסיבי

לאור ההסתייגויות וההערות של משרד התרז להצעתנו אני מציע ליזום בהקדם דיון משותף עם החשב הכללי, היועץ המשפטי של משרדנו, מר י. הדס, הממונה על הנורמליזציה במשרד התרז ותת אלוף דב שאון, יו"ר הועדה הצבאית.

בגלל דחיפות הנושא וחשיבותו, אבקשך ליזום דיון בהקדם האפשרי.

ב ב ר כ ה,

מ. דידמן
ס/החשב הכללי לבכסים

העתק: מר א. רף, החשב הכללי
מר י. הדס, משרד התרז
תא"ל דב שיאון, יו"ר הועדה הצבאית, צה"ל
גב' ת. בן-דוד, לשכת היועץ המשפטי
גב' ב. בן-פורת, אגף החשב הכללי

518 30·1

מועצת הישוב היהודי ביהודה, שומרון ועזה

עפרה, הרי בית-אל 91-000
טל' 02-954441

כ"א בשבט תשמ"א
26.1.81

דחוף ואישי

לכבוד
שר האוצר
מר יורם ארידור
משרד האוצר
ירושלים

הנדון: תכנית לבינוי ביהודה, שומרון וחבל-עזה

שר נכבד,

על מנת לקבוע עובדות ההיישבותיות במהירות ובהיקף שלוח הזמנים מכתיב, באה מועצת ישובי יהודה, שומרון וחבל-עזה (המאגדת בתוכה 41 ישובים) בדברים עם חברת סולל-בונה חברת הבנייה הגדולה בישראל, על מנת שזו תכנה במהירות הגדולה ביותר אלפי דירות ברחבי יש"ע, במסגרת תכנית "בנה-ביתך".

הבחירה נפלה על החברה הנ"ל מתוך הנחה שרק חברה בסדר גודל כסו"ב מסוגלת לבנות בעת ובעונה אחת אלפי דירות בעשרות אתרים.

מועצת יש"ע סיכמה עם סו"ב, בין היתר, שזו תבנה ממקורותיה העצמיים אחוז מסויים של יחידות דיור, בנוסף לדירות המיועדות מראש למשתכנים ספציפיים וזאת בלי להתנות בקבלת התחייבות לרכישת דירות אלה על ידי משרד השיכון.

למוסדות המיישבים ולמועצת יש"ע, נאמר בהסכם, תהיה זכות הכרעה בכל הקשור בקדימויות בנייה ובקביעת אתרי בנייה כולל בנייה במקומות מרוחקים, עדיפויות באיכלוס וכו'.

מחירי הדירות יהיו זולים וברי תחרות בייחס לכל גורם בנייה אחר, והחברה עצמה תשחרר את המשתכן מהנטל הביקרטי הקשור בהשגת המימון הדרוש מהגורמים הממשלתיים, מהמוסדות הבנקאיים ומקורות פרטיים. כמו"כ תעסוק החברה בביצוע הצדדים המשפטיים ובתכנון כללי ומפורט וכו'. כמו"כ התחייבה סו"ב להעסיק קבלני-משנה מהיישובים הקיימים.

על-מנת שהחברה תוכל לממש התחייבויות אלה, ובראש ובראשונה התחלה מיידית של בנייה בעשרות אתרים בעת ובעונה אחת, יש להעמיד את האמצעים הבאים, שכולם בידי ממשלת ישראל:

א. קרקע - מסירת קרקע ביהודה, שומרון וחבל-עזה לרשות המשתכנים במחיר סמלי ולצורכי הבנייה כמפורט לעיל.
ב. מימון - העמדת מקורות המימון להם זכאים המשתכנים במסגרות השונות - ביניהן: בנה-ביתך, בנייה עצמית, אזורי-פיתוח, זוגות צעירים וכו' - לרשות החברה במהירות האפשרית וככל שיידרש.
ג. פישוט וזירוז ההליכים הביקרטיים הכרוכים באישור תכניות הבנייה.
ד. פיתוח השתיתי באתרי הבנייה (פריצת דרכי גישה וכו') שם הם חסרים, או העמדת המימון הדרוש לביצוע התשתית על-ידי החברה.

מועצת הישוב היהודי ביהודה, שומרון ועזה

עפרה, הרי ביח-אל 91-000
טל' 02-954441

מועצת יש"ע סבורה שיש ללכת במהירות המירבית להגשמת התכנית הנ"ל ולגשת מיד לביצועה. תכנית זו מבוססת על מינימום הוצאות ממשלתיות ועשוייה להביא למכסימום התחלות בנייה בזמן קצר.

אנו עומדים לרשותכם במתן הסברים מפורטים להצעה הנ"ל.

בברכה ובכבוד רב,

יוסי משולם - סלעית

יו"ר ועדת ההתיישבות - מועצת
היישוב היהודי ביהודה, שומרון וחבל-עזה.

שר המשפטים

ירושלים, כ' בשבט התשמ"א
25 בינואר 1981

אישי

578

לכבוד
מר יורם אריידור
שר האוצר והתקשורת
משרד האוצר
ירושלים

נכבדי,

הנדון: דיון חוזר בממשלה בענין הפיצויים למפוני פיתחת רפיח במגזר החקלאי

לקראת הדיון בממשלה נתבקשתי להעביר לעיונך חומר מרוכז על נתונים עסקות ושומות של משקים חקלאיים שבוצעו בתקופה האחרונה.

קבלתי חומר זה מהשמאי הממשלתי אשר אליו מועברים הנתונים מהגורמים המוסמכים, ואשר כפי שידוע לך לא שותף בהערכות הסופיות והכוללות אלא בקביעת ערך הבנין בלבד.

אם תעיין ברשימה תמצא למד שהמחירים הכוללים (אף אם ישוערכו) ששולמו עבור יחידות משק שלמות (כולל ציוד) במקומות הטובים ביותר בארץ, נופלים לא במעט מהצעת משרד החקלאות.

זאת ועוד, בישיבת ועדת השרים האחרונה שנתקיימה בנושא זה נאמר כאלו נלקחו משקי מדגם לצרכי החשוב ואלו הם: אמונים, בית עזרא, אוהד, ישע, ניר-חן, גבע כרמל.

בדיקת מכירות שנעשו במושבים עפ"י הטבלאות הרצ"ב, מצביעה ביתר שאת על הפער.

אני מנצל הזדמנות זו כדי לברכך לרגל המנוי הנכבד. כחבר למקצוע מאחל אני לך הצלחה מקרב לב, ובטוחני ששקול דעתך המעמיק והרציני, ומסירותך לנושאים שבטפולך - יעלו אותך ואת הכלכלה על דרך המלך, למרות הזמן הקצר.

בהוקרה
ובכבוד רב,

גבריאל לוי, עו"ד
יועץ בכיר לשר המשפטים

העתק: שר המשפטים, מר משה נסים

הכנסת

ירושלים, י"ז בשבט תשמ"א
22 בינואר 1981

לכבוד
שר האוצר
מר י. ארידור

לכבוד
שר התקלאות
מר א. שרון

518

שרים נכבדים,

הנני מעביר לכם רצ"ב סיכום ועדת הכספים בענין הפיצויים למתישבי פתחת רפיח.

בכבוד רב,

א. קרשנר
מזכיר ועדת הכספים

העתק: היועץ המשפטי לממשלה
מנכ"ל משרד החקלאות
א. סנפירי, אגף התקציבים

לשכת שר האוצר

אל: לשר

מאת: עוזר שר האוצר

שר האוצר ביקשני להעביר אליך את המצ"ב

- ☐ לידיעתך
- ☐ לטיפולך בנדרש
- ☐ לעיונך ולהערותיך
- ☐ השב נא לפונה בהקדם האפשרי
- ☐ הכן נא הצעת תשובה להחתימת השר בהקדם

בברכה ובתודה,

.....
תאריך

אריה שר
עוזר כלכלי לשר

סיכום ועדת הכספים לענין הפיצויים למתישבי פתחת רפיח

ביום ט' בטבת תשמ"א (16.12.80), החליטה ועדת הכספים למנות ועדת משנה לענין הפיצויים למתישבי פתחת רפיח בהרכב הבא: א. אבסבי (יו"ר), ע. אמוראי, ד. גולומב, פ. גרופר, ע. הדר, י. כהן, א. מלמד וי. שלומין.

ועדת המשנה קיימה 6 ישיבות בהן התמנו נציגי משרד החקלאות ומשרד האוצר ושמעה נציגי המתישבים ופרקליטיהם וכן השמאי הממשלתי וב"כ אגודת השמאים.

ועדת הכספים אישרה סיכום ועדת המשנה כדלקמן:

הועדה אמצה לה בעקרון מתן פיצוי בסיסי לכל המתגנים תוך מתן תשלום מיוחד לממשיכים בהתישבות חקלאית לסוגיה השונים כמפורט להלן.

הועדה ממליצה לאמץ את עקרונות הפיצוי כפי שנקבעו ב"מסמך העקרונות", בכפוף לשינויים הבאים:

(1) שווי הנחלה הנקיה לא יחושב בסכומי הפיצויים המשתלמים.

(2) לא תעשה כל חקיקה מיוחדת למתן פטור ממסים מעבר לפטורים ו/או הנחות הקיימות כיום.

(3) הסכומים בנכויי שווי הנחלה הנקיה והמסים כאמור ייקראו להלן: "הפיצוי הבסיסי".

(4) במגמה לעודד את המתגנים להמשיך בפעילות התישבותית, מוצע לתת לכל מתפנה אופציה עד 31.3.84 לבחור באחת האפשרויות הבאות:

(א) התישבות באחד הישובים: זיקים, מגן ולכיש. בחר באפשרות זו, יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי והמענק לממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות) כדלקמן:

(1) התישב במגן, יקבל את שווי הנחלה הנקיה שנובה ממנו במזומן כאשר התשתית במשקו החדש תעשה על חשבונו.

(2) התישב בזיקים או בלכיש תבוצע התשתית במשקו החדש ע"י המדינה ועל חשבונה - ובלבד שמהפיצוי המגיע יופחת סכום השווה להפרש שבין שווי הנחלה של משק שדה או העלות בפועל (הנמוך משניהם) לשווי הנחלה הנקיה בהתאם לטיפוס המשק של המתפנה. מתישב שערך הנחלה הנקיה שלו עולה במשקו היקן על העלות בפועל של משקו החדש, יתווסף ההפרש לפיצוי הבסיסי.

(ב) רכישת משק באזור מועדף - כפי שיוגדר ע"י הממשלה. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי:

(1) מלוא המענק של הממשיכים בחקלאות (עפ"י מסמך העקרונות).

(2) הלוואה עומדת צמודה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתפחתת בשיטת הקו הישר) בגובה שווי הנחלה הנקיה שנובה מהפיצוי המגיע לו.

2/-

(ג) רכישת מפעל בכל מקום חקלאי אחר. בחר באפשרות זו יקבל בנוסף לפיצוי הבסיסי:

(1) מחצית המענק לממשיכים בהתישבות כאמור לעיל.

(2) הלוואה עומדת צמודה לתקופה של 3 - 7 שנים (מתפחתת בסיסית הקו היקר) בגובה 50% מסווי הנחלה הנעיה שנוכה מהפיצוי המגיע לו.

(5) בחר מוניישב לחזור להתיישבות תוך תקופת האופציה כאמור בסעיף 4 לעיל אך לאחר תום התקופה המאפשרת דחיית מס עפ"י סעיף 96 לפקודת מס הכנסה על פצויים בגין נכסים חקלאיים, יקבל הלוואה נוספת כאמור בגובה המס שהוטל עליו בגין אי-מצוי זכות זו, כדין ההלוואה העומדת האמורה לעיל.

(6) סכומי הפיצויים למרביביהם יטוערכו עפ"י העיקרים שנקבעו במסמך העקרונות (במקום תוספת הצמדה).

(7) סכומי המענקים, ההלוואות והסכומים האחרים הנזכרים בהמלצות אלה, יחושבו בערכם הראלי.

י"ז בשבט תשמ"א
(22.1.81)

21 בדצמבר 1980

יד' בטבת תשמ"א

5/8

לכבוד
ח"כ הילל זיידל
הכנסת

מאשר בתודה את קבלת מכתבך מיום 8 בדצמבר 1980, בנושא פיצויים למפוני רפיח כחסכון צמוד. ההצעה ראויה לשיקול ונלמד זאת.

ב ב ר כ ה,

יגאל הורביץ

יום רביעי כ"ז
אב תשמ"ט
15 בינואר 1989

לכבוד
מר מיכאל יעקבי
מכבים

אחר הפגישה אתך מכתב מאיר מיום 8 בינואר 1989, בדבר מינויו המבורך לתפקיד ראש המועצה. הנני מברך לתפקיד רב חשוב זה.

בברכה,

יעקב מרגלית

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
ת.ד. 92 ירושלים

ירושלים, ב' בטבת תשמ"א
9 בדצמבר 1980

518

לכבוד
ראש הממשלה
מר מנחם בגין
משרד ראש הממשלה
ירושלים

אדוני ראש הממשלה,

אני מרשה לעצמי לשטח בפניך מהרהורי ליבי אודות בעיות שאינן נותנות לי מנוח, הנוגעות ליישוב יהודה ושומרון.

בשלוש השנים האחרונות חלה תנופת התיישבות ללא תקדים כמעט בהסטוריה הציונית: כ-150 נקודות יישוב הוקמו ומוקמות בכל חלקי ארץ ישראל, מהם 36 יישובים ביהודה ושומרון (לא כולל בקעת הירדן), דבר ששינה כליל את מפת ארץ ישראל. וכשאנו עוברים בלילות בדרכי יהודה ושומרון ועינינו רואות את שרשרת האורות של יישובים עבריים חדשים, במקומות שהיות חשוכים לחלוטין עד לפני מספר שנים - מתרחב הלב ורב הסיפוק.

יישובים אלה שהוקמו במאמצים רבים, המאוכלסים במיטב הנוער הלאומי העברי, חלוצי שנות ה-70 וה-80 - ישתרשו באדמת המולדת לנצח נצחים ויהיו תמיד לגאוות כולנו ולמשוש ליבנו.

עם זאת, כבוד ראש הממשלה, הוקמו 45 היישובים ביהודה ושומרון בהיקף מצומצם וכמעט ללא אמצעי תעסוקה ופרנסה, עקב הצורך לקבוע במהירות עובדות רבות ככל האפשר בשטח, למרות המשאבים המוגבלים. כדי לאפשר לנקודות יישוב אלו לתפקד כיישובים לכל דבר, חובה עלינו לבצע בדחיפות מספר פעולות חיוניות, בקצב מהיר ככל האפשר:

1. בין היישובים שהקימונו ביהודה ושומרון מצויים יישובים קטנים עם אוכלוסייה דלה, מחמת מחסור ביחידות דיור, דבר המונע מאיתנו ליישב אלפי משפחות המבקשות היום להתיישב באזורים אלה.
עלינו לפעול במהירות לכך שבכל יישוב יהיו לפחות 60 יחידות דיור זמניות.
הקמת יחידות דיור זמניות הינה מהירה ביותר ונמשכת חודשים ספורים, לעומת משך הזמן הארוך (בין שנה וחצי לשנתיים) הדרוש לבניית יחידות דיור קבועות.
מעבר למינימום של 60 יחידות דיור זמניות בכל יישוב, יש להתחיל בכל מקום בו הדבר מתאפשר בבניית קבע, המבוצעת ע"י משרד הבינוי והשיכון - אם בשיטת "בנה ביתך" ואם בשיטות אחרות.
להשגת מטרה זו דרושה תוספת של 430 יחידות דיור זמניות ביהודה ושומרון.
לפי כ-150 אלף שקל ליחידת דיור, יהיה הסכום הדרוש לכך כ-64 מיליון שקלים.

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
ת.ד. 92 ירושלים

ירושלים, ב' בטבת תשמ"א
9 בדצמבר 1980

2. היישובים שהקמנו ביהודה ושומרון אינם יכולים לשמש כמקומות לינה בלבד, ועלינו לדאוג שכולם יתפקדו כיישובים רגילים לכל דבר. קשה מאד יהיה להמשיך במצב בו כל בוקר ייאלצו הגברים לנדוד למרחקים לצורך פרנסתם, כאשר ביישובים נותרים במשך היום נשים וילדים.

על כן עלינו להיערך כך שעוד בשנה זו - לפחות מחצית האוכלוסייה בכל יישוב תמצא פרנסתה ביישוב עצמו.

כדי להשיג מטרה זו דרושה תוספת של כ-420 פתרונות תעסוקה מקומיים.

עלותה של תוספת זו מגיעה לכ-63 מיליון שקל.

3. במסגרת תקציב השנה הבאה עלינו לטובה, יש להקים לפחות 10 יישובים חדשים ביהודה ושומרון, חבל עזה, רמת הגולן ובקעת הירדן. מדובר ביישובים שעל הקמת חלק מהם החליטה הממשלה בזמנו, אך עד כה לא ניתן היה להקימם מחוסר תקציב. הקמתם של יתר היישובים מצוייה בדיון.

עלות הקמתו של יישוב חדש בשלביו הראשונים מגיעה לכ-15 מיליון שקל. בסך הכל, איפוא, דרושה למטרה זו תוספת תקציב של כ-150 מיליון שקל.

לפיכך, כבוד ראש הממשלה, בסך הכל מסתכם התקציב המיוחד הנדרש, כלהלן:

1. <u>430 יחידות דיור זמניות</u> (להשלמת 60 יחידות דיור בכל יישוב)
מאחר שבאמצעות התקציב הרגיל יש ביכולתנו להקים בשנה הבאה רק כ-130 יחידות דיור זמניות, דרושה תוספת תקציב מיוחד כלהלן -

<u>300 יחידות דיור x 150,000 שקל - 45 מיליון שקל.</u>

2. <u>420 פתרונות תעסוקה</u> (להשלמת כמחצית פתרונות תעסוקה בכל יישוב)
מאחר שבאמצעות התקציב הרגיל יש ביכולתנו להקצות בשנה הבאה רק כ-170 פתרונות תעסוקה, דרושה תוספת תקציב מיוחד כלהלן -

<u>250 פתרונות תעסוקה x 170,000 שקל - 42.5 מיליון שקל.</u>

ההסתדרות הציונית / חטיבת ההתישבות
ת.ד. 92 ירושלים

ירושלים, ב' בטבת תשמ"א
9 בדצמבר 1980

3. הקמת 10 יישובים חדשים
מאחר שבשנה הנוכחית כבר התחייבנו להקים 5 יישובים חדשים על חשבון תקציב השנה הבאה, לא נוכל להפריש מהתקציב הרגיל כל סכום שהוא למטרה זו.
אם לא יוקצו כספים נוספים לכך, לא נוכל להפסיק הקמתם של יישובים חדשים במקומות חיוניים למדינה, והדבר יפגע קשה בתיפקוד היישובים שהקמנו, כי מהם נצטרך לקצץ.

לפיכך התקציב הנוסף הדרוש להקמת היישובים -

10 יישובים חדשים x 15 מיליון שקל - 150 מיליון שקל.

ידועה לי החשיבות והרגישות שמייחס ראש הממשלה ליישוב ארץ ישראל בכלל וליו"ש בפרט. כדי להשיג מטרה זו יש לחזק בהקדם את היישובים ביהודה ושומרון ע"י תוספת אוכלוסייה ואספקת אמצעי תעסוקה ופרנסה מקומיים, ולא נוכל להמתין להפעלת התקציב החדש לשנה הבאה. עלינו להזמין מיד את יחידות הדיור המבוקשות, שכן גם אם תבוצע ההזמנה עכשיו, ניתן יהיה לקבלה רק בסביבות חודש מאי 1981.
אי לכך, אנו זקוקים מיידית לכ- 30% מהסכום המבוקש במזומן, על חשבון ההזמנה.

לאור האמור לעיל, אודה לך מאד כבוד ראש הממשלה אם תואיל לזמן בהקדם ללשכתך את שר האוצר, את יו"ר ועדת השרים להתיישבות ואת החתום מטה, לשיחה, לשם קביעת מדיניות ברורה בדבר חיזוק ההתיישבות היהודית ביהודה ושומרון.

לסיום, יורשה לי לקבוע: בוצעו פעולות חשובות ונקבעו עובדות חיוניות ביותר, תוך זמן כה קצר יחסית - בהתיישבות בכלל ובאזורים אלה בפרט. צו השעה מחייב לחזק עתה את היישובים שהקמנו, לאפשר להם תיפקוד קהילתי ומישקי כאחד.

אנו יכולים להיות גאים בנוער שכזה, החדור תודעה לאומית צרופה עד עמקי נפשו, ומוכן לשם כך לעזוב בתים חמים ונוחים ולהתיישב במקומות החיוניים למדינת ישראל.

אודה, איפוא, לאדוני, אם כבודו יקבע את הפגישה המבוקשת בהקדם האפשרי.

ב ב ר כ ה ,

מתתיהו דרובלס
ראש החטיבה להתיישבות

נספח מס' 1

ריכוז הכספים הדרושים לחיזוק ופיתוח ההתיישבות ביהודה ושומרון

מהות הפעולה	מס" יחידות דרושות	עלות ליחידה באלפי שקלים	סך הכל - במיליוני שקלים	אפשרי להקצאה מהתקציב הרגיל - במיליוני שקלים	דרוש תקציב מיוחד נוסף (במיליוני שקלים)
1. יחידות דיור זמניות (להשלמת 60 יחידות דיור בכל יישוב)	430	150	64.5	19.5	45.0
2. פתרונות תעסוקה (להשלמת כמחצית פתרונות תעסוקה בכל יישוב)	420	170	71.4	28.9	42.5
3. הקמת יישובים חדשים	10	15000	150.0	-	150.0
סך הכל דרוש תקציב מיוחד נוסף					237.5

נספח מס 2

השלמת הדיור והתעסוקה בישובי השומרון

הישוב	חסר יחידות דיור להשלמת 60 יחידות
בית אריה	30
בית-חורון	-
דותן	20
נוה צוף (חלמיש)(מעל 60)	25
אלון מורה	40
מתתיהו	בבנית משרד השיכון
מעלה-שומרון	בבנית משרד השיכון
סלעית	בבנית משרד השיכון
מעלה נחל (נחל חומש)	26
יקיר (קרני-שומרון ד')	10
קדומים	-
שבי-שומרון	6
תפוח	16
תקוע	20
כפר-אדומים	15
מצפה-יריחו	18
ורד-יריחו	30
שילה	20
בית-אל	-
חדשה	51
רימונים	34
כוכב-השחר	27
ריחן ב' (חיננית)	20
ריחן ה'	20
	430

נספח מס' 3

10 יישובים חדשים להקמה

1. תקוע ב'	- קיימת החלטת ועדת שרים לבטחון - טרם אושר פורמלית לביצוע בועדת שרים להתישבות.
2. מכמש	- " " " " " " " "
3. מצפה גוברין	- " " " " " " " "
4. יבנק	- קיימות כל ההחלטות - במקום מאחז נח"ל - דרוש תקציב לבינוי
5. נעמה	- " " " " " " " " " "
6. זיקים א'	- קיימות כל ההחלטות - טרם בוצע
7. אלמוג ב'	- " " " " "
8. כפ"ת ב' (רמת הגולן)	- קיימות החלטות על מיקום אחר שלא יכלו להתבצע
9. שבי-שומרון ב'	- טרם קיימות החלטות
10. ישוב נוסף בשומרון	- טרם קיימות החלטות

הכנסת

8.12.1980

חבר הכנסת

הלל זיידל

לכבוד

שר האוצר - מר יגאל הורביץ

שר המשפטים - מר משה ניסים

שר התקלאות - מר אריאל שרון

א.נ.,

בקשר לויכוח הצבורי הסוער שהתעורר על גובה הפיצויים שיש לשלם למפוני פתחת רפיח, ברצוני להציע - תמישים אחוז מסכום הפיצויים ינתנו לא במזומן, אלא כתסכון צמוד לתקופה של 5-10 שנים (בהתאם לגיל).

הצעה זו, אם תתקבל, לא רק שתקטין את הוצאות המדינה ותבטיח את ערך הכסף שינתן למפונים לזמן יותר ארוך - אלא גם תפחית את חוד הויכוח הצבורי על גובה הפיצויים האלה.

בכבוד רב,

הלל זיידל

מדינת

(מס.מ.מ)

מדי מדינת

מדי ירושלים

לכבוד

מר מאיר — מר יעקב מרגלית

מר מרדכי — מר מנה בוסו

מר מנחם — מר אריאל מרון

א.נ.,

בשם הרבנים הנכבדים מדבר מנחם מר אבא מרגליות מרב רוטה הנכבד בחנו מסמך, בדברי הנאיר — מרדכי אחר-מכבה מרגליות יקבל יום בחרבן. אבא מ בחנו; מכן הגיבו מר מ-מ מרב (בחנוכה תרפ).

נעבר יד, אם מנכון, יש לנו מנכון-אם מראמרם מרגלה הנכבדים אם מדי מכון מרגל מכתבים לדבר ירחם אדון — אינו כמו מנהרם אם מדי מרבנים הנכבדים מר מרגליות מאיר.

בכבוד רב,

מדי ירושלים

א'טבת תשמ"א
8 בדצמבר, 1980
578

לכבוד
ח"כ עדי אמוראי
ה כ נ ס ת

למכתבך מיום 16.11.80.

רצ"ב תשובה למכתבך הנ"ל כפי שהוכנה על ידי
אגף התקציבים.

ב ב ר כ ה ,

אריה שר
ע/ז כלכלי לשר

16.11.80

הכנסת

חבר הכנסת

עדי אמוראי

לכבוד
שר האוצר
יגאל הורוביץ

א.נ.,

הגיעה לידי ידיעה לפיה יזמה הממשלה בניית מספר שכונות מגורים לאנשי צבא הקבע מעבר לקו הירוק, ובתוכם הישוב קרני שומרון ג'.

ביצוע שלב א' של הישוב האמור, המצוי צפונית-מזרחית מכפר סבא על קו קלקיליה עזון - הוצע למספר קבלנים ללא מכרז כמקובל. רישום המשתכנים אמור להתבצע דרך צבא הקבע, אך הממשלה הציעה לבונים התחיבות לרכישת הדירות למקרה שלא יצליחו למכור כל הכמות בישוב.

גם הקצאת הקרקע תהיה עפ"י חישוב "ערך השארית", כפי שנוכחתי עצמי מטיוטאת הסכם שהוצא לאחד הקבלנים. פירושו של דבר שערך הקרקע יחושב ע"י ניכוי הוצאות הבניה בתוספת % רווח מקובל ממחיר המכירה. ע"פ חישובי היזמים עצמם שארית זו תהיה נמוכה ואף שלילית בשנים הראשונות, כלומר בשלבי הבניה הראשונים של התפתחות הישוב.

אבקש מכבוד השר להשיב לי במישרין אם הוא אינו רואה בנוהלים המנויים לעיל פגיעה בסדר הציבורי ובזבוז כספי ציבור ומה בדעתו לעשות כדי למנוע ביצוע תכנית זו.

בברכה,

ע. אמוראי

עותק: מבקר המדינה ד"ר נבנצל

06.11.31

מכתב

דבר

מר מאיר

דוד בן גוריון

א.ב.,

מרגע בלי דבר דבר דבר מבטחו בדרך אבר
בדרך בדרך תבור אבן מבע אבר לר מרע, נחרב
מ"מ ארב ארמון ב'.

בדרך בלב א' מר מדרב מאבר, מבטר בדרבן-
בדרבן אבר אבן מר מר מדבדבן מרר – מבע דבר
מבדרב דבן אבר בבדרב. מבדרב מאמבדרב אבר בחבבן
לבן אבן מבע, מר מבמדבן מבלן בדרבן מאמרבן דבדבן
מרבבן דבבן בבן בבדבר דבבר מר מבבן ארבב.

מר מבבן מרבע מבבן בבלי מבבר "לבר מאמרבן",
בבר מרבבר אבר מרבבן מבב מבבן מבבר מבדרב.
מרבבר מבבר אבר מרבע בבבב בלי אבבר מבבבן
מבבן מרבבן ב מבבן בבבר מבבר מבבבן. ב"ב מבבבר
מבבבן אבבן מר מבבן מר מבבן מרבבן בבבן מבבבן בבבבן
מבבבבן, מבבר מבבר מבבן מבבבבן מר מבבבבן מבבבן.

מבע מבבן בבר מבבר בבבבר מר מבבבר מר מבבבר מבבן
מבבבבן מבבבן מבבר מבבר מבבר מבבבר מבבר מבבר
מבבבר מבבבר מבבבר מבבבר מבבבר מבבבר מבבבר מר.

מבבבן,

ב. בן גוריון

מבבן: מבבר מבבבן ר"מ מבבר

כא' בתשרי התשמ"א
1 באוקטובר 1980

518

לכבוד
מר אהרן בפן
בני מוריעים -
אגודה להתיישבות
רח' באולה 47
תל-אביב

מר בפן הנכבד,

שר האוצר מודה לך מאוד עבור המכתב שהואלת לשלוח לו בענין התישבות באזור מודיעים.

אנו מכירים היטב את הבעיה של גרעיני התיישבות שמתינים ליישובם ולמרות המאמץ הכספי וההתיישבותי העצום שנעשה עתה בכל חלקי ארץ ישראל, אין כל אפשרות לבצע את כל התוכניות.

ידוע לך היטב, שלא אנו קובעים את סדרי העדיפות לגבי היישובים החדשים ואם כוונת מכתבך היא שמשרד האוצר יקציב סכומי כסף נוספים מעל למה שנקבע בתקציב המדינה - צר לנו, אבל אין לנו כל אפשרות לעשות זאת.

אני יודע שתשובה זו לא תספק לא אותך ולא את החברים, אבל המגבלות התקציביות החמורות הקיימות מונעות בעדנו - מלבצע פרוייקטים חיוניים ביותר.

בברכה וכל טוב

חיים חכם
עוזר השר

/בז

818

טז' בתשרי תשמ"א
26 בספטמבר 1980

518

לכבוד
מר אורי מרום
מנהל האגף לתקציב ותכנון
משרד החינוך והתרבות

א.ג.נ,

תודה על ששלחת לי דו"ח הבניים של הועדה הבינמשרדית לישובים מעבר לקו הירוק.

בקשתי מאגף התקציבים ללמוד את הדו"ח ולהעביר אלי הערותיהם, לקראת קביעת מדיניות הממשלה בנושא זה.

אנא מסור תודתי ליו"ר הועדה מר ג. אפלבום ולכל חברי הועדה על עבודתם המקיפה ומאירת העיניים.

בכבוד רב

יעקב נאמן

"EFRAT" Cooperative Association for Development and Settlement L.T.D.

אפרת
אגודה שיתופית לפיתוח
ולהתישבות בע"מ
גוש עציון

תאריך
כ"א באלול תש"מ
2 בספטמבר 1980

578

לכבוד
מר חיים חכם
עוזר שר האוצר
משרד האוצר
ירושלים

28.10.80

לידידי חיים שלום רב,

לסיכום הרשה נא לי להעלות על הכתב את הנקודות עבורן בקשנו את עזרת השר וקבלנו הבטחתו לסייע בכך.

1. השר ישוחח עם שר הבינוי והשיכון בדבר הגדלת התקציב המוקצב לתשתית לאפרת במסגרת תקציבו לשנה הנוכחית.

2. השר ידאג להגדלת התקציב לתשתית עבור אפרת לשנת הכספים הבאה (החל מ- 1.4.81).

3. השר ישוחח עם השר אריאל שרון למען יגרום הלה להעברת המשבצת של אפרת לרשות אגודתנו בחכירה בתנאים וכמקובל לגבי משבצות המועברות לישובים שיתופיים לחטיבת ההתישבות של ההסתדרות הציונית.

למותר להדגיש בפניך את חשיבות הנ"ל ובטוחני כי תעשה ככל האפשר למילוי מבוקשנו.

בברכה

שלך בהוקרה ובידידות,

משה מושקוביץ

המשרד: ירושלים, רח' אלחריזי 8, ת.ד. 7447, טל. 662568 Office: Jerusalem, 8 Elchariši str. tel. 662568, P.O.B. 7447

[illegible]

BENEI MODI'IM - SETTLEMENT ASSOCIATION • בני מודיעים - אגודה להתיישבות
Tel Aviv, 47 Geula St., P.O.B. 16091 ת. ד. Tel. 650467 ,טל. 47 ,תל־אביב, רח' גאולה

22.8.80

לכבוד
שרה אנר
מר יגאל הורביץ
משרד האוצר
ירושלים

שר נכבד,

ראמר שקיבלתי את דבריך במכתב הקודם, כפי שהבטחתו
בשיחות בהלוטתי לפנות אליך - שמאז מאמץ עבודתו הישראלי.

אבל אתנו אשר הוקמה לפני מלחמה משנתיים הגיבה
לעצמה מטרה - לישם את תביעה במבצע התיחסות שלא
הכי יהודה, באיזור מוכיים - בין אם בגדר הנה שהקו
הירוק ובין אם בעיבוי השני.
ישלנו כ 600 תביעים ועמיתים מכל בני הקשת החברתית
בארץ - קבוצי נהל בנים אנשי מקצועות חפשיים, מנהלים,
עצמאיים ארכיטקטים מנהלי עבודה קבוצתית יש בינינו
בעלי מפעלים המעוניים להקים מפעלים חדשים, אלו
להרחיב את מפעליהם לאיזור החדש.
כל שהקשתנו הוא - משבצת קרקעית ומשאבת בסיסית
דרושים - בישוב, מים, חשמל ועזרה בפיתוח. מי
שהבטיח לנו יודע בעמנו, כי הוא יכולים להודיע
לפני שנתיים ומאמצינו הוא, ללוות סיוע, למעלה מעלון
נתני לי.

BENEI MODI'IM - SETTLEMENT ASSOCIATION • בני מודיעים - אגודה להתיישבות
Tel Aviv, 47 Geula St., P.O.B. 16091 ת. ד. Tel. 650467 .טל .47 תל־אביב, רח' גאולה

איננו קבלנים - אך יש בינינו רבים - בעבודת יפה ובבנין.
איננו שייכים לתנועה התיישבותית. אך בעת האחרונה
סכמנו עם "בני בית" על הצטרפותנו אליהם
לצורך הקמת תנועה מיושבת על-פוליטית במסגרתם.

בהמשכנו עם המסורת והאישה הישוניים - לשבת רוחם של
הישוב, של ההקלות, מאני דרבנס ועוד - הסכמנו
לא עסנית - עירונית, כפרית, קהילתית - כדי
שנוכל לקיים מבנות ישראלה של אדם ישראל.
יש לנו עמיתים מגוון - ארהב, דרום אפריקה, אנגליה ועוד,
בדם ישראלים תצרים ומלים ברכת. יש בנו כמה
נימוסים ואנשי יצמה ובכלם - אולם אריאלי שבניו ילדים
את אלוף אלדי פר שבפרטיזנים אלוה (מוי) מישראל שהם
שהיה יוד בנות התכנון של מרכבית, ישראל בכנית התעשיין
דב ספקטור, ראש המועצה המקומית של סביון טובייה
לשם ועוד רבים אחרים. עם הרכתה של ממשלת
ישראל - מה אמתנו יכולים יהדים" סכ מליון דולר.
אינה. דב פטישי, המפתח יצמה משנו, בסיוע עדן אמנון בלוכנבנב
מבני אמנו בקשר והפיע לנו אמת באספתינו הכלית.

בהלום האישי שלי, עוד משנת ה סכ היה הקמת עיר
במודיעים עיר שתאכלס סכ - סט אלף איש. אמנו
נלנים מכלתתינו ובאמצעינו להתחיל במאוד לבנות
את שכונת הבנים של עיר הבאת. יש לנו אל
אלוף ב יסב, שיהם שהלת המנל הבינוי לפיתוח הנושא

BENEI MODI'IM - SETTLEMENT ASSOCIATION • בני מודיעים - אגודה להתיישבות
Tel Aviv, 47 Geula St., P.O.B. 16091 ת. ד. Tel. 650467 תל־אביב, רח' גאולה 47, טל.

כולו, בלבמת קיבוץ. כל זאת - לא למטרות ריווח אלא למען ציונות משמעה, אלא מלבד זאת לא נשתתפה אף בעניים.

בחצר האמרון שלנו לחברים אמרתי, כי אני אישית פסקתי מלהאמין בכך שהממשלה הנוכחית, בהרכב הנוכחי תיענה לשבוקשנו. אשמח להיות מוכיח הקן-אמונה ובגאי בעינוכה ואף בידכם לעשות-כן - תבורכו. אלא לדבר, כי תגבה אנו המשבבת, בכל דרך שהיא. אף המדינה מתקשה בנושא התשתית - ייתכן מאוד שאנו נמצא את הדרכים לטפל אף בבעיה זו. אך הדיבר שבמינים יתחילו לנוע.

אינני מבקש מאתך בתור נספח לפנות אליך - היה לנו אתה לפני כן, לשאת מיצוה. אלא אתה נכון לבוא - נא הוצינו בחיצר ונתאם את הפרטים הבאים: - בעיה יבה נגיעת שלנו, עיבוד התפרנס הלוקלי של הנושא גילם הנפגעים, ~~[illegible]~~ אל- ידנו, וכל השאר. אינני רואה שום סיבה, מדוע תוך שנה אמת לא נקים 300 - 400 אשקולות, בהתלה - אם לא יותר מכך.

הרינו מאמין לתשובתך.

בברכה רב
אלדרן נפן

מדינת ישראל

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

518

תאריך: כד' באב תש"ם
6.8.1980

מספר: 56/7/12

לכבוד

מר אוטר כאן

הנדון: סכום דברים בנושא פיתוח מצפה רמון

רצ"ב סיכום דברים בנושא פיתוח מצפה רמון.
הסכום מישיבה בלשכת שר האוצר ביום 20/7/1980.

בברכה

רן הקלאר

שכ/רח

לעשות הערכה בדבר

מדינת ישראל

משרד האוצר
אגף התקציבים
ירושלים

תאריך: כב' באב תשים
4.8.1980

מספר: 36/2/12

518

לכבוד
ועד מושב בית הלל
ד.נ. גליל עליון

הנדון: מכתבכם מה - 18/7/80

ברצוני להודיעכם, כי משרד האוצר מקציב למינהל לבניה כפרית הקצבות לפי נושאים. אין האוצר קובע אלו פרוייקטים יבוצעו.

המינהל לבניה כפרית הוא הקובע סדרי עדיפויות בתקציבים אלה.

ב ב ר כ ה,

ארז ליטן

העתק:
מר י. מרגלית - המינהל לבניה כפרית, משרד השיכון, הקריה, ת"א.
לשכת המנכ"ל - כאן.

שכ/אל

[illegible]

[illegible]

[illegible]

שר האוצר

ירושלים ח' באב תש"ם
21.7.1980
מס' 56/7/12

זכרון דברים

מקום הדיון: לשכת שר האוצר.
תאריך: 20.7.80
הנושא: פיתוח מצפה רמון

נכחו: שר האוצר מר י. מודעי; ח"כ י. ורדימון, ש. כהן, ה. חכט, ש. אבני, צ. וולף
ר. חקלאי.

מר ש. כהן ראש המועצה העלה שלושה נושאים עיקריים לפיתוח מצפה רמון:

1. שלילתו של כביש מפרד מצפה רמון כבר משבת ופיתוח הפרויקט ב 1982 בהקביל להפעלת שדה התעופה.
2. הקמתו של בית ספר תיכון מקיף במצפה רמון.
3. מתן מעמד של עיר מועדפת למצפה רמון.

ח"כ י. ורדימון, ש. אבני, צ. רולף הדגישו את חשיבות הרבה שיש לפרויקטים אלה, אשר יוצריה את הבסיס המאפשר למצפה רמון לקבות מתערכות צה"ל בנגב. הודגש כי ההזדמנות היא הד פעמית, העיתוי והשילוב של פעילות הוא בעל חשיבות עליונה.
העלות המשוערת של הכביש מעל 300 מ' ל עלות בית הספר - כ - 100 מ' ל.
הוצגה האפשרות לבניית שלב ראשון בן 6 כיתות בעלות של כ - 40 מ' ל.

הובהר לנוכחים כי בהקצבה הנוכחי אין תיקצוב לצורך הפרויקטים האמורים.

ס ו כ ם
שר האוצר יזמן דיון בהשתתפות נציגי משרדי הממשלה העוסקים בנושאי הפיתוח, כולל המרד הבטחון לדיון בנושא המטרה למצוא דרך לפתור את הבעיות.

נשמ: רן חקלאי

שב/רח

דרורי ודרורי, עורכי דין ונוטריון
רח' בן־יהודה 13, ת.ד. 2111
DRORI & DRORI, Advocates & Notary
13 Ben-Yehuda St. P.O.B. 2111
TEL. 234615 טלפון

IZHAK DRORI M.A., M.JUR.
MOSHE DRORI LL.B., LL.M.

יצחק דרורי, עורך-דין ונוטריון
משה דרורי עורך-דין

18 מאי 1980

Jerusalem 9.5.80 ב"ה, ירושלים

לכבוד
האלוף דני מט
מתאם הפעולה בשטחים
משרד הבטחון
הקריה
תל - אביב

א.נ.,

לכבוד
פרופ' י. נאמן
מנכ"ל משרד הארצ
יו"ר ועדת המנכלים לשטחים מוחזקים
משרד הארצ
הקריה
ירושלים

א.נ.,

רשום
בלי לפגוע בזכויות
לצרכי פשרה בלבד

הנדון: קרקע חקלאית למעלה אדומים ב'
מכתבי מיום 17.4.80.

1. אף ששלחתי המכתב שבסימוכין בדואר רשום לפני כחודש לא זכיתי לכל מענה ואף לא לאישור על קבלת המכתב.

2. ארדה לכם אם תודיעוני בהקדם מהו הטיפול שנעשה עד כה בנושא ומתי נוזמן בפני ועדת המנכ"לים כדי להשמיע טענותי בעל פה בפניה.

3. אני חוזר על בקשתי במכתבי הקודם (אם עדיין לא בוצעה) לעכב כל צעד בדבר מסירת הקרקע למר רז ולמנוע היווצרות כל עובדות בשטח.

בכבוד רב,

משה דרורי, עו"ד.

[illegible]

[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

דרורי ודרורי, עורכי דין ונוטריון
רח' בן־יהודה 13, ת.ד. 2111
DRORI & DRORI, Advocates & Notary
13 Ben-Yehuda St. P.O.B. 2111
טלפון TEL. 234615

IZHAK DRORI M.A., M.JUR.
MOSHE DRORI LL.B., LL.M.

יצחק דרורי, עורך-דין ונוטריון
משה דרורי עורך-דין

Jerusalem 17/4/80 ירושלים, ב"ה

רשום
בלי לפגוע בזכויות

לכבוד
האלוף דני מט
מתאם הפעולה בשטחים
משרד הבטחון
הקריה
תל-אביב

א.נ.,

לכבוד
עו"ד נאמן
מנכ"ל משרד הארצר
יו"ר ועדת המנכ"לים לשטחים המרחזקים
משרד הארצר
הקריה
ירושלים

א.נ.,

הנדון: **קרקע חקלאית למעלה אדומים ב'**

1. משרדנו מייצג את מעלה אדומים ב', אגודה שיתופית להתיישבות קהילתית בע"מ.

2. מעלה אדומים ב' הינו יישוב קהילתי שאחד מענייניו העיקריים יהיה חקלאות.

3. על פי התכנון של מחלקת ההיתישבות של ההסתדרות הציונית הוקצה ליישוב 120 דונם נטו לעיבוד חקלאי (לאחר שדרישת הסוכנות למשרד הבטחון לקבל 300 דונם נטו ביום 5.4.79 לא התקבלה והוקצו ליישוב 120 דונם בלבד). היישוב הוציא הוצאות כספיות למיפוי שטח זה בנוסף להוצאות שהוצאה מחלקת ההיתישבות לשם בדיקת קרקע.

4. התכנון והקצאת המשבצת ליישוב היו ידועים לרשויות הן במשרד הבטחון והן במשרד החקלאות.

5. על אף התכנון האמור נודע ליישוב מעלה אדומים ב' כי קיימת כוונה להקצות מתוך 120 הדונם הנ"ל, 20 דונם לאדם פרטי - אלי רז - כדי שהלה יקים משחלה במקום. מיד לאחר מכן פנתה האגודה בכתב לממונה על רכוש ממשלתי ונטוש במפקדת יו"ש שלא להקצות השטח לאדם פרטי, כי השטח הוקצה ליישוב, מכתב דומה נכתב ביום 6.4.79 על ידי ההסתדרות הציונית לממונה הנ"ל.

6. למרשנו נודע כי קיים מסמך-הנחה בהחלטה מס' 258/1 של "ועדת המשנה לועדת המנכ"לים להקמת מפעלים" מיום 11.10.79 בנדון.

7. על פי מסמך זה החליט ארחר הגוף - ללא ששמע כלל את נציגי היישוב - לאשר את הקמת המשחלה ולהקצות לאלי רז את המשחלה על פי מפה שצורפה להחלטה.

8. ברם, אין החלטה זו תקפה וזאת בין היתר מהטעמים הבאים:

א. לדברי אחד ממשתפיה, מר נרן מההסתדרות הציונית, הועדה רק החליטה עקרונית לאשר הקמת המשחלה, אך מיקומה המדויק יקבע לאחר מכן. לפיכך הסיכום הכתוב אינו משקף את אשר סוכם בפועל.

ב. ההחלטה שניתנה הינה בניגוד לדעתם של משרד החקלאות וההסתדרות הציונית ויהיה זה בלתי מתקבל על הדעת כי בנושא כזה עדין יוחלט על ידי ועדת משנה בניגוד לדעת המשרד המקצועי והגוף המיישב.

ג. ההחלטה מנוגדת לעיקרי הצדק הטבעי בכך שלא ניתנה למציגי היישוב לקבוע דעתם, להציג עמדתם ולטעון ביחס לענינים ועל כן אין ההחלטה תקפה.

ד. ההחלטה אינה מנומקת ולחילופין אינה סבירה בכך שהדבר היחיד המוזכר בה לשם שלילת הקרקע מהישוב הוא הבטחות ליזם כאשר לא נידון כלל מי המבטיח, מתי הבטיח והאם הוא מוסמך להבטיח.

ה. ההחלטה היא של ועדת משנה ולא של הועדה עצמה ועל כן במקרה חריג וקיצוני כזה, במיוחד שהמטרה המקצועי התנגד וההחלטה מטרתה להעביר הקרקע מישוב לאדם פרטי יש להביא הענין לדיון ולהכרעה בפני מליאת ועדת המנהלים בראשות משרד הארצי.

9. עם מידע זה פניתי לממונה על רכוש ממשלתי נטוש באזור יהודה ושומרון וביקשתי אותו לעכב הטיפול בנדון, עד להחלטת ועדת מנהל"ים הממונה הבטיח בעל פה לעשות כן.

10. מר רז הודיענו כי נחתם עימו מסמך המתיר לו לעלות על הקרקע אך מכל מקום, הממונה הודיע לנו כי מסמך זה אינו מוחלט ועל פי מסמך זה יוכל הוא להעביר את משתלת רז למקום אחר.

11. למען שלום בית קיים הישוב מגעים עם מר רז שבסיומם סוכם כי מר רז מוכן לקבל שטח אחר והחלקה בולה הועבר לישוב.

12. קרקע חליפה - בסמוך לכביש שהיתה האלטרנטיבה הראשונה שהציע מר רז, לא התקבלה על דעת הממונה על רכוש ממשלתי ונטוש ביהודה ושומרון ועל כן הוצעה קרקע חליפה שניה על ידי מר רז באזור התעשיה, המצוי בתחום המועצה בסקרמית מעלה אדומים. נלקח מה-29 ל"ל
קו"ל מ"מ יו"ר המועצה (מר מרכזי לשעות בין) והגיעו לו ל"ל כפי
13. אבקשכם איפוא כדלקמן:

א. להביא הענין לדיון בפני מליאת ועדת המנהל"ים ולאשר לנציגי הישוב להשמיע את טיעוניהם בפני הועדה.

ב. עד למתן החלטה סופית בענין לעכב על צעד לביצוע "ההחלטה" של ועדת המשנה ולא להתרם על כל חוזה חכירה או הרשאה עם מר רז עד להכרעה סופית בנידון. אם אכן המסמך שנחתם עימו הוא חוזה כזה, כי אז נבקשכם להפעיל את הסעיף המאפשר לכם העברת המשתלה למקום אחר כדברי הממונה ועד אז להקפיא כל פעילות בנדון כדי שלא ייווצרו עובדות בשטח, וכן להודות לממונה על רכוש ממשלתי ונטוש במסקדת יהודה ושומרון להקצות למר רז קרקע חליפה.

בכבוד רב,

משה דרורי, עו"ד

שלום!

אולי אפשר לדון

בהזדמנות הקרובה

בברכה:

[illegible]

3.5.88

מאיר [illegible]

אנא דאג להעלות הצעת ההחלטה האמ

מדינת ישראל
האוצר - החשב הכללי

ירושלים, טז' באייר התשמ"ח
3 במאי 1988

7515-8(557)

" ר ש ו ם "

לכבוד
הגב' ויקי ומר מיכאל פליישמן
רח' שניים בנובמבר 18
ח י פ ה 35646

א. נ.,

הנדון: תיק מס' 3469/87 בביהמ"ש לתביעות קטנות בחיפה

בהתאם להסכם הפשרה בתיק הנדון הננו ממציאים בזה שיק מס' 006521 ע"ס 664.39 ש"ח, לפי הפרוט הבא:

סכום הפשרה -.650 ש"ח
הפרשי הצמדה וריבית 14.39 ש"ח.

נא לאשר לנו קבלת השיק.

בכבוד רב,

יונה טאובס
אגף החשב הכללי

העתק:הגב' תמר הקר, היועצת המשפטית,משרד האוצר
מר ארנון מילר, פרקליטות מחוז חיפה

הקדמה

הכל מתחיל מנאמר

20.3.88 - ב'

11.13.01.27002007

מנאמר גם סודות מגלה

660.70

אשר יקשור - יגלה.

650 18.3.88 - ג' 650

לחשוב - עוד 2 ימים

מה

35646 - הקישור מושלם מ 2 בבוקר - 18 מינ'

04-668589

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות מחוז חיפה
חיפה

תאריך א בניסן תשמ"ח
20 במרץ 1988

בפניה נא לציין:
פס"ח 1091/87

משרד המשפטים
לשכת היועץ המשפטי
ד א ר נ ב נ ק
24-3-1988
פס' 2018
תיק

לכבוד
החשב הכללי משרד האוצר
קפלן 1 ת.ד. 883
י ר ו ש ל י ם 91000

הנדון: תקנות הוצאה לפועל של פסקי דין נגד המדינה
תיק מס' 3469/87 בבית המשפט לתביעות קטנות
בחיפה (פליישמן מיכאל נ' מדינת ישראל)

הזוכה: פליישמן מיכאל ת.ז. 3005094
פליישמן ויקי ת.ז. 0094720
שניהם מרח' שניים בנובמבר 18,חיפה 35646

תוראת ביצוע פסק דין

ביום 18.3.88 נתן בית משפט השלום בחיפה, בשבתו כבית משפט לתביעות קטנות תוקף להסכם פשרה בתיק הנדון. (הפשרה אושרה ע"י היועץ המשפטי של משרד האוצר, עו"ד תמר הקר).

הסכם הפשרה/פסק הדין רצ"ב.

עליכם לשלם לזוכה שפרטיו בנדון את הסכום של 650 ש"ח (שש מאות וחמישים שקלים חדשים).

להשומת ליבכם שאת הסכום הנ"ל יש לשלם תוך 21 יום מיום מתן פסק הדין, ולא ישא הפרשי הצמדה וריבית. לכן רצוי לשגר במהרה את הסכום הנ"ל לזוכה.

נא לשלוח לנו העתק ו/או תצלום מהוראת התשלום ו/או ממכתב הלוואי.

ב ב ר כ ה,

ארנון מילר
ב/פרקליטות מחוז חיפה

העתקים:
1. עו"ד תמר הקר, משרד האוצר
לשכת היועץ המשפטי, רח' קפלן, ירושלים.
~~8. פליישמן מיכאל רח' שניים בנובמבר 18,חיפה 35646~~

לתיק (הוצאה לפועל)

תיק מס' 3469/87
פלוסמן מיכאל נ' מדינת ישראל
מערכת בתי המשפט

בית משפט ה
ב

מס' תיק 3469/87 מס' הח'

פרוטוקול

רישום פרוטוקולים וסימונים שונים

18.3.88

הדיון: בעלמא

הנאשם: אין הופעה.

הגנה מודיעה לבית המשפט כי הנאשם
הסכים לבוא לדיון עוד - של הדבר
בדיון זה הוגש הנאשם מיכאל מדר על
סכום גדול לבוא ביום - - אם לא
מגיע תוך שבוע יגיש בקשה לדחיית
ולא הנאשם מעמיד.

פסק

ניתן שבתור הסכים בקשה ל
דיון לדיון של פסק

18.3.88

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות מחוז חיפה

חיפה

תאריך 15.3.88

בפניה נא לציין:
פס"ח יק 87/1091

משרד האוצר
לשכת היועץ המשפטי
דאר נכנס
20-3-1988
מס' 6613
תיק

לסה"

תאריך הקדם, עו"ד
מאחר האולם/לשכת הועץ המשפטי
הה קמלן 1 הפ' 883 ומולים 91000

הנדון: תיק מס' 3469/87 פלוימן מיכאל נ' מדינת ישראל/מחוז
האולם, בבית המשפט לתביעות קלות מחוזי, חשב כב' השופט
אורהאן, קבוע ל- 18.3.88 שעה 8^30.

1. בהמשך לפניה הטלפונית עם פקידתך, הנני להעלות על הכתב
את הסכמתכם לשלם הוצאות הנ"ל סך של 600 ש"ח על מנת
להמנע לסיומו לבצוע, בקשתי שיבטח המשי בדין, לגבין סכום הפשרה
הנ"ל ישלח מיידית.

2. מובהר בקרוב שגם הסכום הנ"ל לתובע, מתנקזות לחל השופט,
בהשלם לו כי ילה לקבלו.

3. על מנת מתמש- אפשר לק עם קבלת פסק הדין.

אהבן מילה
ב/ פרקליטה מחוז

לדרל לחומר
(מעין. בינ)

מדינת ישראל
האוצר - החשב הכללי

ירושלים, כד' באדר התשמ"ח
13 במרץ 1988

7515-8(441)

אל:הגב' תמר הקר, היועצת המשפטית

הנדון: ת.א.3469/87 פלישמן מיכאל - הצעת פשרה
מכתבך מ-4.3.1988

הנני להודיעך כי:

1,000 ל"י צמוד למדד מ-27.4.1977 הם 301.20 ש"ח
300 ל"י צמוד למדד מ-1.2.1978 הם 65.08 ש"ח.

לצורך פשרה נראה לי סכום של כ-600 ש"ח ~~סכום~~ סביר.

ב ב ר כ ה,

מיכאל אליצור
סגן החשב הכללי

עדיפה

דומני שהחומר מפיקיטס מהוא חיפה אדון
ו/ לדלגו דחף לפיקיטס שפנה אדינף
ההקרינ זו ב אינן המנהב הנכה.

טו' באדר התשמ"ח
4 במרס 1988

אל: מיכאל אליצור, סגן החשב הכללי

הנדון: <u>ת"א 3469/87 פלישמן מיכאל - הצעה לפשרה</u>

רצ"ב כתב תביעה שהוגש לבית המשפט לתביעות קטנות בחיפה. התובע נרשם ב-1977 לתכנית בנה ביתך באופירה ומשבוטלה התכנית סרב לקבל החזר הסכומים אלא דרש שזכויותיו יועברו לתכנית בנה ביתך אחרת בארץ. משלא הצליח לממש דרישה זו הוא שב וחובע את הסכומים ששילם בצירוף הצמדה וריבית, וכן שכ"ט עו"ד והוצאות שונות. סך סכום התביעה לנובמבר 1987 הוא 966.27 ש"ח צמוד למדד.

בכתב ההגנה טענו טענות פורמליות שונות כגון התיישנות וחוסר סמכות, אך בית המשפט לוחץ לפשרה, ונראה שיש מקום להחזר הסכום ששולם, כשהוא צמוד.

אבקשך להודיעני מה הסכום הנובע מהחישוב הבא, ומה הסכום המכסימלי הנראה לך לפשרה:

1000 ל"י צמוד למדד מיום 27.4.77
בתוספת 300 ל"י צמוד למדד מיום 1.2.78

התיק קבוע ליום 14.3.88 ולפיכך אודה לך על תשובה מהירה.

ב ב ר כ ה,

תמר הקר
היועצת המשפטית

J. BAUM, ADVOCATE

יהושע באום, עורך־דין

TEL-AVIV 63417 22A FRUG STREET • TELEPHONE 24 34 20 טלפון • תל־אביב 63417 רחוב פרוג 22א

תל-אביב, 30.11.87

לכבוד
פרקליטות מחוז חיפה
חסן שוקרי 11
חיפה

א.נ.,

הנידון: פליישמן נ. מדינת ישראל
תיק 3469/87 בימ"ש לתביעות קטנות חיפה
קבוע ליום 29.2.88

1. העתק כתב התביעה הועבר אלי ע"י עו"ד תמר הקר, היועצת המשפטית של משרד האוצר, במקביל להעברתו אליכם.

כיועצה המשפטי של היחידה לפיצוי מפוני סיני ושל ועדת הזכאות, אני מפרט הערותי לתביעה.

2. ה"ה פליישמן לא היו תושבים זכאים במשמעות סעיף 29(א)(1) לחוק פיצוי מפוני סיני התשמ"ב-1982 (להלן: "החוק").

3. מהחומר עולה כי הם חתמו על הסכם פיתוח עם מפקדת מרחב שלמה במסגרת פרוייקט "בנה ביתך" באופירה.

4. במהלך שנת 1979 בוטל הסכם הפיתוח לפי הוראות סעיף 12 לו ונשלח לנ"ל החזר תשלומיהם עפ"י ההסכם. החזרת הכסף היתה ב-20.1.80 (הכל כמפורט במסמכים שצורפו לתביעה, כי לי אין ידיעה אישית בנידון).

5. למרות יפויי הכח שצורפו לחומר, תביעת ה"ה פליישמן לא הוגשה מעולם בפני ועדת הזכאות.

6. עיקרה של כתב התביעה היא להחזר הסכומים ששולמו לנ"ל ע"י המדינה בעבר ושלגירסתם שלח אותם חזרה עורך דינם בינואר 1980. לעניות דעתי תביעה זו התיישנה.

תאיר מעוני ס.י.
8.12.

J. BAUM, ADVOCATE

יהושע באום, עורך־דין

TEL-AVIV 63417 22A FRUG STREET • TELEPHONE 24 34 20 טלפון • תל־אביב 63417 רחוב פרוג 22א

7. אולם, סעיף 12(ד) לתוספת ז' לחוק האמור נתן זכות פיצוי לתובעים במעמד הנ"ל, כמפורט באותו סעיף. תביעה על פי החוק טרם התיישנה משום שהחוק נחקק רק ב-1.4.82.

יחד עם זאת, סעיף 62(ב) נותן סמכות ייחודית לדון בכל סעד עפ"י החוק אך ורק לועדת הזכאות שהוקמה על פיו. סעיף 2 לחוק קובע כי לא תהיה כל סמכות לפיצוי בשל הפינוי אלא מכח החוק.

התוצאה היא שאין סמכות לביהמ"ש אזרחי לדון בתביעה של משפ' פליישמן.

בכבוד רב,

יהושע באום, עו"ד

העתק: עו"ד תמר הקר
היועצת המשפטית למשרד האוצר

מדינת ישראל

משרד המשפטים

פרקליטות מחוז חיפה

חיפה

תאריך

בפניה נא לציין:
פס"ח 1091/87

לכבוד
מר שרה האלבר
לשכת היועץ המשפטי
לפי תיק הקרן
רח' קפלן 1 תל אביב 883 ירושלים
91000

הנדון: תא. 3469/87 פלישמן מיכאל נ' מ.ל. ואח'
האלבר, קרוא לדין ל- 18.3.88 הבוחרים
לחקירות קלטת חיפה.

1. הישיבה החיוק הבל שבשרבה ב 2/3/88
בתן לנו כבר הסוכל אורמאן אלרבה לצורך
הגשת סכום מסרה.

2. לדעתי, מסרה חושבת תחיה על סקלטס 500 מה
אתקשרם לחתשוב לי מה הסכום אשר לדעתכם
יש לשלם החוק הבל.

3. לעתיותכם, מצורף הבה סתם התחיעה.

4. אל תשוחחכם לחצוע למשרדנו לפנו יאלחה
מ 14.3.88.

5. לשיפוטכם המחיר בודה

אתן אל
ב/ פרקליטה הרוע

רח' חסן שוקרי 11, חיפה טל': 664354-8 קבלת קהל בימים א'—ה': 8.30—13.00

מדף 1046 2

04/667579

מדינת ישראל

בתי המשפט

3469/87
מספר התיק

בית המשפט לתביעות קטנות

המשפט נקבע ליום 29.2.88

בשעה 8

בפני כב' השופט איזבון

חותמת

כתב תביעה

3005094
00947720
מס' הזהות

1. (א) פלי שמן מיכאל
(ב) פלי שמן ז"ל
שם התובע/ים

רח' שניים בנו במבר 18, חיפה 35646
מען

2. מדינת ישראל, אוצר המדינה המיוצגים ע"י משרד האוצר
שם הנתבע

רח' קפלן 1, הקריה, ירושלים
מענו או מען עסקו

3. תאור התביעה:

א. המקום מקדמות שונים והתאריך (התאריכים) בין השנים 1977-1985

שבהם נוצרה ההתחייבות לתשלומו של סכום הכסף הנתבע, בין בהסכם בין בעלי הדין ובין בדרך אחרת.

ב. המקום שנועד, או שהיה מכוון, לקיום ההתחייבות אופירה

ג. מקום המסירה של הנכס אופירה

ד. מקום המעשה או המחדל שבשלו תובעים מקדמות שונים

ה. סכום הכסף הנתבע

ו. נימוקי התביעה (בתמצית): 1) התובעים נרשמו בחודש אפריל 1977 לרכישת דירה ב"אופירה" ושילמו לקבלן משרד הבינוי והשיכון ביום 27.4.1977 את הסך 1.000 ל"י.
2) ב-1.2.1978 נחתם הסכם בין הממונה על הרכוש הממשלתי של אגודת מרחב שלמה לבין התובעים לרכישת מגרש בשטח 446 מ"ר באופירה, גוש 45008 חלקה 1. סך תמורת ההסכם שולמו התובעים לממונה במחיר כולל של 3 שנות הסך 300 ל"י.
3) ב-10.4.1979 כל הממונה את הבטחון הממשלתי הטשוש - אגודת מרחב סיני את הסכם פיתוח בינה ב"אופירה" בשנחתם סעיף האבטחה. בגלל המבוקש הבלוק הקרקע המיועדת לתובעים המחאה ע"ס 4724.96 ל"י המהווה החזרה חלקית שלומית ע"י התובעים, בתמורה הבנייה ובגלל מגרש בשנה התובעים ברשות לרשות מגרש חלופי. במקום המגרש באופירה בסמוך בינה ב"אופירה" נמכרים אחר באוקטובר 1980, 20.1.1980 החזירו לממונה את המחאה ע"ס 4724 ל"י. הדירה לא נבנתה לדרישה עד שלב האבטחה עד היום, למרות שהתובעים טרחו בדיון בבורה במרחב במשך מספר שנים בכל זמן הלכו אל מי חוק הבטחון לתקן סיני.
4) סכומי הגבייה: א) תמורת הסך 1.000 ל"י ששולם ביום 27.4.1977 הסך 446.46 ש"ח המהווה את הקרן ההצמדה למדד הבנייה שהיה באוגוסט 1977 1.151.1 ובאוגוסט סטטיסטי 1987-446804.8 לפי בסיס של חודש אפריל 1975 ו-4% רבית שנתית מצטברת למשך 10½ שנים.
ב) תמורת הסך 300 ל"י ששולם ב-1.2.1978 הסך 923.9 ש"ח המהווה את הקרן, ההצמדה למדד הבנייה שהיה בחודש ינואר 1978 1.154 ובאוגוסט סטטיסטי 1987-446804.8 לפי בסיס הנ"ל ו-4% רבית שנתית מצטברת למשך 9 שנים ו-9 חודשים.
ג) שכר טרחת ששולם ביום 26.9.1980 בסך 2828.56 ש"ח המהווה את הקרן, ההצמדה למדד המחירים לצרכן שהיה באוגוסט 1980 316608.33 ובאוגוסט סטטיסטי 1987 6424086.73 לפי בסיס סטטיסטי 1951 ו-4% רבית שנתית מצטברת במשך 7 שנים ו-6 חודשים.
ד) הוצאות שונות (הוצאות נסיעה, בטול זמן, דמי בול, ציוות מומחים, אגרות וכו') הסך 200 ש"ח.

חתימת התובע
תאריך

סה"כ הגבייה הנו הסך 9662.3 ש"ח, בתוספת הוצאות המשפט בסך 4 רבית שנתית מצטברת עד

13.11.1987

פלי שמן